

T.C.

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TARİH ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**NÜFUS DEFTERLERİNE GÖRE 1839'DA ZİLE KAZA
MERKEZİ NÜFUSU**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

MEHMET ŞAH DAĞBAKAN

Danışman

Doç. Dr. Yunus Emre TEKİNSOY

TOKAT 2023

ETİK SÖZLEŞME

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre, Doç. Dr. Yunus Emre TEKİNSOY danışmanlığında hazırlamış olduğum “**Nüfus Defterlerine Göre 1839’da Zile Kaza Merkezi Nüfusu**” adlı Yüksek Lisans tezimin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

27/01/ 2023

Mehmet Şah DAĞBAKAN

İmza

JÜRİ KABUL VE ONAY

Mehmet Şah DAĞBAKAN tarafından hazırlanan “**Nüfus Defterlerine Göre 1839’da Zile Kaza Merkezi Nüfusu**” adlı tez çalışmasının savunma sınavı 27 / 01 / 2023 tarihinde yapılmış olup, aşağıda verilen Jüri tarafından Oy Birliği ile Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri (Unvanı, Adı Soyadı)

İmzası

Başkan: Doç. Dr. Murat HANİLÇE

Üye : Doç.Dr. İsmail ÖZER

Üye : Doç. Dr. Yunus Emre TEKİNSOY

ONAY

...../...../.....

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

ÖZET

NÜFUS DEFTERLERİNE GÖRE 1839'DA ZİLE KAZA

MERKEZİ NÜFUSU

DAĞBAKAN, Mehmet Şah

Yüksek Lisans Tezi, Tarih Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Yunus Emre TEKİNSOY

Ocak 2023, xii+123 sayfa

Osmanlı Devleti'nde nüfusu kayıt altına alma düzenine yönelik olarak ilk defa nüfus kayıtları oluşturulmuştur. Tarımda, ticarete, diplomaside, sanatta, vakıflardan devlet teşkilatlanmasına kadar her alanda yazı ile belgelendirmeye gidilmiştir. Devletin varlığını oluşturan önemli unsurlardan olan nüfusa ait kayıtlara tahrir defterleri ve benzeri arşiv kayıtlarında rastlamak mümkündür. İlk olarak II. Mahmud döneminde ilan edilen bir kanunla (1831), asker alımı ve vergi toplama amacıyla sadece erkek nüfusun sayıldığı bir nüfus sayımı yapılarak nüfus defterleri tutulmaya başlanmıştır. Belli dönemlerde bu sayımlar ve defterler yenilenmiş ve güncellenmiştir. 19. yüzyılda yapılan bu sayımlar sonucu Zile kazasının yerleşim birimleri tespit edilerek kişilerin fiziksel özellikleri, yaş ortalaması, aile yapısı, mesleki durumları ve kişilerin engel durumları belirtilmeye çalışılmıştır.

Yapmış olduğumuz çalışma günümüzde Tokat iline bağlı, Zile ilçesinin tarihi köklerine ışık tutacak istatistiki ve tarihi veriler sunmaktadır. Bu verilerin dışında, bölgedeki halkın birçoğunun kullandığı soy isimlerinin köklerini aydınlatacak, ailelerin köklerini ortaya koyacak bir soy defteri olma özelliği de taşımaktadır.

Bu çalışmada 1839 yılında, Zile Kazasına ait ve Cumhurbaşkanlığı Osmanlı Arşivinde bulunan Nfs.d 2507, Nfs.d 2508, Nfs.d 2512, Nfs.d 2513, ve Nfs.d 2514 koduyla kayıtlı defterlerin nüfus yapısı incelenmiştir. Defterde bulunan Müslim ve Gayrimüslim nüfusa ait bilgiler günümüz Türkçesine çevrilmiş ve elde edilen verilerin daha iyi yorumlanması için tablo ve şekillerle bölgenin nüfus miktarı, idari yapısı, ekonomik ve sosyal yapısı ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Nüfus, Demografi, NüfusDefteri, Zile.

ABSTRACT

THE POPULATION OF ZİLE ACCIDENT CENTER IN 1839 ACCORDING TO THE POPULATION BOOKS

DAĞBAKAN, Mehmet Şah

M. A. Thesis, Department of History

Supervisor: Assoc. Doç. Dr. Yunus Emre TEKİNSOY

January 2023, xii+123 page

During the rule of the Ottoman Empire, a profound importance was given to the order of registration system, therefore the records were kept delicately. Written documentation had been made in every field from agriculture, commerce, diplomacy, art, foundations to state organization. It is possible to come across the records of the population, which is one of the important elements for the existence of the state, in tahrir books and similar archive records. Firstly, through a law declared during the reign of Mahmud (1831), a population census was taken in which only the male population was counted for the purpose of recruiting soldiers and collecting taxes, and population books were created to keep the records. These censuses and books were renewed and updated in certain periods. As a result of these censuses taken in the 19th century, the settlements of the Zile district were determined as well as the physical characteristics of the people, the average age, family structure, occupational status and the disability status.

Our study presents statistical and historical data that will shed light on the historical roots of today's Zile district in Tokat province. Along with these data, it also has the feature of being a genealogy book that will illuminate the roots of the surnames used by most of the people in the region and reveal the roots of the families.

In this study, the population structure of the books registered with the codes Nfs.d 2507, Nfs.d 2508, Nfs.d 2512, Nfs.d 2513, and Nfs.d 2514 belonging to Zile District in 1839 and found in the Presidential Ottoman Archives were examined. The information on the Muslim and non-Muslim population in the notebook was translated into today's Turkish, and the population, administrative structure, economic and social

structure of the region were tried to be revealed with tables and graphics in order to interpret the data obtained in a better way.

Keywords: Population, Demography, Population Register, Zile

İÇİNDEKİLER

ETİK SÖZLEŞME	i
JÜRİ KABUL VE ONAY	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
TABLolar LİSTESİ	viii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	ix
ÖNSÖZ.....	x
KISALTMALAR	xii
GİRİŞ.....	1
BİRİNCİ BÖLÜM.....	7
ZİLE KAZASININ TARİHİ, COĞRAFYASI VE NÜFUS	7
ÖZELLİKLERİ	7
1.2. Zile Kazasının Coğrafi Yapısı.....	9
1.3. Zile Kazasının Nüfus Özellikleri	10
1.4. Zile Merkez Nüfus Defterlerinin Değerlendirilmesi.....	12
İKİNCİ BÖLÜM	14
2.1. 1839'DA ZİLE KAZA MERKEZİ MÜSLÜMAN NÜFUSU	14
2.2. NÜFUS DEFTERLERİNİN TANITIMI VE DEĞERLENDİRİLMESİ	14
2.2.1. 2507 ve 2508 Numaralı Müslüman Nüfus Defterlerinin Tanımı...14	
2.2.2. 2507 Numaralı Nüfus Defterine Göre Zile Kazası İdari Yapısı.....15	
b. 2.2.2.1. Zile Kazası Mahalle İsimleri	15
c. 2.2.2.2. Zile Kazası Mahalle Muhtarları.....	18
d. 2.2.2.3. Zile Kazası Mahallelerinde Bulunan Din Görevlileri	19
2.2.3. 2507 Numaralı Nüfus Defterine Göre Zile Kazası Sosyo-Kültürel Yapısı	22
e. 2.2.3.1. Zile Kazası Mahallelerinde Bulunan Aile İsimleri.....	22
f. 2.2.3.2. Zile Kazası Mahallelerinde Kullanılan Şahıs İsimleri.....	25
g. 2.2.3.3. Zile Kazası Mahallelerinin Nüfus Yaş Dağılımı	27
h. 2.2.3.4. Zile Kazasında Nüfusun Mahallelere Dağılımı.....	29
i. 2.2.3.5. Zile Kazası Engelliler	30
j. 2.2.3.6. Zile Kazası Meslekleri.....	32
2.2.4. 2507 Numaralı Nüfus Defterine Göre Zile Kazası Fiziki Özellikler Tanımlamalar	34
k. 2.2.4.1. Lakaplar.....	34
l. 2.2.4.2. Şahısların Fiziki Özellikleri.....	34

2.2.5. 2507 Numaralı Defterde Kayıtlı Olan Askerler	37
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	39
3.1. 1839'DA ZİLE KAZA MERKEZİ GAYRİMÜSLİM NÜFUSU	39
3.2. 2512, 2513 ve 2514 NUMARALI GAYRİMÜSLİM NÜFUS DEFTERLERİNİN TANITIMI ve DEĞERLENDİRMESİ.....	39
3.2.1. 2512 Numaralı Nüfus Defterine Göre Zile Kazası İdari Yapısı	41
m. 3.2.1.1. Zile Kazası Mahalle İsimleri (Gayrimüslim)	41
n. 3.2.1.2. Zile Kazası İdari ve Dini Yapısı (Gayrimüslim)	42
3.2.2. 2512 Numaralı Nüfus Defterine Göre Zile Kazası Sosyo-Kültürel Yapısı	42
o. 3.2.2.1. Zile Kazası Mahallelerinde Bulunan Aile İsimleri (Gayrimüslim)	42
p. 3.2.2.2. Zile Kazası Mahallelerinde Kullanılan Şahıs İsimleri(Gayrimüslim).....	43
q. 3.2.2.3. Zile Kazası Mahallelerinin Nüfus Yaş Dağılımı (Gayrimüslim)	45
r. 3.2.2.4. Zile Kazasında Nüfusun Mahallelere Dağılımı (Gayrimüslim)	47
s. 3.2.2.5. Zile Kazası Engelliler (Gayrimüslim)	48
t. 3.2.2.6. Zile Kazası Meslekler (Gayrimüslim)	49
3.2.3. 2512 Numaralı Nüfus Defterine Zile Kazası Fiziki Özellikler Tanımlamalar	50
u. 3.2.3.1. Lakaplar	50
v. 3.2.3.2. Şahısların Fiziki Özellikleri.....	50
SONUÇ	54
KAYNAKÇA	57
EKLER	61
ÖZGEÇMİŞ.....	123

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Zile Kazası Mahalle İsimleri	17
Tablo 2:Zile Kazası Mahalle Muhtarları.....	19
Tablo 3:Zile Kazası Din Görevlileri	20
Tablo 4:Zile Kazası Mahalleleri Aile İsimleri	23
Tablo 5:Zile Kazası Mahallelerinde Kullanılan Şahıs İsimler.....	26
Tablo 6:Zile Kazası Mahallelerinin Nüfus Yaş Dağılımı	28
Tablo 7: Zile Kazasında Nüfusun Mahallelere Dağılımı	30
Tablo 8: Zile Kazası Engelliler	31
Tablo 9: Zile Kazası Meslek isimleri.....	33
Tablo 10:Zile Kazası Şahısların Fiziki Özellikleri.....	35
Tablo 11: Zile Kazası Askeri Unvanlar	38
Tablo 12: 2512 Numaralı Deftere Göre Zile Kazası Mahalle İsimleri	41
Tablo 13:2512 Numaralı Deftere Göre Zile Kazası Aile İsimleri.....	43
Tablo 14:2512 Numaralı Deftere Göre Zile Kazası Mahallelerinde Kullanılan İsimler	44
Tablo 15: 2512 Numaralı Deftere Göre Zile Kazası Mahallelerinde Bulunan Şahısların Yaş Dağılımı	46
Tablo 16:2512 Numaralı Deftere Göre Zile Kazası Nüfusun Mahallelere Dağılımı.....	48
Tablo 17:2512 Numaralı Deftere Göre Zile Kazası Engelliler	49
Tablo 18: 2512 Numaralı Deftere Göre Zile Kazası Meslek İsimleri.....	49
Tablo 19:Zile Kazasında Bulunan Gayrimüslim Şahısların Fiziki Özellikleri	51

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1:Zile Kazası Mahallelerinde Kullanılan Müslüman Şahıs isimleri	27
Şekil 2:Zile Kazası Mahallelerinde Bulunan Müslüman Nüfusun Yaş Dağılımı	29
Şekil 3:Zile Kazası Mahallelerinde Bulanan Müslümanların Boy Özellikleri	36
Şekil 4:Zile Kazası Mahallelerinde Bulanan Müslümanların Sakal Özellikleri	36
Şekil 5:Zile Kazası Mahallelerinde Bulanan Müslümanların Bıyık Özellikleri	37
Şekil 6:Zile Kazası Mahallelerinde Kullanılan Gayrimüslim İsimleri	45
Şekil 7: Zile Kazası Mahallelerinde Bulunan Gayrimüslim Yaş Dağılımı.....	47
Şekil 8:Zile Kazası Mahallelerinde Gayrimüslim Nüfusun Boy Özellikleri	52
Şekil 9:Zile Kazası Mahallelerinde Gayrimüslim Nüfusun Sakal Özellikleri.....	52
Şekil 10:Zile Kazası Mahallelerinde Gayrimüslim Nüfusun Bıyık Özellikleri.....	53

ÖNSÖZ

Geçmiş ve gelecek arasındaki bağlantı insanoğlunun her daim merak ettiği konulardan birisi olmuştur. Geleceği bilmenin imkânsızlığı bizi geçmiş hakkında araştırma yapmaya yöneltmiştir. Zira her millet gücünü geçmişiyle kurduğu sağlam bağlar neticesinde elde etmiş ve varlıklarını günümüze kadar taşıyabilmiştir. Bunu başaramayan milletler ise tarih sahnesinden yok olmuşlardır. Bu nedenle eldeki kaynakları faydalı kullanmak genel ve yerel tarih araştırmalarında gizemini koruyan birçok konunun da gün yüzüne çıkmasına ve araştırmacılara rehberlik ederek yeni bilgiler elde edilmesine yardımcı olmaktadır. Bu bağlamda araştırmanın merkezinde olan nüfus defterleri de yeni bilgiler edinmemizde bize kaynak oluşturmaktadır.

Bu çalışma, 19. Yüzyılda Osmanlı Devleti'nde yapılan nüfus sayımları sonucu oluşan Sivas Vilayetinin Sivas Sancağına bağlı Zile Kazasına ait 5 adet nüfus defterini kapsamaktadır. Bunlar; 2507, 2508, 2512, 2513 ve 2514 numaralı nüfus defterleridir. Defterlerin Transkripsiyonu yapıp incelendiğinde görülmüştür ki; 2507 numaralı defter H. 1254 tarihinde Müslüman nüfusun sayılıp sonuçlarının kayda geçirildiği defterdir. Bu defterde 19 mahallenin kaydedildiği görülmektedir. 2508 numaralı defterin de H. 1254 yılında yazıldığı ve kayda geçirildiği görülmüştür. Bu defter 12 Mahalle, 4 han ve 5 medrese kaydedilmiştir. 2512, 2513 ve 2514 numaralı defterler ise yine aynı yıl, H. 1254 tarihinde kayda geçirilmiş olup Gayrimüslim nüfusu içermektedir. 2512 numaralı defterde Zile kazasının 8 mahallesine ait kayıtlar yer almaktadır. 2513 numaralı defterde 5 mahalle ve burada yaşayan 47 kişiye ait bilgiler bulunmaktadır. 2514 numaralı defterde ise 27 hane ve 97 kişiye ait kayıtlar yer almaktadır.

Defterlerin transkribe edilmesi sonucunda Zile kazasında yaşayan kişilerin aile bilgileri, yaşları, fiziksel özellikleri ve meslekleri hakkında bilgiler verildiği görülmüştür.

Yapmış olduğumuz çalışma giriş ve üç bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde nüfus ve nüfusun tanımı, nüfus sayımları ve Osmanlı'da nüfus sayımları hakkında bilgiler yer almaktadır. Birinci bölümde Zile Kazasının tarihi, coğrafyası ve nüfus özellikleri ile ilgili bilgi verilmiştir. Ayrıca Zile merkez nüfus defterleri ile ilgili kısa bir bilgiye de yer verilmiştir. İkinci bölümde 2507 ve 2508 numaralı nüfus defterlerine göre Zile Kazasında bulunan Müslümanların nüfus özellikleri

değerlendirilmiştir. Üçüncü bölümde ise 2512, 2513 ve 2514 numaralı defterlerine göre Zile Kazasında Gayrimüslimlerin nüfus özellikleri değerlendirilmiştir. Ek kısmında ise örnek oluşturması açısından çalışmamızın ana kaynakları olan 2507 ve 2512 numaralı nüfus defterlerinin orijinal nüshaları ile transkripsiyonlarının bir kısmına yer verilmiştir.

Yapılan bu çalışma ile aile geçmişini merak eden insanların geçmişlerine ait izleri bulabilecek olması düşüncesi bizler için sevinç kaynağıdır. Ayrıca bu araştırmanın Zile Kazası hakkında yapılacak olan çalışmalara kaynak oluşturmasını ve bu alanda yapılacak olan araştırmalara vesile olması temennimizdir.

Bu çalışmanın hazırlanma safhasında yardımını esirgemeyen ve çalışmalarına rehberlik eden değerli danışman hocam Doç. Dr. Yunus Emre TEKİNSOY'a, bilimsel hazırlık sürecinde bana destek Doç. Dr. Murat HANİLÇE'ye, dostluğunu esirgemeyip yanımda olan Öğr. Gör. Murat ERKOÇ, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi'nde Doktora Öğrencisi olan Mikail DEVEBAKAN, Refik AYDEMİR, ve Menekşe USLU'ya, J. Asb. Nasuh SÖYLEMEZ, J. Asb. Serkan ÇELİKKAYA'ya teşekkürü borç bilirim. Bu çalışma boyunca beni motive eden, maddi ve manevi desteklerini asla esirgemeyip her zaman yanımda olan aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Mehmet Şah DAĞBAKAN

Tokat 2023

KISALTMALAR

a.g.e.	: Adı Geçen Eser
a.g.m.	: Adı Geçen Makale
a.g.t.	: Adı Geçen Tez
Bkz.	: Bakınız
BOA.	: T.C. Cumhurbaşkanlığı Devleti Osmanlı Arşivi
C.	: Cilt
H.	: Hicri
M.	: Miladi
M.Ö.	: Milattan Önce
NFS. D.	: Nüfus Defteri
S.	: Sayı
ss.	: Sayfa sayısı
TDVİA	: Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi

GİRİŞ

Nefs Arapçada, ruh, can ve hayat anlamlarına gelmektedir. Nüfus, nefis kelimesinden türemiş olup, aynı devletin sınırları içinde yaşayan insan topluluğu olarak değerlendirilir. İnceleme alanı olarak demografi bilimi, insanın doğumundan ölümüne kadar geçirdiği evreleri ele alarak onlar üzerinde çalışma yapar. Ki bu olaylar insanın doğumu, evliliği, ölümü ve yaşamı boyunca geçirdiği yöreden yöreye göç hareketidir¹. Nüfusun genel anlamda tanımı ise, insanlığın başlangıcından bu yana oluşturduğu etnik köken, din, dil, ırk ve topluluğun belirlenmesi için oluşan kavramı simgelemektedir². Osmanlı İmparatorluğu’nun gelişmesi ve yükselmesinin en önemli sebeplerinden biri, tüm reayaya gösterdiği hoşgörü politikasıdır. Çünkü Osmanlı’daki sistem halkın çalışması, zenginliği ve memnuniyeti üzerine kurulmuştur. Halk ile toprak arasındaki bağlantıyı kurabilmek için mevcut coğrafyanın nüfusunun ve toprağının kaleme alınması gerekmektedir³. Osmanlı Devleti, ele geçirilen topraklarda hâkimiyetini tesis edebilmek için bölgenin hâlihazırdaki arazi, nüfus ve iskân durumunun tespit edilmesinde birtakım sayım ve yazımlar yapmıştır. Yapılan bu işlemlere *tahrir* adı verilmiştir⁴. Osmanlı’daki nüfus sayımlarına yönelik ilk çalışmalar, tahrir şeklinde yapılmıştır⁵. Bu yüzden tahrir, ülkedeki halkın yerleştiği coğrafyayı ve iktisadi hayatlarını idame ettirdikleri uğraşlarının her türlü özelliğini, ürünlerini çıkardığı kaynaklarını, tımarı kullananların gelirlerini, ülkedeki halk ile tımar sahipleri arasında yaşanan anlaşmazlıkların hükümdar tarafından bilinmesi için yapılmıştır. Ayrıca şeriata ve var olan kanuna aykırı bidat ve zorbalıkların önlenmesi, avarız vergisinin alınması durumunda, mevcut hâne sayısının tespit edilmesi, vakıfların durumunun ortaya konulması için yapıldığı da söylenebilir⁶. Devletteki vergi durumu ile vergiye tabi

¹ Barış Dursun, *3297 Numaralı ve H. 1256 (M. 1840) Tarihli Kayseri İslam Nüfus Defterinin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi*, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kayseri 2017, s. 11.

² Mustafa Mesut Özekmekçi, *İlk Osmanlı Nüfus Sayımları (1830-1850) ve İngiltere, Abd Nüfus Sayımları ile Mukayesesi*, Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Manisa 2020, s. 10.

³ Enver Ziya Karal, *Osmanlı İmparatorluğunda İlk Nüfus Sayımı 1831*, Başbakanlık Devlet İstatistik Müdürlüğü, Ankara 1997, s. 5.

⁴ Neslihan Kafalı, *Erbaa Kazasında Nüfus (1830-1850)*, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Tokat 2019, s. 8.

⁵ Mehmet Güneş, “Osmanlı Dönemi Nüfus Sayımları ve Bu Sayımları İçeren Kayıtların Tahlili”, *Akademik Bakış*, C. 8, S.15, İstanbul 2014, s. 223.

⁶ Mehmet Öz, “Tahrir”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 39, İstanbul 2010, s. 426-427.

tutulan şahısların sayısını belirlemek maksadıyla yapılan tahrir, tımar sisteminin uygulandığı yerlerde yapılmıştır⁷.

İlk tahrirlerin ne zaman yapıldığı hakkında nihai bir kayıt bulunmamaktadır. Ebû'l-Ûlâ Mardin, ilk tahririn Orhan Bey döneminde (1326- 1360) ele alındığını, Ömer Lütî ise I. Murad (1360-1389) zamanında gerçekleştirildiğini ifade etmişlerdir⁸. Yapılan araştırmalara göre en eski tahrir defteri 1431 tarihli Arvanid Sancağına ait olduğu bilinmektedir⁹. Osmanlı Devleti bir bölgede gerçekleştirilen ilk fethin hemen ardından çeşitli sebeplerle tahrir yapardı. Fetih sonrası tutulan tahririn ardından padişah değişikliği durumunda da yeni bir tahrir yapılabilirdi. Bu nedenle önceki yapılan tahririn sonuçlarını gösteren deftere *defter-i atik*, sonraki deftere ise *defter-i cedit* adı verilmiştir. Tekrardan tahrire gerek duyulduğu durumlarda ise, ilk yapılan tahrire ait defterlere *defter-i köhne*, sonraki deftere *defter-i atik* ve en son deftere ise *defter-i cedit* denilmiştir¹⁰. Tahrirler, kâtip tarafından emin denilen bir kişi eşliğinde yapılır, yöredeki kadılar da bu görevi üstlenen memurlara yardım ederlerdi. Tahrir tamamlandıktan sonra mevcut kayıtlar düzenlenir, düzenlenen defterlerin bir adedi defterhanede mevcut bulunurken, diğeri yörenin beylerbeyinin sorumluluğuna verilirdi¹¹.

Tahrir defterlerinde bölge halkı, mahalle biriminin altına yazılır ve şahıslar yakınlık derecelerine göre birlikte gösterilirdi. Hanenin reisleri kendi isimleri, erkek çocukları ve babalarının isimleriyle birlikte statülerine göre deftere kaydedilmişlerdir. Tahrir defterlerine sağlıklı kişiler ile yaşlı, hasta ve sakat olan kişiler vergiden muaf olduklarından dolayı tahrir defterlerine kaydedilmişlerdir. Ayrıca azat edilen köleleri de kayıt altına almışlardır¹². Gayrimüslimler için ayrılan kısımlarda ise, reayanın ödeyeceği cizye tutarları belirtilmiştir. Cizye, ödeyecekleri tutarlara göre *edna*, *evsât* ve *âlâ* olarak sınıflandırılmıştır. Bu tabirler, defterlerde kısaltmalarla da olsa yine gösterilmektedir¹³.

Bu defterler, kullanım durumuna göre farklı biçimlerde düzenlenmiştir. Bunlar arasında yer alan mufassal tahrir defterlerinin girişinde genellikle bir mukaddime ve

⁷ Mehmet Güneş, *a.g.m.*, s. 223.

⁸ Enver Ziya Karal, *a.g.e.*, s.7.

⁹ Mustafa Mesut Özekmekçi, *a.g.e.*, s. 14.

¹⁰ Neslihan Kafalı, *a.g.e.*, s. 8.

¹¹ Mehmet Güneş, *a.g.m.*, s. 223.

¹² Feridun M. Emecene, *Osmanlı Klasik Çağında Hanedan ve Toplum*, I. Baskı, Timaş Yayınları, İstanbul 2011, s. 328.

¹³ Salih Akyel, Savaş Sertel, "Osmanlı Nüfus Defterlerinin Tarih Yazımındaki Yeri: 1840 Tarihli Çarsancak Kazası Gayrimüslim Nüfus Defteri Örneği", *Journal of History and Future*, C. 1, S. 1, Aralık 2015, s. 84.

kanunnâme, son klasik tahrir defterlerinin girişinde ise fihrist bulunmaktadır. Ardından sancaktan başlanarak sancağın altındaki tüm birimler (kaza, nahiye, köyler) sıralanır; yöredeki belirli mekânlar ile yetkin erkeklerin bilgileri, vergiden muaf gruplar ile hâne sahibi dullar kayda geçirilirdi. Tahrir defterlerinin diğer bir çeşidi olan icmal defterlerinde ise dirlik sahiplerinin isim veya unvanları ile gelir toplamaları verilmiştir. Tahrir işlemleri için hazırlanan ve diğer bir kayıt türü de evkaf defterleridir. Bu defterler, özellikle vakıf olarak ayrılmış yerler ile ilgili bilgiler vermektedir¹⁴.

Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyıldan itibaren Celâli isyanlarından sonra tımar sisteminin bozulması, çift bozmanın yaygınlaşması, toprak kayıpları, tahrir uygulamasının düzensiz yoklamaların yapılması, göçler vb. durumlar tahrirlerin sağlıklı ve düzenli olarak tutulmasını engellediğinden devlet, yeni arayışlar içerisine girmiştir¹⁵. Bu sebeplerden tahrir işlemleri XVIII. yüzyıl boyunca avarız sayımları şeklinde yapılmıştır. XIX. yüzyıldaki yeni gelişmelerle birlikte sayım işlemlerinde birtakım değişimler yaşanmıştır. Klasik dönem Osmanlı tahrirlerinden sonra 1831 yılında II. Mahmud döneminde ilk nüfus sayımı gerçekleşmiştir¹⁶. Bu yapılan sayımın en önemli sebepleri, 1826 yılında Yeniçeri Ocağı kaldırıldıktan sonra yerine kurulan *Asâkir-i Mansûre-i Muhammediyye*'nin asker ihtiyacının karşılanması, vergilerin toplanmasında yaşanan sıkıntıların düzeltilmesi ile cizye alınabilecek Gayrimüslim nüfusun belirlenmesi olarak ifade edilmektedir¹⁷. 1828-29 yılında nüfus sayımı yapılmaya başlansa da Rusya ile yapılan savaştan dolayı tamamlanamamıştır. Ancak 1830 yılı haziran ayından itibaren senenin son altı ayı ve sonraki senenin ilk altı ayını içeren sayımda hem Anadolu hem de Rumeli'deki nüfus kayıt altına alınmıştır. Böylece Osmanlıda modern anlamda nüfus hizmetleri, Dâhiliye Nezareti altında Ceride-i Nüfus Nezareti (Sicili-i Nüfus Nezareti) ve bu işleri sancaklarda devam ettirecek defter nazırlıkları kurulmuştur¹⁸. 1-100 yaş aralığında olan Müslüman ve Gayrimüslim erkek nüfusunun tespit edilmesi için yapılan bu sayım, ülke içindeki askerlik ve vergi mükellefiyetini belirlemek içindir. Sayımlar sırasında Müslim ve Gayrimüslim halkın nüfusu farklı defterlere yazılırken kişilerin yerli ve yabancı konumda olma durumları da

¹⁴ Mehmet Güneş, *a.g.m.*, s. 224.

¹⁵ Tevfik Çavdar, "Osmanlı Döneminde Nüfus Bilgileri", *Osmanlı*, C.4, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 1999, s. 551.

¹⁶ Enver Ziya Karal, *a.g.e.*, s. 8.

¹⁷ Hüseyin Muşmal, Mehmet Özdemir, "1834 ve 1840-41 Tarihli Nüfus Defterlerine Göre Karasınır ve Elmasınır (Güneysınır)", *Sutad Dergisi*, S. 44, Konya 2018, s. 186.

¹⁸ Neslihan Kafalı, *a.g.e.*, s. 9-10.

belirtilmiştir. Bu kişilerin isimleri, unvanları ve mevkileri deftere kaydedilirken, on dört yaşında başlamak şartıyla kırk yaşına kadar olanların askerlik yapmaya elverişli olduklarını belirten “م” (mim) işareti konulmuştur¹⁹.

1831 tarihinde gerçekleştirilen nüfus sayımı belirli eksiklik ve aksaklıklara rağmen, ülkede yaşayan Müslim ve Gayrimüslim nüfusu ortaya çıkarması açısından önem arz eder. 1831 tarihli nüfus sayımı, Osmanlı İmparatorluğu’nun toprak yazımı nedeni olmadan gerçekleştirilmiş olan nüfus sayımı olarak kabul edilmektedir. 1831 sayımından önce ve sonra yapılan bazı düzenlemelerle yürürlüğe konan nizamnâmeler, ülke genelinde merkezi bir nüfus sisteminin oluşturulmasını ve nüfus artış ve azalışının düzenli bir şekilde takip edilmesi bakımından önem arz etmektedir²⁰.

1831 sayımlarından sonra ara ara bölgesel sayımlar yapılsa da askerlik durumu neticesinde beklenen sonuçları vermemesinden dolayı, imparatorluk bünyesinde yeniden nüfus sayımı yapılmasını gerekli kılmıştır²¹. 1844 tarihinde, ordu sistemini düzenlemek ve askere alma usullerini değiştirmek için nüfus sayımı yapılmış olmasına rağmen, tereddütlerle yaklaşan halkın nüfusu gizlemeye kalkışmalarından dolayı istenilen sağlıklı sonuçlar alınamamıştır²². Nüfus sayımları içerisinde en kapsamlı olanı Tuna Vilayeti ile Irak’ın bir bölümünde 1866-1873 tarihleri arasında yapılan sayımdır. Kadınların nüfusa dahil edilmediği bu sayımlarda, bir hanedeki şahıs sayısı, yaşları, evli olup olmadığı, uğraştığı meslekleri ve mal varlıkları kaydedilip özetlendikten sonra tek defterde toplanmıştır. Bu sayımdaki amaç, Osmanlı reayasından olan her bireye Tezkere-i Osmaniye veya Osmanlı Nüfus Cüzdanı vermektir. Osmanlı İmparatorluğunda yapılan son nüfus sayımı ise I. Dünya Savaşı’ndan hemen önce 14 Mart 1914 tarihinde yapılmasına rağmen, genellikle 1905 yılındaki nüfus verilerinden yararlanıldığından dolayı sağlıklı bir sayım elde edilmemiştir²³.

Gerek geçmişte gerekse günümüzde milletlerin ve devletlerin var olabilmesi ve bu varlıklarını sürdürmeleri için en önemli etkenin nüfusun etkinliği bünyesinde olduğunu ifade etmek gerekir. Nüfus, yeryüzünde sınırları belirli bir bölgede bulunan insan toplulukları olarak ifade edilmektedir. Buna bağlı olarak bu bölgede yaşayan

¹⁹ Mehmet Güneş, *a.g.m.*, s. 226.

²⁰ Orhan Sakin, *Osmanlı’da Etnik Yapı ve 1914 Nüfusu*, Ekim Yayınları, İstanbul 2008, s. 140-141.

²¹ Şeyda Taşdemir, *1831 Tarihli Larende (Karaman) Nüfus Defterinin Değerlendirilmesi*, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Konya 2019, s. 4.

²² Mehmet Güneş, *a.g.m.*, s. 227.

²³ Adnan Çimen, “Sayım Kayıt Düzeni ve Teşkilatlanma Açısından Osmanlı da Nüfus Hizmetleri”, *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, C. 14, S. 3, Ankara 2012, s. 197-198.

insanların sayı, cinsiyet, dil, din ve öğrenim gibi durumları da nüfus sayımını oluşturmaktadır²⁴. Nüfus sayımlarında en önemli hususlardan birisi sayısal verilerdir. Bu sayısal veriler devletler için büyük bir öneme sahiptir. Devletin varlığı, birliği ve milletin geleceği için elde edilmiş olan nüfus verilerinin eksiksiz bir şekilde tutulması, her durumda ve her zaman üzerinde durulması gereken konular arasında daima önem arz etmiştir. Bu sayısal verileri elde tutmaktaki gaye; mevcut vergi geliri, asker sayısı, devlet hazinesine girecek olan maddi miktarın bilinmesi, devlet sınırları içinde yaşayan milletlerin bilgisine ulaşmak gibi amaçlar olarak sıralanabilir²⁵. Nüfus sayımları tarihçesi, tarımsal alanda yapılan sayımlar dikkate alındığı zaman, sayımların Babil dönemine kadar gittiğini söylemek mümkündür. Eski Çin’de yörelerin gelirlerini ve ordunun askeri kuvvetini tespit etmek amacıyla belirli dönemlerde sayımlar yapılmaktaydı. Nüfus ve arazi sayımlarının düzenli olarak yapımı ise Eski Roma döneminde olmuştur. Bu nüfus sayımlarındaki amaç, halkın siyasal mevkisini karara bağlamak, devlet için askerlik ve vergi yükümlülüklerini yerine getirmek maksadıyla kullanılırdı. Bu süreçten sonra devletler Orta çağ döneminde de belirli aralıklarla ihtiyaç durumuna göre nüfus sayımına başvurmuşlardır²⁶.

Eskiçağ ve Orta çağ’da yapılan nüfus sayımlarının iki farklı amacı vardı. Bunlardan ilki orduda silahaltına alınacak erkek nüfusun belirlenmesi, ikincisi halktan vergi tahsis etmek için halkın mal varlığı tespit edilerek ordunun ihtiyacının karşılanması idi. Roma İmparatorluğu’nda ilk nüfus sayımının elde edilen veriler doğrultusunda Roma Kralı Servius Tullius (M.Ö.578-534) döneminde yapıldığı düşünülmektedir. Tarihçi Livius, Roma’da M.Ö. 457, M.Ö. 193, M.Ö. 188 ve M.Ö. 173 tarihlerinde yapılan nüfus sayımlarından bahsetmektedir²⁷. Tarihi kaynaklar incelendiğinde Romalılar, Yahudiler ve Eski Mısırlıların askeri, mali, idari ve sosyal birtakım düzenlemeler için sayım yaptıkları bilinmektedir. Yapılan arkeolojik kazılar sonucunda elde edilen eserlerden hareketle özellikle Mısırlıların bilinçli olarak nüfus sayımı yaptığını göstermektedir. Bu eserlerden, Eski Mısırlıların İkinci Sülale

²⁴ Nazlı Bektaş, Kaytam’da Bulunan 703 Numaralı Nüfus Yoklama Defterinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Kayseri 2016, s.v.

²⁵ Nusret Karataş, *Tonus Kazasında Nüfus*, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Tokat 2019, s. 4-5.

²⁶ Britannica Compton’s, “Nüfus”, *Genel Kültür Ansiklopedisi*, C.14, Ana yayıncılık, İstanbul 1991, s.369.

²⁷ Murat Köse, *1927 Nüfus Sayımlarının Değerlendirilmesi*, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon 2010, s. 9.

döneminde iki yılda bir ve Yedinci Sülale döneminde de her yıl birtakım mali amaçlar için sayım yapmış oldukları ve bu sayımların Romalılar döneminde de devam ettiği anlaşılmaktadır²⁸. İslam tarihinde ise yapılan ilk nüfus sayımı genelde askeri amaç için yapılmıştır²⁹. Devletler arasında ortaya çıkan savaşlar, kıtlık, veba gibi salgın hastalıklar, iktisadi hayatı idame ettirmek için iş bulma imkânı ve sosyal refah gibi etkenler nüfus değişikliklerinde önemli derecede rol oynamıştır. İslam tarihinin ilk dönemlerindeki nüfus kayıtları *Dîvânü 'l-Cünd* tarafından tutulmuştur³⁰.

Dünyada modern anlamda ilk nüfus sayımının 1665 tarihinde Fransızlar tarafından Kanada'da gerçekleştirildiği bilinmektedir. Avrupa da ilk modern nüfus sayımı 1750 tarihinde İsveç'te, ABD'de 1790, İngiltere ve Fransa gibi devletlerde 1800 yılında, Rusya da ise 1897 yılında yapılmıştır. Diğer Avrupa ülkeleri ise bu tarihten itibaren nüfus sayımlarını gerçekleştirmiştir. Hindistan'da nüfus sayımları 1871'e tekabül etmiş olup, bu tarihten sonra her on yılda bir sayım gerçekleştirilmiştir. Afrika'nın bazı bölgelerinde ise nüfus sayımlarının 1945 tarihinden sonra yapıldığı görülmektedir³¹.

²⁸ Ratip Yüceuluğ, *Nüfus Sayımları, Cihandaki Tarihçesi ve Gayesi; Türklerde Nüfus Sayımları ve Tarihçesi; Türkiye'de İstatistik Teşkilatı ve Tarihçesi*, Başbakanlık İstatistik Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara 1947, s. 5-6.

²⁹ Nusret Karataş, *a.g.e.*, s. 4.

³⁰ Ahmet Semih Topçu, *Bozdoğan-Nazilli Nüfus Defterleri-H. 1246- Örnekleminde Ege Nüfus Yapısı*, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Uşak 2015, s. 1.

³¹ Hüseyin Saraç, *Ekonomik ve Sosyal Boyutuyla İslam'da Nüfus Politikası*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara 1997, s. 9.

BİRİNCİ BÖLÜM

ZİLE KAZASININ TARİHİ, COĞRAFYASI VE NÜFUS

ÖZELLİKLERİ

1.1. Zile Kazasının Adı ve Tarihçesi

Muhtelif medeniyetlere ev sahipliği yapan ve günümüzde Tokat iline bağlı olan Zile, tarih boyunca *Anzile*, *Zelid*, *Zela*, *Gazala*, *Silay* ve *Karkariye* isimlerini almıştır³². Hitit yazıtlarında ise, *Anziliya* adıyla geçmektedir. Hititlere ait Anadolu'daki yolları tarif eden bir yazıtta yolların kesiştiği mevkinin Anziliya olduğu ifade edilmiştir. Buna bağlı olarak bölgenin Zile olduğu yönünde görüşler de bulunmaktadır³³.

Arkeolojik araştırmalar neticesinde ortaya çıkartılan Eskiçağ dönemine ait Maşat Höyük'te, Hitit tabletlerinde Maşat Höyük'e yakın olan Anziliya kentinden bahsedildiğini ve şimdiki Zile adının buradan geldiğini; Anziliya adının Hititler döneminde Zila olarak geçtiğini; ilerleyen zamanlarda ise Zela ismiyle uyum sağladığı öne sürülmüştür³⁴. Britanya Kralı Nicomede'nin oğlu Zielas'ın Zile yöresine hâkim olmasından sonra Pontus memleketindeki tarihi bölge adını buradan almıştır³⁵.

Mustafa Şahin'in "*İlk ve Orta çağlarda Zile*" adlı çalışmasında Amasya tarihine göre, Kapadokya'da hüküm süren Togaitlerin Zile'yi Turanilerden aldıktan sonra bölgeye muhterem anlamında olan Silay adını verdiklerini yazmıştır. Ayrıca bölgeye Togait hükümdarlarından Harkar Han'ın isminden dolayı Harkariye (sıçrayan, hüküm eden atlar) ismi verildiği ve şehrin ismi *Târihü'l-Danişmend Müskatü'l* adlı eserde

³² Murat Hanılçe, *15 ve 16. Yüzyılda Zile Kazası (1455-1574)*, Gazi Osmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Tokat 2014, s. 18-19.

³³ Remzi Kuzuoğlu, *Eski Asurca Metinlerde Geçen Coğrafya Adları*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara 2007, s. 16-17.

³⁴ Sedat Alp, "Maşat-Höyük'te Keşfedilen Hitit Tabletlerinin Işığı Altında Yukarı Yeşilirmak Bölgesinin Coğrafyası Hakkında", *Belleten Dergisi*, C. 41, S. 164, 1977, s. 641.

³⁵ Murat Hanılçe, *15 ve 16. Yüzyılda Zile Kazası (1455-1574)*, Gazi Osmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Tokat 2014, s. 18

Kırkıriyye (Gırgıriyye) olarak yazmıştır³⁶ . Bir süre sonra bu isim unutulmuş ve Sılay-ı Zili'ye ismi daha çok kullanılmaya başlanılmıştır³⁷ .

Zile bölgesine 1650 yılında gelen ve seyahatnamesinde Zile isminin Zeyli kelimesinden türediğini söyleyen Evliya Çelebi, bölgede halı ve kilimlerin dokunduğunu belirtmiştir. Bu sebepten bölge, adını Zeyli/Zili adı verilen dokulardan aldığını iddia etmiştir. Ayrıca Zile'nin suyunun ve havasının yumuşak olduğunu belirten Evliya Çelebi, bölgenin verimli topraklara sahip olmasından dolayı armut ve sergi üzümleri ile öne çıktığını ifade etmiştir³⁸. Arap-Bizans karmaşası esnasında Bizans'ın doğu sınırlarını kontrolü altında tutan ve bir kale durumunda olan Zile'nin bu dönemde *Gazale* olarak zikredildiğini görülmektedir. Sonuç olarak Zile ismi tarih boyunca farklı şekillerde telaffuz edilerek günümüze kadar ulaşmıştır³⁹.

Anadolu'nun en eski yerleşim yerlerinden biri olan ve sosyal, siyasi, tarihi ve kültürel özelliğiyle ön plana çıkan Zile (Zela)'nin M.Ö. 1900'lerde Ninova Melikesi Semiramis tarafından kurulduğu ileri sürülmektedir⁴⁰. Köklü bir geçmişe sahip olan Zile; Hitit, Gaşka, Frig, Kimmer, İskit, Asur, Med, Pers, Büyük İskender, Pontus ve Roma İmparatorluğu hâkimiyeti altında kaldıktan sonra 395 yılında Bizans'ın idaresine girmiştir⁴¹. Bir müddet Bizanslıların hâkimiyeti altında kalan Zile, 1071 tarihli Malazgirt Zaferi'nden hemen sonra Anadolu'nun Türkleştirilme sürecinde Melik Danişmend Ahmet Gazi tarafından ele geçirilmiştir⁴².

Zile, Danişmendli emirlerinden Nizameddin Yağıbasan'ın 1166 yılında vefatından sonra yeniden Bizans'ın hâkimiyetine geçse de Selçuklu hükümdarı olan II. Kılıç Arslan tarafından Türk hâkimiyeti altına alınmıştır. Kılıç Arslan, ele geçirilen bölgeyi eski Türk egemenlik anlayışına göre on bir oğlu arasında bölüştürdüğü zaman Tokat, Zile ve çevresini Rükneddin Süleyman Şah'ın idaresine bırakmıştır⁴³. XIII.

³⁶ Mustafa Şahin, “İlk ve Orta çağlarda Zile”, *History Studies*, C.5, S.3, Mayıs 2013, s. 209.

³⁷ Murat Hanılçe, *15 ve 16. Yüzyılda Zile Kazası (1455-1574)*, Gazi Osmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Tokat 2014, s. 18-19.

³⁸ Evliya Çelebi, *Evliya Çelebi Seyahatnamesi* (Haz. Seyit Ali Kahraman, Yücel Dağlı), 3. Kitap, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 1999, s. 34-35.

³⁹ Mustafa Şahin, *İlk ve Orta çağlarda Zile*, Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara 2013, s. 209.

⁴⁰ Ahmet Şimşirgil, “Osmanlı İdaresinde Zile Şehri (1455-1574)”, *Türklük Araştırmaları Dergisi*, S. 6, İstanbul 1990, s. 231.

⁴¹ Hanılçe, *a.g.t.*, s. 35-36.

⁴² Mustafa Şahin, “İlk ve Orta Çağlarda Zile”, *History Studies*, C. 5, S. 3, Mayıs 2013, s. 215.

⁴³ Coşkun Alptekin, *Suriye Selçukluları, Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi*, Çağ Yayınları, İstanbul 1988, s. 256.

yüzyılın ikinci yarısında Moğolların Anadolu'yu istila etmesinden sonra tahribata uğrayan Zile, 1365 tarihinde Orta Anadolu'da hâkimiyetini kuran Eratna Bey'in idaresine girmiştir. 1381 tarihinden itibaren Kadı Burhaneddin Ahmed'in hâkimiyetinde kalan Zile, Kadı Burhaneddin'in Akkoyunlu Emiri Kara Yülük Osman Bey tarafından öldürülmesinden sonra 1398 tarihinde halkın isteği ile Osmanlı hâkimiyetine geçmiştir⁴⁴. Zile, bu tarihten itibaren idare bakımından Tokatla birlikte Amasya'ya bağlanmıştır⁴⁵. Osmanlı'nın egemenliği altına girmesinden 57 yıl sonra düzenlenen ilk tahrir defterine göre bölgenin genel durumu hakkında bilgi sahibi olmak mümkündür⁴⁶. Zile, 1847 tarihinden sonra Amasya sancağına bağlı bir kaza olarak karşımıza çıksa da 1880'de sancak statüsünü kazanan Tokat'a bağlanmış ve günümüzde de bu özelliğini korumuştur⁴⁷.

1.2. Zile Kazasının Coğrafi Yapısı

Tokat'ın en büyük ve gelişmiş ilçelerinden biri olan Zile, Karadeniz Bölgesinin Orta Karadeniz bölümünde yer almaktadır. Tokat'ın güneybatısında bulunan ilçenin doğusunda Turhal, güneyinde Artova ve Yozgat iline bağlı Kadışehri, batısında Çekerek ile Amasya'nın Göynücek ilçesi, kuzey tarafında ise Amasya ili bulunmaktadır⁴⁸.

Zile'nin 15. ve 16. yüzyıl'daki idari sınırları günümüze göre biraz daha geniştir. Genel olarak, Rum Eyaleti sınırları bünyesinde bulunan ve Sivas livasına bağlı olan Zile, Artukabad, Turhal, Tokat ve Sivas ile birlikte livanın beş kazasından birini oluşturmaktaydı. Kazaya bağlı toplamda 10 bucak bulunuyordu. Bu bucaklar günümüzdeki Tokat, Yozgat, Amasya ve Çorum illerine kadar olan bölgeyi teşkil etmiştir⁴⁹.

Yeryüzü şekilleri bakımından bir dağ eteği ovasını andıran Zile, yükseltisi düşük olan bir bölgededir. Yüksek dağ silsileleri olmayan, doğu-batı yönünde uzanan Deveci Dağları, şehrin güneyindeki Zile Dağları'na kadar uzanmaktadır. Kuzeyden ve batıdan

⁴⁴ Şimşirgil, *a.g.m.*, s. 231-232.

⁴⁵ Mustafa Şahin, Yusuf Karabacak, *Coğrafi, Tarihi, Sosyal ve Kültürel Yönleriyle Zile*, Tofset Matbaa, Tokat 2006, s. 11.

⁴⁶ Şimşirgil, *a.g.m.*, s. 232.

⁴⁷ Murat Hanılçe, "Vatan Topraklarında İmza: Türk Yer Adları: Zile Kazası Örneği (1455 1575)", *Turkish Studies*, C.8, S. 2, Ankara 2013, s. 92.

⁴⁸ Ayşe Akkurt, *Zile İlçesi'nin Beşeri Ve Ekonomik Coğrafyası*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Erzurum 2014, s. 1.

⁴⁹ Hanılçe, *a.g.t.*, s. 43.

1400, güneyinden yaklaşık 1900 m. yükseklik gösteren ve dağ sıralarıyla kuşatılmış olan ilçe doğuya doğru açılır⁵⁰. Zile ilçe yerleşimi yaklaşık 120 km²'lik bir bölgeyi kapsayan ve kendi ile aynı ismi taşıyan ovanın kuzeybatısında kalmaktadır. İlçeyi ve ovayı çevreleyen sıradağlardan farklı olarak, ovanın orta kısımlarında adalara benzeyen tepeler bulunmaktadır⁵¹.

Karadeniz ve İç Anadolu'nun karasal ikliminin bir karışımı olarak karşımıza çıkan Zile, sahip olduğu ikliminden dolayı zirai ürün bakımından oldukça çeşitlilik göstermektedir. Bölgede sebzeçilik ve bağcılığın yanı sıra az da olsa buğday ve arpa da yetiştirilmektedir⁵². Akarsu sıklığının fazla olduğu bölgede Zile deresi öne çıkmaktadır⁵³.

Zile kazasının merkezi yerleşiminde büyük akarsular bulunmamaktadır. Güney tarafında Boztepe çukur bölgesini Zile Ovası ile birleştiren Hotan Çayı, Zile Ovası'nda Gezir ve Tabakhane dereleri ile birbirlerine bağlandıktan sonra Hamidiye Boğazı yoluyla Turhal Ovasına akarak Yeşilırmak ile birleşmektedir. Kaza ve bucakların olduğu bölge, Yeşilırmak Nehri, Kelkit, Tozanlı ve Çekerek çayının içerisinde yer almaktadır⁵⁴.

1.3. Zile Kazasının Nüfus Özellikleri

Diğer yerleşim yerlerine göre daha fazla nüfusa sahip olan Zile, muhtelif dönemlerde bölgede taç giyme merasimine ve panayırlara katılmak için şehir ve köylerden gelen insanlara ev sahipliği yaparak sonbahar mevsiminde bölgenin nüfusunun artmasını sağlamıştır⁵⁵. Romalılar döneminde eyalet merkezi haline gelen şehrin nüfusu yükselmeye devam etmiştir. Malazgirt savaşından sonra Anadolu'nun Türkleşmesi'nin bir sonucu olarak beyliklerin kurulması, Anadolu şehirlerinde Türk iskânının ivme kazanmasını sağlamıştır. Bu süreçte iskân sahalarından biri haline gelen

⁵⁰ Şahin, *a.g.e.*, s. 207.

⁵¹ Murat Hanılçe, *a.g.t.*, s. 46.

⁵² Nilüfer Pekcan (Yalçınar), "Zile (Tokat) Bölgesi'nin Strüktürel ve Jeomorfolojik Özellikleri", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Coğrafya Dergisi*, S. 5, İstanbul 1997, s.71-72.

⁵³ Nilüfer Pekcan, *a.g.e.*, s. 71.

⁵⁴ Sadık Ak, *Geçmişten Geleceğe Alaca*, Alaca Kaymakamlığı Yayını, Yozgat 2002, s. 109.

⁵⁵ Abdurrahman Özbakır, *Zile'de Şehirsel Gelişme*, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2019, s. 11.

Zile, nüfusunu Danişmendiler döneminde de arttırmaya devam etmiştir⁵⁶. Zile’de 1455 yılında 205 hane ve 42 mücerred vergi veren nüfus bulunmaktaydı. Her hanede ortalama beş kişilik nüfus olduğu tahmin edilirse, 1454 tarihinde Zile bölgesi nüfusunun tahmini 1067 kişi olduğunu söyleyebiliriz⁵⁷.

1655-1656 tarihlerinde Zile şehrine gelen Evliya Çelebi, bölgede topraktan yapılmış olan 3000 ev olduğunu belirtmiştir. Buna göre nüfusun 15.000 civarında olduğu tahmin edilmektedir. Evliya Çelebi’nin belirtmiş olduğu sayılara ihtiyatla yaklaşılsa da 1520 tarihinden sonra Zile bölgesinin nüfusu artarak devam etmiş ve XVII. yüzyılın sonlarına doğru bölge nüfusunun 10.000 kadar ulaştığı görülmüştür⁵⁸. 1836 yılında Zile kentine gelen ve dönemin mülkî amiri olan Seyyid Bey’in konuğu olan Hamilton, bölgede 2000 hane ve iki kitabe bulunduğunu belirtmiştir⁵⁹. 1881’de Tokat’a gelen Cuinet, Tokat sancağına bağlı olan kazalar içinde en büyüğünün 600 köye sahip Zile kazası olduğunu ve şehir merkezi nüfusunun 20.000 kişi olduğunu belirtmiştir⁶⁰.

Şemsettin Sami, şehirde 4.000’i Ermeni olmak üzere toplamda 20.000 kişinin bulunduğunu belirtirken, bölgenin genel nüfusunun 57.200 olduğunu, bunun 10.000 kişinin Ermeni, Ermeni Protestan’ı ve Katalolik, 3.500’ünün Rum olduğunu, geri kalan nüfusun ise Müslümanlardan oluştuğunu ileri sürmektedir. Bahsedilen bilgileri dikkate aldığımızda Gayrimüslim nüfusun XVI. yüzyıldan sonra geldiğini söylemek mümkündür. Çünkü 1520-1574 tarihleri arasında yazılan tahrir defterlerine bakıldığında, çok fazla Gayrimüslim vatandaşların kaydına rastlanılmamıştır⁶¹. Fransa’nın Sivas Konsolosluğu verilerine göreyse XX. yüzyılın başında Zile bölgesi nüfusunun 27.000 ulaştığı görülmektedir⁶².

İstiklal Savaşı sırasında Zile bölgesinin 1/3’ i farklı yerlerden gelen isyancı gruplar tarafından yakılıp yıkılmış ve bu çetelere karşı kaleden top atışı yapılarak bölgeden uzaklaştırılmışlardır. Bu yangında en fazla zarar görenler ise, kalenin batı kesimi ile yakınında bulunan mahalleler ve dükkanlar olmuştur. Yanarak zarar gören

⁵⁶ Mustafa Şahin, Yusuf Karabacak, *Coğrafi, Tarihi, Sosyal ve Kültürel Yönleriyle Zile*, Tofset Matb., Tokat 2006, s. 61.

⁵⁷ Şimşirgil, *a.g.m.*, s. 233.

⁵⁸ Şimşirgil, *a.g.m.*, s. 237.

⁵⁹ Mustafa Şahin-Yusuf Karabacak, *a.g.e.*, s. 63.

⁶⁰ Abdurrahman Özbakır, *a.g.e.*, s.13.

⁶¹ Mustafa Şahin-Yusuf Karabacak, *a.g.e.*, s. 63.

⁶² Şimşirgil, *a.g.m.*, s. 237.

mahalleler yeniden inşa edildikleri için, buralarda bulunan cadde ve sokaklar daha düzgün ve plânlı bir şekilde kalmıştır. Diğer kesimlerde yer alan cadde ve sokaklar ise düzensiz bir uzanış göstermektedir⁶³. Zile nüfusu, devam eden savaşlardan dolayı özellikle milli mücadele sonunda gerilemeye başlamıştır⁶⁴. 1927 tarihinde gerçekleştirilen nüfus sayımında 15.377 nüfuslu bir yerleşim yeri olan Zile bölgesinin nüfusu 1940 tarihinde ise 14.873'e gerilemiştir. II. Dünya Savaşı nedeniyle erkek nüfusun ihtiyaten askere alınması nüfusun düşmesine sebep olmuştur⁶⁵.

1.4. Zile Merkez Nüfus Defterlerinin Değerlendirilmesi

Yapmış olduğumuz çalışmanın ana konusu Sivas Sancağına bağı olan Zile Kazasına ait, 19. yüzyılda yapılan sayımlar sonucu oluşturulan Osmanlı Devlet Arşivinde NFS.D Fonunda kayıtlı H.02.03.1254 (M.1838/39) tarihli 2507 numaralı ve H. 13.03.1254 (M.1838/39) tarihli 2508 numaralı Müslüman nüfusun yazıldığı iki ana defter bulunmaktadır. Müslüman nüfus defteri olan 2507 numaralı defter ayrıntılı bir şekilde ele alınacak ve değerlendirmesi yapılacaktır.

Gayrimüslim nüfusa ait kayıtlara baktığımızda Osmanlı Devlet Arşivlerinde NFS.D Fonunda kayıtlı H.05.03.1254 (M.1838/39) tarihli 2512 numaralı, H.29.03.1254(M.1838/39) tarihli 2513 numaralı ve H.1254 (M.1838/39) tarihli 2514 numaralı üç defter bulunmaktadır. Gayrimüslim nüfus defteri olan 2512 numaralı defter ayrıntılı bir şekilde ele alınacak ve değerlendirmesi yapılacaktır.

Yukarıda bahsettiğimiz defterlere sadece erkek nüfus kaydedilmiştir. Bu defterlere nüfusla ilgili önemli bilgiler yazılmıştır. Müslümanlara ait iki adet nüfus defteri, Gayrimüslimlerin kaydedildiği üç adet nüfus defterinin transkripsiyonu yapılmıştır. Yaptığımız çalışmada defterler iki farklı bölümde ayrı ayrı ele alınmıştır. İkinci bölümde Müslümanlara ait nüfus defterleri, üçüncü bölümde ise Gayrimüslimlere ait nüfus defterlerinin değerlendirilmesi yapılmıştır.

⁶³ Ali Özçağlar, "Zile'nin Kuruluşu, Gelişmesi ve Bugünkü Fonksiyonel Özellikleri", *Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kur. Coğrafya Bilim ve Uygulama Kolu-Coğrafya Araştırmaları*, S. 4, Ankara 1996, s. 148-149.; Ayrıca bkz. İsmet Türkmen ve Y. Emre Tekinsoy, "TBMM Zabıt Cerideleri ve Gizli Celse Zabıtlarına Göre Postacı Nazım ve Zile İsyanı", *Tarih ve Kültürüyle II. Zile Sempozyumu*, Tokat, 06-09 Ekim 2011, ss. 421-433.

⁶⁴ Faruk Sümer, *Oğuzlar (Türkmenler) Tarihleri, Boy Teşkilatları, Destanları*, TDAV yayınları, İstanbul 1992, s. 240.

⁶⁵ Ali Özçağlar, *a.g.m.*, s. 54.

DeFTERlerin transkribe edilmesinde çeşitli zorluklarla karşılaşılmıştır. Bazı kişi isimleri ve lakaplarının silinmiş olması, yazılan yazıların eksik veya hatalı olması gibi durumlara rastlanılmıştır. Bu deFTERlerde okunamayan veya silik olan yerler (?) soru işareti gösterilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

2.1. 1839'DA ZİLE KAZA MERKEZİ MÜSLÜMAN NÜFUSU

2.2. NÜFUS DEFTERLERİNİN TANITIMI VE DEĞERLENDİRİLMESİ

2.2.1. 2507 ve 2508 Numaralı Müslüman Nüfus Defterlerinin Tanımı

Çalışmamızda ele aldığımız 2507 numaralı defter 23x55 cm. ebatlarında 181 varaktan oluşmaktadır. Ciltsiz ve ebrusuz olan defterde kırmızı ve siyah mürekkep kullanılmıştır. Kayıtlar hâne numarası ve hane içi sıra numarası verilerek düzenli bir şekilde kaydedilmiştir. 1254/1838/39 tarihli olan Müslüman nüfus defterinde 19 mahalle yer almaktadır. Bu defter ana defter olarak ele alınacak ve detaylı bir şekilde değerlendirmesi yapılacaktır.

2508 numaralı defter ise 22x50 cm. ebatlarında 16 varaktan oluşmaktadır. Ciltli olan defterde kırmızı ve siyah mürekkep kullanıldığı gibi kapağı ise ebru motiflidir. 190 kişinin kaydedildiği bu defterde 12 Mahalle, dört hane ve beş medrese yer almaktadır. Nüfusun en kalabalık olduğu mahalle 75 kişi ile *Mahalle-i Şeyh Ali*, en az olduğu ise bir kişiyle *Mahalle-i Yazıcı*'dır. Medreselere baktığımız zaman en kalabalık medrese 16 öğrenciyle *Medrese-i Kislik*'tir. En kalabalık olan han ise altı kişiyle *Han-ı Kasım Ağa*'dır. Defterde Müslüman nüfusun ticaret ve eğitim için Zile kazasına geldiği görülmektedir. Ticaret için gelen kişilerin hanlarda, eğitim için gelenlerin ise medreselerde yaşadığı belirtilmiştir. Gelenlerin bir kısmı ailesiyle bir kısmı da tek başına gelmiştir. 2508 numaralı deftere göre en yaşlı kişinin 70 yaşında *Hammal Ali bin Emiroğlu Mahmud* ile *Abdulkadir Efendi bin Hasan* olduğu görülmüştür. Deftere bir yaşında dört kişi kaydedilmiştir. Deftere en fazla Hekimhan ailesinden kişiler kaydedilmiştir.

Müslüman nüfus defterlerinde kişilerin yaşlarının yanı sıra, fiziksel özellikleri, meslekleri, baba adları, aile lakapları, başka yerlere gidenler ve dışarıdan gelenlerin, geldikleri ve gittikleri yerler tarihleri ile birlikte deftere yazılmıştır.

Nüfus defterine kayıt altına alınan ilk kişi ailenin reisi olmuştur. Kayıt altına alınan kişinin isminden önce o kişiyle yakınlık derecesini gösteren ibareler

kullanılmaktadır. Akrabalık ilişkisi gösteren ifadeler bakacak olursak bunlar: oğlu, üvey oğlu, diğer oğlu, diğeri, karındaşı, torunu, damadı ve amcasıdır. Bazı kişiler ise meslek ve aldıkları lakaplar ile yazılmıştır. Kişilerin yaşları “*sin*” olarak en alt kısma yazılmıştır. Yaşlarıyla ilgili olan ve bu anlamda kullanılan “*şâbb-ı emred*” veya sadece “*şâbb*” ibaresi, sözlük anlamıysa henüz sakalı bıyığı çıkmamış genç anlamına gelmektedir ve 12-17 yaş aralığında bulunan kişiler için ifade edilmektedir.

Nüfus defterine kişiler kaydedilirken fiziksel ve diğer özellikleri ile ilgili bilgiler de kaydedilmiştir. Boy durumları *kısa*, *orta* ve *uzun* olarak tarif edilmiştir. Sakal durumu *kumral*, *kır*, *ak*, *kara*, *köse* ve *müzellef* olarak tarif edilirken, bıyık durumları ise *kumral*, *ter* ve *sarı bıyıklı* olarak tarif edilmiştir. Körler *a'mâ*, tek gözlüler *yekçeşm*, topallar *a'rec*, sağırlar *esamm*, dilsizler *bizebân*, deliler *meczip*, yaralıları *mecruh*, eli veya kolu sakatlar *çolak*, kayıplar olanlar için *meşkûd* gibi ibareler kullanılırken, defterde aynı özelliğe sahip olan ve art arda gelen şahıslar için “*bu dahi*” ifadesi kullanılmıştır.

Zile kazasında bulunan mahallelerden başka yerlere gidenlerin ne için, nereye, hangi tarihte gittikleri şahıs kayıtlarının hemen üstüne kırmızı mürekkeple kaydedilmiştir. Şahısların askerliğe elverişli olup olmadıklarını de defterlerden anlamak mümkündür. Müslim defterlerinde askerde olan erkek nüfus için isimlerinin üstünde “*redif*”, “*Yüzbaşı-ı redif*”, “*Mansured*” gibi kelimeler yazılmıştır. Şahıs isimleri kaydedilirken oğlu anlamında “*bin*” ifadeleri kullanılmıştır. Defterde kullanılan tarihler Hicri Takvime göre yazılmıştır.

2.2.2. 2507 Numaralı Nüfus Defterine Göre Zile Kazası İdari Yapısı

2.2.2.1. Zile Kazası Mahalle İsimleri

2507 numaralı nüfus defterine göre Zile Kazasında 19 mahalle yer almaktadır.

Mahalle-i Zincirlikuyu nâm-ı diğer Çay: Günümüzde Tokat ili, Zile ilçesine bağlı Zincirli Ülya Mahallesi ve Zincirli Süfla (Çay) Mahallesi olarak isimleri değişmiştir.

Mahalle-i Tutlupınar: Zile ilçesine bağlı Dutlupınar Mahallesi olarak aynı isimle varlığını devam ettirmektedir.

Mahalle-i Arnabud: Zile ilçesine bağlı mahalle yerine aynı isimle sokak olarak varlığını devam ettirmektedir.

Mahalle-i Kethüda: Zile ilçesine bağlı Kâhya Mahallesi olarak varlığını devam ettirmektedir⁶⁶.

Mahalle-i Ali Kadı: Zile ilçesine bağlı Alikadı Mahallesi olarak varlığını devam ettirmektedir.

Mahalle-i Şeyhkulu: Zile ilçesine bağlı Şeyhkulu Mahallesi olarak varlığını devam ettirmektedir.

Mahalle-i Cami'-i Kebir: Zile ilçesinde bulunan Dutlupınar Mahallesi'ne bağlı olarak varlığını devam ettirmektedir.

Mahalle-i Alaca Mescid: Zile ilçesine bağlı Alacamescid Mahallesi olarak varlığını devam ettirmektedir.

Mahalle-i Sakiler nam-ı diğer Hasan Ağa: Zile ilçesinde bulunan Dutlupınar Mahallesi'ne bağlı olarak varlığını devam ettirmektedir.

Mahalle-i Cedid: Zile ilçesine bağlı Cedid Mahallesi olarak varlığını devam ettirmektedir.

Mahalle-i Küçük Minare: Zile ilçesine bağlı Minare-i Kebir Mahallesi olarak varlığını devam ettirmektedir.

Mahalle-i Nakkaş: Zile ilçesine bağlı Nakkaş Mahallesi olarak varlığını devam ettirmektedir.

Mahalle-i Hacı Muhammed nam-ı diğer Mumcu Ömer: Zile ilçesine bağlı Hacı Mehmet Mahallesi ve Mumcu Ömer Sokağı olarak devam etmektedir.

Mahalle-i Molla Yahya: Zile ilçesine bağlı Molla Yahya Mahallesi olarak varlığını devam ettirmektedir.

⁶⁶ Murat Haniççe, *15 ve 16. Yüzyılda Zile Kazası (1455-1574)*, Gazi Osmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Tokat 2014, s. 80.

Mahalle-i Yazıcı: Zile ilçesine bağlı Yazıcı Mahallesi olarak varlığını devam ettirmektedir.

Mahalle-i Palanka: Zile ilçesinde bulunan Dutlupınar Mahallesi'ne bağlı olarak varlığını devam ettirmektedir.

Mahalle-i Derun Kal'a: Zile ilçesine bağlı Alacamescid Bala Mahallesi olarak varlığını devam ettirmektedir.

Mahalle-i Kislik: Zile ilçesine bağlı Kislik Mahallesi olarak varlığını devam ettirmektedir.

Mahalle-i Şeyh Ali: Zile ilçesine bağlı Şeyh Ali Mahallesi olarak varlığını devam ettirmektedir⁶⁷.

Zile kazasına bağlı mahallelerin aynı isimle devam ettiğini görmekteyiz. Bunun yanında bazıları da zaman içerisinde mahalleden sokak ismine dönüşürken geriye kalanlar ise sadece isim değişikliğine uğramıştır.

Tablo 1: Zile Kazası Mahalle İsimleri⁶⁸

Zile Kazası Mahalle İsimleri			
1	Mahalle-i Zincirlikuyu nam-ı diğer Çay	11	Mahalle-i Cedit
2	Mahalle-i Tutlupınar	12	Mahalle-i Nakkaş
3	Mahalle-i Arnabud	13	Mahalle-i Hacı Muhammed nam- ı diğer Mumcu Ömer
4	Mahalle-i Kethüda	14	Mahalle-i Molla Yahya
5	Mahalle-i Ali Kadı	15	Mahalle-i Yazıcı

⁶⁷Köy isimlerinin günümüzdeki köy isimleri ile karşılaştırmaları Tokat Valiliği resmi internet sitesi www.tokat.gov.tr. ve Zile Kaymakamlığı resmi internet sitesi www.zile.gov.tr. adreslerinden yapılmıştır. Eski isimlerini günümüze taşıyamayan mahallelerin günümüzdeki isimleri ile eşleştirmeleri yöre halkından sözlü olarak edinilen bilgiler ışığında yapılmıştır.

⁶⁸ BOA, Nfs.d. 2507.

6	Mahalle-i Şeyhkulu	16	Mahalle-i Palanka
7	Mahalle-i Cami'-i Kebir	17	Mahalle-i Derun Kal'a
8	Mahalle-i Alaca Mescid	18	Mahalle-i Kislik
9	Mahalle-i Sakiler nam-ı diğer Hasan Ağa	19	Mahalle-i Şeyh Ali
10	Mahalle-i Küçük Minare		

2.2.2.2. Zile Kazası Mahalle Muhtarları

Aşağıda yer alan tabloya göre on dokuz mahallenin varlığı ve her bir mahallenin kendine ait muhtarı olduğu görülmektedir. Osmanlı Devletinde II. Mahmud döneminde iktisadi, askeri, idari, hukuki ve sosyal gibi birçok alanda yenilikler yapılmıştır. Yapılan yeniliklerden biride muhtarlık teşkilatının kurulmasıdır. XIX. yüzyılın ilk yarısına kadar köy ve mahalleden imamlar sorumluydu. 1829 yılında İstanbul'da, 1833 yılında ise tüm ülkede kurulan muhtarlık teşkilatı ile bu görev imamların elinden alınmıştır⁶⁹.

Bulunduğu mahallede vatandaşlar tarafından itibar gören ve yetenekli olan iki kişi, mahalle sakinlerinin oy birliği ile birinci ve ikinci muhtar olarak seçilmektedir. Seçilen muhtarlar bölgenin kadısı tarafından sicile geçirilerek Defter Nazırına bildirilir ve buradan tüm listeler bir bütün halinde Ceride Nezareti'ne gönderilmektedir. Muhtarlar darphanede kendileri için hazırlanan mühürleri yanlarında taşımaktadır. Muhtarlar, sorumlu olduğu köy ve mahallelerde doğan, ölen ve göçenlerin bildirilmesi, vergilerin toplanması, mürur tezkirelerinin verilmesi ve halk ile devlet arasındaki ilişkilerin düzenlenmesi gibi konularda önemli rol oynamıştır⁷⁰.

2507 numaralı nüfus defteri incelendiğinde Zile kazasına bağlı olan mahallelerin hepsinde muhtar olduğu görülmektedir. *Alaca Mescid Mahallesi* hariç diğer

⁶⁹ Mehmet Süme, "Osmanlı Devleti'nde Taşrada Muhtarlık Teşkilatının Kuruluşu: Bolu Örneği", *Karadeniz Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, C. 8, S. 14, Bolu 2022, s. 93.

⁷⁰Nusret Karataş, *Tonus Kazasında Nüfus*, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Tokat 2019, s. 33-34.

mahallelerin hepsinde *Muhtâr-ı evvel* (birinci muhtar) olduğu, Alaca Mescid Mahallesinde ise sadece *Muhtâr-ı sani* (ikinci muhtar) olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 2:Zile Kazası Mahalle Muhtarları⁷¹

Zile Kazâsı Muhtarları		
Sıra	Mahalle Adı	Muhtar Adı
1	Zincirlikuyu	Çalbıyıkoglu Muhammed bin Ahmed
2	Tutlupınar	Kadızzâde Hasan Ağa bin Muhammed
3	Arnabud	Sofuoğlu Müytâb Muhammed bin Muhammed
4	Kethüda	Müezzinoğlu Muhammed Efendi bin Selim
5	Ali Kadı	Karagülleoglu Hafız Muhammed bin Mustafa
6	Şeyhkulu	Güncüoglu Mustafa bin Ali
7	Câmi'-i Kebîr	Hafız Ömer bin Hüseyin
8	Alaca Mescid	Cotali oğlu Ahmed
9	Sâkîler	Ahmed Muhsin bin Muhammed Said
10	Küçük Minare	Sülukoğlu Nalbant Osman bin Süleyman
11	Cedîd	Sandıkcioglu Terzi Ömer bin Ahmed
12	Nakkaş	Terzi Ahmed bin Abdullah
13	Hacı Muhammed	Çilingir Ömer oğlu Ömer bin Ömer
14	Molla Yahya	Nebi oğlu Muhammed bin Nebi
15	Yazıcı	Kör Osman oğlu Mustafa bin Osman
16	Palanka	Tekkiyenışın oğlu Hacı Abdullah bin Abdullah
17	Derun Kal'a	Çamoğlu Osman bin Mustafa
18	Kislik	Köpüklüoglu Hafız Muhammed bin Muhammed
19	Şeyh Ali	Orucoğlu Hasan bin Muhammed

2.2.2.3. Zile Kazası Mahallelerinde Bulunan Din Görevlileri

Osmanlı Devleti'nde imamların sahip oldukları konumlarından dolayı üstlendikleri dinî vecibeler, toplum içerisinde önemli bir konuma sahip olmalarını sağlamıştır. Bu sebepten Osmanlı'da önde gelen kurumlardan biri olan imamlık, zaman içerisinde değişim ve dönüşümlere uğrayarak günümüzde büyük ehemmiyet sahibi olmuştur.⁷² Tanzimat dönemine kadar imamlar, devleti temsil ettiklerinden dolayı görev yaptıkları yerlerin önde gelen sorumluları oldukları görülmektedir. İmamlar bu

⁷¹ BOA, Nfs.d. 2507.

⁷² Ümit Güler, "Osmanlı Döneminde İmamların Mesleki Hayatlarında Karşılaştıkları Sorunlar (18.Yüzyıl Diyarbakır Eyaleti Örneği)", *İslam Medeniyeti Araştırmaları Dergisi (İMAD)*, C., 4, S. 1, Batman 2019, s. 1.

görevlerini ifa ederken kadılar tarafından denetlendikleri gibi ahalinin şikâyeti üzerine azledilmişlerdir. İmamlar, kadıların yapması gereken birçok işte onların tabii yardımcısı konumundaydı⁷³.

İmamların görevi sadece din işleriyle kısıtlı değildir. Asli hizmetlerinin yanında topluma hizmet veren görevleride bulunmaktadır. Bu görevler; halka çeşitli konularda yardımcı olmak, bulunduğu bölgeye gelen kişileri kayıt altına tutup kimlik bilgilerini tespit etmek, kimsesiz olanlara kefil olarak onlara destek vermek, cenaze işleri, nikâh ve boşanmaları yürütmek vb. işlerdir⁷⁴.

Tablo 3:Zile Kazası Din Görevlileri⁷⁵

Zile Kazası Din Görevlileri			
Mahalle Adı	Sıra	İsmi	Görevi
ZİNCİRLİKUYU	1	Eyyüb oğlu Ömer bin Muhammed	İlyaszade Câmi’i ferrâşı
	2	Bozoğlu oğlu Muhammed bin İbrahim	Karye imamı
	3	Mütecellid Ali bin Ali Muhammed	İmâm-ı Câmi’i Kebîr
	4	Ali Hoca bin Halil	Müezzin-i Câmi’-i Mihvaklı
	5	Tellimüezzin Bekir Efendi bin Bekir	Müezzin-i Câmi’-i Zincirlikapı
	6	Hacı Haliloğlu Veliyyüddin bin İbrahim	Hatîb-i Câmi’-i Mahalle-i Gazi
	7	Ayrancıoğlu Müezzin Ahmed bin Ahmed	Müezzin-i Câmi’-i Çukur
	8	İskiliblioğlu Muhammed bin Abdullah	Müezzin-i Câmi’-i Mahalle-i Kethûda
TUTLIPINAR	9	Şaban Efendi oğlu Muhammed Efendi bin Hüseyin	İmâm-ı mahalle-i câmi’-i mezkûr
	10	Abdûlbakioğlu Ahmed bin Mustafa	İmâm-ı Mescid-i Habeş
	11	Abdüllatif bin Osman	Hatîb-i câmi’-i mahalle-i mezbûr
ARNABUD	12	Kabutluoğlu Seyyid Hüseyin bin Muhammed	İmâm-ı câmi’-i mezbûr
	13	Abdullah bin Bekir	Müezzin-i câmi’-i mezbûr
	14	Malatyahoğlu Yusuf Efendi bin Ahmed	İmâm-ı Câmi’-i Hacı Bayezid
	15	Hasan Efendi	Hatîb-i câmi’-i mahalle-i mezbûr
	16	Çakrazlı Ömer Efendi oğlu Attar Hafız Osman bin Ömer	Hatîb-i câmi’-i karye-i Pazarcık
	17	Bakkal Bekir bin Abdullah	Hatîb-i Câmi’-i Dutlu
	18	Muhammed bin Hüseyin	Hatîb-i Câmi’-i Keslek
	19	Ahmed Hafizoğlu Debbağ Muhammed bin Ahmed	Hatîb-i imâm-ı Câmi’-i Sakiler
	20	Kabancî Çukdar Muhammed bin Hacı Şaban	Hatîb-i Câmi’-i Âişe Hatun
	21	Altunoğlu Abdullah Efendi bin İbrahim	İmâm-ı mahalle-i mezbûr

⁷³Mefail Hızlı, “Osmanlı Mahalle İmamlarının Performansına Dair”, *Tesam Akademi Dergisi*, C.1, Bursa 2014, s. 44.

⁷⁴Nusret Karataş, *a.g.m.*, s. 35.

⁷⁵BOA, Nfs.d. 2507.

KETHÜDA	22	Müezzinoğlu Muhammed Efendi bin Selim	Müezzin-i câmi-i mahalle
ALİ KADI	23	Vâiz Efendizade Müftü Hacı Ahmed Efendi bin Muhammed Efendi	Meşyihat-i Câmi'-i Bedestan
	24	Muhammed Efendi	İmâm-ı câmi-i mahalle-i mezbûr
	25	Abdülaziz Efendizade Hacı Haşim Efendi bin Abdülaziz	İmâm-ı mescid-i mahalle-i mezbûr
	26	Hafız Bekir	İmâm-ı mahalle-i mezbûr
	27	Karagülleoğlu Hafız Muhammed bin Mustafa	Müezzin-i câmi-i mahalle
	28	Küçük Hüseyin oğlu Yakup Efendi bin Hüseyin	Hatîb-i karye-i Câmi-i Olyük
	29	Kazzâz Muhammed oğlu Hafız Ömer bin Hasan	İmâm-ı Câmi'-i Bedestan
	30	Hacı Halil oğlu Bezzâz Hacı Muhammed bin Halil	Hatîb-i Câmi'-i Kasım Ağa
ŞEYH KULU	31	Esnaf Şeyhi oğlu Abdullah bin Mustafa	İmâm-ı Câmi'-i Şeyhkulu
CÂMİ'-İ KEBİR	32	Karamüftüzade Mahmud Efendi bin Hacı Ömer	İmâm-ı mahalle-i mezbûr
	33	Hafız Ömer bin Hüseyin	İmâm-ı mahalle
ALACA MESCİT	34	Boltavizade Mustafa Efendi bin Muhammed	İmâm-ı mahalle- mezbûr
	35	Kardeşi oğlu Ömer Efendi bin Ahmed	İmâm-ı mahalle
	36	Şeyhoğlu Hacı Hüseyin bin Osman	Müezzin-i câmi'-i mahalle
	37	Şeyhoğlu Leblebici Selim bin Hüseyin	Ferrâş-ı câmi-i şerif
	38	Poltoluoğlu Kahveci Ahmed bin Bekir	İmâm-ı mahalle-i mezbûr
	39	Tarikat-i Halvetiyyeden Derviş Ali	İmâm-ı mahalle ber vech-i iştirâk
SAKİLER	40	Muhammed bin Hacı Ahmed	Hasan Ağa Câmi'-i Şerîfi ferrâşı
KÜÇÜK MİNARE	41	Müezzinoğlu Ahmed bin Hasan	Müezzin-i câmi'-i mezbûr
	42	Hüseyin Efendi	İmâm-ı câmi'-i mezbûr
	43	İbrahim Efendi oğlu Ahmed bin İbrahim	İmâm-ı câmi-i mezbûr
	44	Yakup Efendi oğlu Hacı Ömer Efendi bin Ahmed	İmâm-ı Câmi'-i Yeni
	45	Müftüoğlu Salih bin Hüseyin	Mmüezzin-i câmi'-i mezbûr
	46	Hasan Hafız oğlu Ömerbin Hasan	Müezzin-i câmi'-i mezbûr
	47	Ali Hafız oğlu Hafız Abdullah bin Ali	Müezzin-i câmi'-i mezbûr
	48	Eymirlioğlu Dülger Mustafa bin Muhammed	İmâm-ı mescid-i mahalle-i mezbûr
	49	Molla Osman oğlu İsmail bin Osman	İmâm-ı Mescid-i Küçükminare
	50	Debbağ Molla Musa bin Hasan	Kurrâ imamı
	51	Müezzinoğlu Ahmed bin Osman	Müezzin-i Câmi'-i Çavuşlu
CEDİD	52	Eşbeoğlu Yahya bin Abdullah	İmâm-ı câmi'-i mahalle
NAKKAŞ	53	Alacalıoğlu İsmail bin Ömer	Müezzin-i Câmi'-i Hacı Ebubekir
	54	Menevşe İmamoğlu Molla Ahmed bin Yusuf	İmâm-ı câmi'-i mahalle

HACI MUHAMMED	55	Menevşe İmamoğlu Abdullah bin Muhammed	İmâm-ı câmi'-i mahalle-i mezbûr
	56	Hacıoğlu Hafız Bekir bin Halil	İmâm-ı Mescid-i Şeyh Ali
	57	Karabelaoğlu Hafız Abdullah bin Abdullah	Kurrâ imamı
MOLLA YAHYA	58	Aşcızade Hafız Abdullah Efendi bin Mustafa	İmâm-ı câmi'-i mahalle-i mezbûr
PALANKA	59	Eskicioğlu Hafız Yusuf Efendi bin Mustafa	İmâm-ı câmi'
DERUN KAL'A	60	Eskicioğlu Muhammed bin Mustafa	İmâm-ı Câmi'-i Kal'a
	61	Tekkiyenışinzade Süleyman Efendi bin Muhammed	Hatîb-i Câmi'-i Kebîr
KİSLİK	62	Vezanelizade Abdurrahman bin Hüseyin	İmâm-ı mahalle-i mezbûr
ŞEYH ALİ	63	İsmail	İmâm-ı mahalle-i mezbûr
	64	Mahmud bin Osman	Hatîb-i câmi'-i mahalle-i mezbûr

Yukarıdaki tabloyu incelediğimizde *Yazıcı Mahallesi* hariç diğer 18 mahallenin hepsinde din görevlilerin isimleri ve görevleri belirtilmiştir. 2507 numaralı nüfus defterine baktığımızda *Şeyh Kulu Mahallesi* imamının Yazıcı Mahallesinde ikamet ettiği görülmektedir. Yazıcı Mahallesinde din görevlisi bulunmamaktadır. Din görevlileri, İmam, Müezzin ve Kurra İmam sıfatı ile görevlerini yerine getirmişlerdir.

2.2.3. 2507 Numaralı Nüfus Defterine Göre Zile Kazası Sosyo-Kültürel Yapısı

2.2.3.1. Zile Kazası Mahallelerinde Bulunan Aile İsimleri

Aşağıdaki tabloyu incelediğimizde aile isimlendirmelerinin genel olarak atalardan gelen ad, lakap, fizik ya da meslekî özelliklerine göre yapıldığını göstermektedir. Sinanoğlu, Fettahoğlu, Şabanoğlu, Himmetoğlu, Eyüpoğlu, Dervişoğlu, Velioğlu ve Çakıroğlu gibi aile isimleri atalardan gelmiştir. Mesleklerden gelen aile isimlerine Mûytâboğlu, Değirmencioğlu, Zincircioğlu, Demircioğlu, Kazancıoğlu, Boyahanecioğlu, Çilingiroğlu, Hancıoğlu, Tüccaroğlu, Soğancıoğlu, Sipahioğlu, Hamamcıoğlu, Sirkecioğlu ve Tekerlikcioğlu örnek gösterilebilir. Parmaksızoğlu, Karamuhammedoğlu, Kolukısaoğlu, Sağıroğlu, Sakallıoğlu ve Delioğlu fiziki ve lakaplarına göre verilmiştir. Yozgatlıoğlu, Sivaslıoğlu, Turhallıoğlu, Çorumluoğlu, Mardinlioğlu ve Türkmenoğlu gibi aile isimlerinin ise ailelerin geldiği yer durumuna göre verildiği görülmektedir.

2507 numaralı defter incelendiğinde aynı sülaleye mensup ailelerin tek bir mahallede toplanmak yerine kazanın muhtelif mahallelerine dağılarak oralarda ikamet ettikleri görülmektedir. 19. yüzyılda soyadı olmadığı için aile isimleri kişilerin ayırt edilmesinde mühim rol oynamıştır. 1934 yılında soyadı kanununun yürürlüğe girmesiyle günümüzde kullanılan soyadlarının geçmişteki aile isimleri ile bağlantısı olduğu anlaşılmıştır.

Tablo 4:Zile Kazası Mahalleleri Aile İsimleri⁷⁶

Zile Kazası Mahallelerinde Bulunan Aile İsimleri		
1	Mahalle-i Zincirlikuyu	Çalbiykoğlu, Kümecioğlu, Kuzuimamoğlu, İslamoğlu, Duacioğlu, Vizânelioğlu, Çündükoğlu, Alicanoğlu, Berberoğlu, Kürtoğlu, Araboğlu, Şekvâcioğlu, Kırbaşoğlu, Kavukçuoğlu, Çavuşoğlu, Fettahoğlu, Katrancioğlu, Kocamışoğlu, Sırçaoğlu, Burçakoğlu, Tutubeyleroğlu, Zelzeleoğlu, Resuoğlu, Dertlioğlu, Esmeoğlu, Seyrekoğlu, Ocaklıoğlu, Beyzadeoğlu, Yetimoğlu, Naturoğlu, Doğanoglu, Topuzoğlu, Tataroğlu, Delihassanoğlu, Höyükçüoğlu, Duacioğlu, Tekkiyelioğlu, İmamoğlu, Kılıçoğlu, Aşıkioğlu, Aydınoğlu, Gökçeoğlu, Karavelioğlu, Kapıcıoğlu, Canikoğlu, Türkmenoğlu, Kayaoğlu, Kalenderoğlu, Pınaroğlu, Karabelaoğlu, Altıaylıkoğlu, Nökercioğlu, Kertekoğlu, Üçküplüoğlu, Zincircioğlu, Tuzcuoğlu, Şeyhoğlu, Azgunoğlu, Yüncüoğlu, Günbeoğlu, Gündüzleroğlu, Kayışoğlu, Feyzcioğlu, İlahtioğlu, Sığircioğlu, Kireçcioğlu, Demircioğlu, Çakıroğlu, Kamanlıoğlu, Sakallıoğlu, Kuleminoğlu, Mardinlioğlu,
2	Mahalle-i Tutlupınar	Mirekoğlu, Şabanoğlu, Köpükoğlu, Ötükoğlu, Aşıkioğlu, Paçacioğlu, Darendelioğlu, Çakaloğlu, Paspanoğlu, Döneoğlu, Çöpçüimamoğlu, Şeyhoğlu, Himmetoğlu, Öksözoğlu, İğdelioğlu, Boşnakoğlu, Veraylıoğlu, Eyyüboğlu, Manuşoğlu, Danişoğlu, Çolakosmanoğlu, Tataroğlu, Fenercizadeoğlu, Müezzinzadeoğlu, Çilingiroğlu, Turhallıoğlu, Davukoğlu.
3	Mahalle-i Arnabud	Malatyahıoğlu, Ecevidioğlu, Caniklioğlu, Hacıkasımoğlu, Topçuoğlu, Değirmencioğlu, Hacıköylüoğlu, Terzirecepoğlu, Parmaksızoğlu, İsaoglu, İğnecioğlu, Turşuoğlu, Velioğlu, Danacioğlu, Sinanoğlu, Karamuhammedoğlu, Resuloğlu, İranlıoğlu, Hindioğlu, Eymiroğlu, Yörükoğlu, Körhüseyinoğlu, Sabuncuoğlu, Türkoğlu, Çobanoğlu, Mirzaoğlu, Adalıoğlu,

⁷⁶ BOA, Nfs.d. 2507.

		Kolukısaoğlu, Esiroğlu, Güldanoğlu, Pesikoğlu, Çörekçisüleymanoğlu, Burnubüyükoğlu, Horozbekiroğlu, Balçımamanoğlu, Borozanoğlu, Aşıkoğlu, Sofuoğlu, Delikocaoğlu.
4	Mahalle-i Kethüda	Aliasâkiroğlu, Susluoğlu, Çelakoğlu, Çopuroğlu, Dedeömeroğlu, Parmaksızoğlu, Köçekhasanoğlu, Terleşoğlu, Hancıoğlu, Bozokluğlu, Niksarlıoğlu, Müezzinoğlu, Türkmenoğlu, Hasanammioğlu, Paşaoğlu, Delioğlu.
5	Mahalle-i Ali Kadı	Mûytâboğlu, Karagülleoğlu, Ciritioğlu, Müstecioğlu, Mazmanoğlu, Müstecioğlu, Tüccaroğlu, Porsukoğlu, Sivaslıoğlu, Hocaoğlu, Penbeoğlu, Oduncuoğlu, Sarioğlu, İkramoğlu, Göbüşoğlu, Armutçuoğlu, Aliaskeroğlu, Badioğlu, Anbarcıoğlu, Toramanoğlu, Caferoğlu, Kapıcıoğlu.
6	Mahalle-i Şeyhkulu	Güncüoğlu, Şeleroğlu, Soğancıoğlu, Yaycıoğlu, Karslıoğlu, Saatçıoğlu, Yüzbaşıoğlu, Tolunoğlu, Öksüzöğlu, Kazancıoğlu, Boyahanecioğlu, Debbahoğlu, Sıvalıoğlu.
7	Mahalle-i Cami'-i Kebir	Cenbeloğlu, Çalikhanoğlu, Çörüköğlu, İmrandoğlu, İmirlioğlu, Tanecioğlu, Şahvelioğlu, Ağacıkoğlu, İpçioğlu, Acaipoğlu, Karayusufoğlu, Meşhedlioğlu, Hacıbalıoğlu, Hazinedaroğlu, Cangüloğlu.
8	Mahalle-i Alaca Mescid	Köstekoğlu, Şeyhoğlu, Kurşunluoğlu, Sığircioğlu, İncidişoğlu, Lafcıoğlu, Kasapçelebioğlu, Enbiyaoğlu, Kömürçüosmanoğlu, Karlıoğlu, Gökşenoğlu, Tilkioğlu, Mişecioğlu, Kemikçioğlu, Fettahoğlu, Sünnetcibeynamazoğlu, Çanakoğlu, Ayvalıoğlu, Araboğlu.
9	Mahalle-i Sakiler	Çavdaroğlu, Hamamcıoğlu, Belekoğlu, Kocaoğlu, Çakmakçioğlu, Sekbanoğlu, Silkoğlu, Zirlioğlu.
10	Mahalle-i Küçük Minare	Kazzazoğlu, Fişekoğlu, Ganimetoğlu, Kızlarağasioğlu, Müftüoğlu, Odabaşıoğlu, Yetimoğlu, Naiboğlu, Katıroğlu, Sağıroğlu, Uzunbekiroğlu, Bacılıoğlu, Yozgatlıoğlu, Pınaroğlu, Zülhanoğlu, Bakkaloğlu, Saraylıoğlu, Marazoğlu, Müezzinoğlu, Çelteklioğlu, Ebdaloğlu, Madenoğlu, Pankaoğlu.
11	Mahalle-i Nakkaş	Kethüdaoğlu, Toluoğlu, Alacalıoğlu, Tarakçioğlu, Molluoğlu, Sakaoğlu, Porsukoğlu.
12	Mahalle-i Hacı Muhammed	Köpekoğlu, Arpacıoğlu, Hortumoğlu, Zoroğlu, Sabuncuoğlu, Topaloğlu, İricioğlu, Başçavuşoğlu, Semercioğlu, Köylüoğlu, Misillioğlu, Keleşoğlu, Fetvacıoğlu, Ağacıkoğlu, Dalyanoğlu, Sarioğlu, Odacıoğlu, Kırımlıoğlu.
13	Mahalle-i Cedid	Nalbandoğlu, Tekerlikçioğlu, Hendekoğlu, Türkmenoğlu,

		Sirkecioğlu, Panayircioğlu, Gözükaraoğlu, Kalyoncuoğlu, Zıvanoğlu, Potukoğlu, Bıyıkoglu, Eğdirlioğlu, Sipahioğlu, Çürükoglu, Celboğlu.
14	Mahalle-i Molla Yahya	Tekkiyenışinoğlu, Ateşoğlu, İmamoğlu, Tellioglu, Havuçoğlu, Çilingiroğlu, Alagözoğlu.
15	Mahalle-i Yazıcı	Katrancioğlu, Musluoğlu, Beğzadeoğlu, Akkızlıoğlu, Mısırlıoğlu, Varaylıoğlu, Karakayahoğlu, Akbıyıkoglu.
16	Mahalle-i Palanka	Dilsizoğlu, Taşcioğlu, Eskicioğlu, Serpenlioğlu, Benlioğlu, Çorumluoğlu, Baykuşoğlu, Hatiboğlu, Kozakoğlu.
17	Mahalle-i Derun Kal'a	Topçuoğlu, Çamoğlu, Konakcioğlu, Odacioğlu, Perdahcioğlu, Çolakoğlu, Alacaathioğlu.
18	Mahalle-i Kislik	Dörtbaşıoğlu, Mısırlıoğlu, Köpüklüoğlu, Kavaklıoğlu, Keklikcioğlu, Paşaoğlu, İnceoğlu, Demircioğlu, Kalaycioğlu, Aşıkoğlu, Tahmisioğlu, Uykucuoğlu, Karşlıoğlu, Kamışoğlu, Çıyanoğlu, Dervişoğlu, Soğancioğlu, Mollaoğlu.
19	Mahalle-i Şeyh Ali	Göçebeoğlu, Acemoğlu, Pireoğlu, Müderrisoğlu, Belkayahoğlu, Abazaoğlu, Çobanoğlu, Çehkemoğlu, Çırakoğlu, Çavuşoğlu.

2.2.3.2. Zile Kazası Mahallelerinde Kullanılan Şahıs İsimleri

2507 numaralı nüfus defteri incelendiğinde kişiler, baba adları ile kayıt altına alınmıştır. İsimler aşağıdaki tabloda en çok kullanılanlardan en az kullanıllana doğru sıralanmıştır. Tabloda belirtilmeyen Yunus, Sıddık, Şemse, Velikişi ve Fakih gibi isimler bir defa kullanılmıştır. Ramazan Bekir, Ahmet Kavvas, Arif Muhammed ve Emir Yusuf gibi çift isimli olanlar da deftere kaydedilmiştir. Peygamber ve halife isimlerinin kullanılması dışında Şaban ve Recep gibi İslamiyet'te mübarek sayılan ay isimleri de kullanılmıştır. Aliş, Memiş ve Mısdık gibi isimlerde kısaltma yolunu gidilmiştir. İsimler konusunda bir diğer önemli husus ise dede veya baba isimlerinin çocuklara verilmesidir.

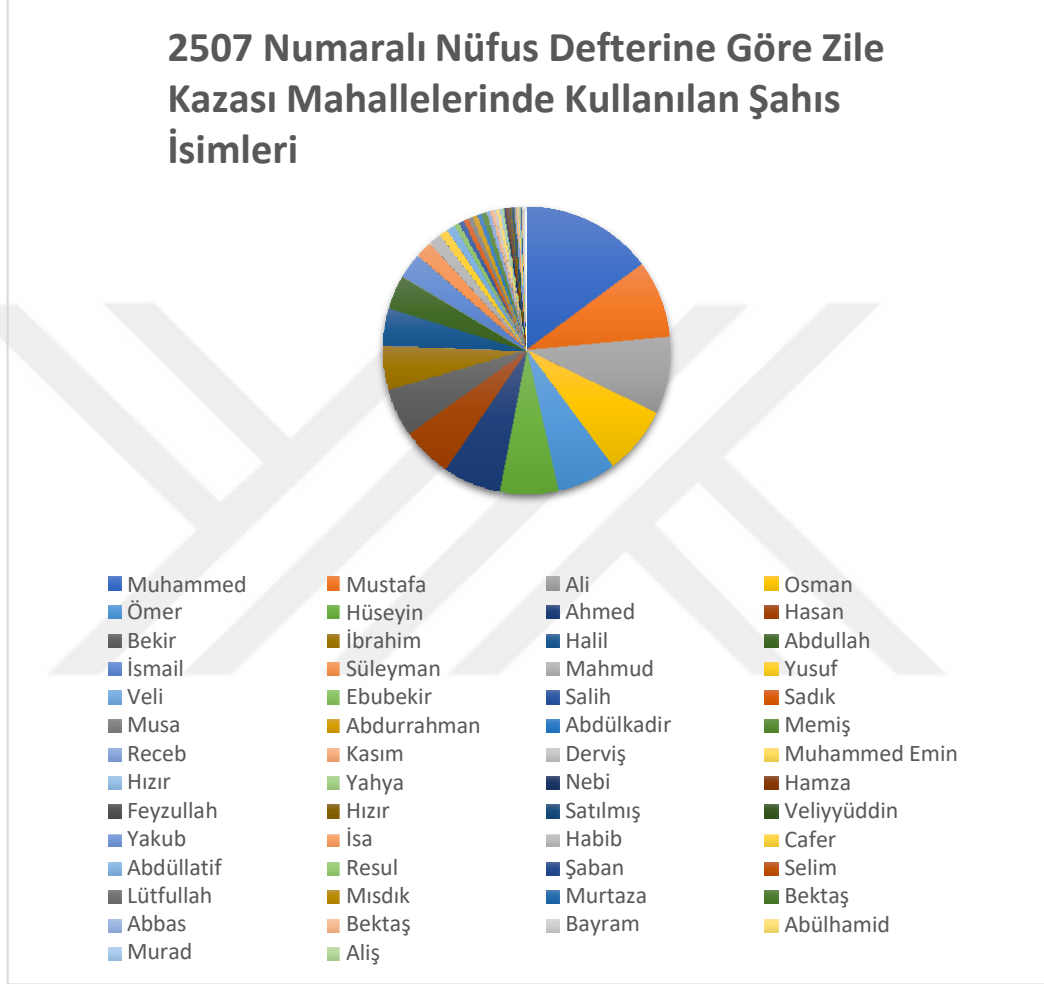
Tablo 5:Zile Kazası Mahallelerinde Kullanılan Şahıs İsimler⁷⁷

2507 Numaralı Nüfus Defterine Göre Zile Kazası Mahallelerinde Kullanılan Şahıs İsimleri					
Sıra	İsim	Adet	Sıra	İsim	Adet
1	Muhammed	1113	28	Muhammed Emin	25
2	Mustafa	651	29	Hızır	22
3	Ali	650	30	Yahya	18
4	Osman	575	31	Nebi	17
5	Ömer	497	32	Hamza	16
6	Hüseyin	493	33	Feyzullah	14
7	Ahmed	490	34	Hızır	14
8	Hasan	424	35	Satılmış	13
9	Bekir	404	36	Veliyyüddin	11
10	İbrahim	374	37	Yakub	11
11	Halil	310	38	İsa	10
12	Abdullah	291	39	Habib	9
13	İsmail	206	40	Cafer	9
14	Süleyman	143	41	Abdüllatif	7
15	Mahmud	109	42	Resul	7
16	Yusuf	73	43	Şaban	7
17	Veli	68	44	Selim	6
18	Ebubekir	46	45	Lütfullah	6
19	Salih	44	46	Mısdık	6
20	Sadık	44	47	Murtaza	5
21	Musa	40	48	Bektaş	4
22	Abdurrahman	39	49	Abbas	4
23	Abdülkadir	39	50	Bektaş	3
24	Memiş	39	51	Bayram	3
25	Receb	36	52	Abülhamid	2
26	Kasım	26	53	Murad	2
27	Derviş	25	54	Aliş	2

⁷⁷ BOA, Nfs.d. 2512.

Zile Kazası 2507 numaralı Müslüman nüfus defterine ait şekilde *Muhammed*, *Mustafa*, *Ali*, *Osman*, *Ömer*, *Hüseyin*, *Hasan* ve *Ahmet* isimlerinin öne çıktığı görülmektedir.

Şekil 1:Zile Kazası Mahallelerinde Kullanılan Müslüman Şahıs isimleri

2.2.3.3. Zile Kazası Mahallelerinin Nüfus Yaş Dağılımı

Aşağıdaki 2507 numaralı nüfus defterine göre yapılan tabloda 1 ile 110 yaş arasındaki kişilerin sayısı verilmektedir. Defter incelendiğinde Yazıcı Mahallesinde bulunan *Mahmud bin Muhammed* isimli şahsın 110 yaşına kadar yaşaması dikkat çekici bir özelliktir. 100 ve 90 yaşlarında dörder kişi deftere kaydedilmiştir. Bazı şahısların yaşları ile ilgili herhangi bir sayı belirtilmemiştir. Tabloya bakıldığında en fazla yaş grubunun 353 kişiyle 25 yaş olduğu görülmektedir.

Yaşlar tetkik edildiğinde nüfusun 1, 2, 3, 5, 7, 10, 12, 20, 22, 25, 30, 35,40, 45 ve 50 gibi yaş gruplarında yoğunlaştığı anlaşılmaktadır. Bu durumun ortaya çıkmasında resmi bir kayıt tutulmadığından şahısların yaşlarının tahmini olarak yazılması yüzünden olduğunu söyleyebiliriz. Tabloda belirtilmeyen ve bir yaşını doldurmamış olan bebekler için ay ve gün anlamlarına gelen mah ve yevm ifadeleri kullanılmıştır. *Mah* ibaresiyle 135 kişi, *yevm* ibaresiyle 11 kişi deftere kaydedilmiştir.

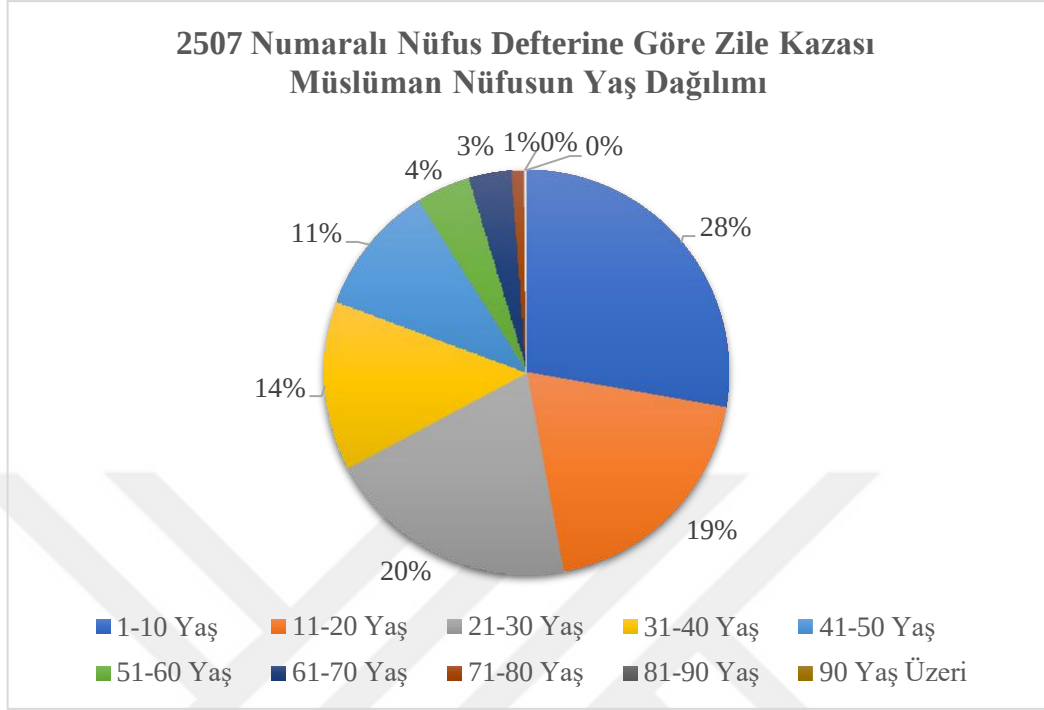
Tablo 6:Zile Kazası Mahallelerinin Nüfus Yaş Dağılımı⁷⁸

Zile Kazası Müslüman Nüfusun Yaş Dağılımı									
Yaş	Adet	Yaş	Adet	Yaş	Adet	Yaş	Adet	Yaş	Adet
1	221	21	25	41	11	61		81	
2	197	22	276	42	73	62	3	82	
3	190	23	48	43	8	63		83	
4	130	24	21	44	3	64	20	84	
5	235	25	352	45	249	65	45	85	2
6	103	26	5	46	1	66		86	
7	206	27	39	47	4	67	3	87	
8	129	28	31	48	18	68	1	88	
9	39	29	18	49	15	69		89	
10	153	30	346	50	220	70	124	90	4
11	98	31	3	51	1	71	1	91	
12	212	32	78	52	12	72	2	92	
13	124	33	18	53	3	73		93	
14	92	34	4	54	4	74		94	
15	126	35	342	55	100	75	26	95	
16	72	36	5	56	1	76		96	
17	112	37	7	57	4	77		97	
18	111	38	32	58	3	78	1	98	
19	16	39	18	59	6	79	1	99	
20	151	40	270	60	117	80	25	100	4
								110	1

Aşağıdaki şekilde nüfusun yaşlara göre dağılımına baktığımızda en fazla nüfusun % 28 oranla 1-10 yaş aralığında olduğunu görmekteyiz.

⁷⁸ BOA, Nfs.d. 2507.

Şekil 2: Zile Kazası Mahallelerinde Bulunan Müslüman Nüfusun Yaş Dağılımı

2.2.3.4. Zile Kazasında Nüfusun Mahallelere Dağılımı

Aşağıdaki tabloyu incelediğimizde 19 mahalle içinde erkek nüfusun yoğun olduğu mahalle 991 kişi ile *Mahalle-i Zincirlikuyu*'dur. Nüfusun en az olan mahalle ise 59 erkeğin yaşadığı *Mahalle-i Derun Kal'a*'dır. 398 hane sayısı ile kazanın en büyük mahallesi *Mahalle-i Zincirlikuyu*, 22 hane sayısı ile en küçük mahallesi ise *Mahalle-i Derun Kal'a* olduğu tespit edilmiştir. 2507 numaralı nüfus defterine göre Zile kazasında toplamda 5958 erkek nüfus bulunmaktadır. Zile kazasında yaşayan nüfusun haricinde bölgeye dışarıdan 149 Müslümanın geldiği görülmüştür. Gelen bu kişiler toplam nüfusa dahil edilmemiştir. Kadın erkek sayısının nüfusa etkisinin eşit olduğunu düşünürsek 2507 numaralı nüfus defterine göre Zile kazası Müslüman nüfusunun 11916 olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 7: Zile Kazasında Nüfusun Mahallelere Dağılımı⁷⁹

Zile Kazası Nüfusun Mahallelere Dağılımı				
Sıra	Mahalle Adı	Hane Sayısı	Erkek Nüfus	Tahmini Nüfus
1	Mahalle-i Zincirlikuyu nam-ı diğer Çay	398	991	1982
2	Mahalle-i Dutlupınar	68	206	412
3	Mahalle-i Arnavud	123	361	722
4	Mahalle-i Kethüda	72	198	396
5	Mahalle-i Ali Kadı	126	382	764
6	Mahalle-i Şeyhkulu	45	108	216
7	Mahalle-i Cami'-i Kebir	52	189	378
8	Mahalle-i Alaca Mescid	208	563	1126
9	Mahalle-i Sakiler nam-ı diğer Hasan Ağa	49	122	244
10	Mahalle-i Küçük Minare	341	887	1774
11	Mahalle-i Cedid	129	294	588
12	Mahalle-i Nakkaş	32	66	132
13	Mahalle-i Hacı Muhammed nam-ı diğer Mumcu Ömer	170	415	830
14	Mahalle-i Molla Yahya	50	109	218
15	Mahalle-i Yazıcı	42	100	200
16	Mahalle-i Palanka	27	77	154
17	Mahalle-i Derun Kal'a	22	59	118
18	Mahalle-i Kislik	115	309	618
19	Mahalle-i Şeyh Ali	199	522	1044
TOPLAM		2268	5958	11916

2.2.3.5. Zile Kazası Engelliler

Engelli; doğuştan veya sonradan herhangi bir sebeple zihinsel, bedensel, duyuşsal, ruhsal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle toplumsal yaşama uyum sağlama ve günlük gereksinimlerini karşılama güçlükleri olan ve korunma, bakım, rehabilitasyon, danışmanlık ve destek hizmetlerine ihtiyaç duyan

⁷⁹ BOA, Nfs.d. 2507.

kişi olarak ifade edilmektedir⁸⁰. İnsanlık tarihi boyunca engelliler toplumsal hayatta var olmuş ve yaşamlarını devam ettirmişlerdir. Nüfus defterleri yazılırken kişilerin engel durumları da kayıt altına alınmıştır. Bu kayıtların engelli bireylere askerlik ve vergi gibi konularda muafiyet sağlamak amacıyla kaydedildiği düşünülmektedir.

Tablo 8: Zile Kazası Engelliler⁸¹

Zile Kazası Engelliler		
Sıra no	Engel Durumu	Adet
1	Yekçeşm (tek gözlü)	43
2	Gözleri müşevveş (gözleri çarpık)	26
3	Esamm (sağır)	10
4	Bir gözü bozuk	2
5	Çolak (el veya sakat)	18
6	Meczüb (deli)	5
7	Burunsuz	3
8	Mecruh (yaralı)	3
9	Topal	13
10	Sahib-i firâş-Esir-i firâş (yatalak)	3
11	Kulaksız	1
12	Bizebân (Dilsiz)	2
13	Â'mâ (kör)	23
14	Şehlâ (şaş)	3
15	Nim dehân (yarım ağızlı)	2
16	Muk'ad (kötürüm)	19
17	Mecnun (divane)	3
18	Bî-leb (Dudaksız)	1
TOPLAM		180

Engel durumları bulunan şahıslar nüfus defterlerine kaydedilirken engel durumları belirtilerek kaydedilmişlerdir. Kör olanlar için *a'mâ*, tek gözlüler *yekçeşm*, gözleri çarpıklar *gözleri müşevveş*, topallar *a'rec*, sağırlar *esamm*, dilsizler *bizebân*,

⁸⁰ Muhammet Ubeydullah Öztapak, "Engelli Bireylerin Yaşamdan Beklentilerinin İncelenmesi", *İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi*, S. 9, 2017 İstanbul, s. 357.

⁸¹ BOA, Nfs.d. 2507.

deliler *meczûb*, yaralılar *mecruh*, eli veya kolu sakatlar *çolak*, kötürümler *muk'ad*, hafif şaşıl原因 için ise *şehlâ* gibi ibareler ile kişilerin engel durumları belirtilmiştir. Ayrıca *kulaksız*, *burunsuz*, topal, sakat ve bir gözü bozuk olarak da kaydedilenlerde mevcuttur. 2507 sayılı nüfus defterini incelediğimizde *Ömer bin Muhammed* isimli bir engellinin sağır ve tek gözlü olduğu görülmüştür. Sara hastalığına yakalanan iki vatandaşında *masrû* olarak deftere kaydedildiği görülmüştür. Hasta veya hastalıklı anlamına gelen üç kişi *meriz* kelimesiyle ifade edilirken, akli ve fikri sağlam anlamına gelen bir kişide *mürevva* kelimesiyle deftere kaydedilmiştir.

Yukarıdaki tabloya, Zile kazası mahallelerinde bulunan 18 farklı engelde toplam 180 engelli vatandaş kaydedilmiştir. Engelli olmak her ne kadar kalıtsal bir durumla alakalı olsa da fiziksel ve sosyal şartlarında insanların sağlık durumu üzerinde etkisinin fazla olduğunu söylemek mümkündür.

2.2.3.6. Zile Kazası Meslekleri

2507 numaralı nüfus defterinin önemli bir özelliği de kişilerin meslek bilgileri hakkında bilgi vermesidir. Bu bilgiler hem insanların geçimlerini nasıl sağladıklarını hem de Zile kazasının ekonomik yapısını görmemiz açısından önem arz etmektedir. Osmanlı Devleti'nde insanların geçim kaynaklarının tarım ve hayvancılık olduğunu düşünürsek, deftere kaydedilmeyen çoğu kişinin tarım ve hayvancılıkla uğraştığını söyleyebiliriz. Aşağıdaki tabloda belirtilen meslek grupları sayısal çoğunluğa göre sıralanmıştır.

Tablo incelendiğinde en fazla meslek grubunun 298'i ırgat, 251'i oduncu, 243'ü ekinci, 157'si debbağ (deri işleyen), 142'si terzi, 101'i bahçıvan ve 87'si ise Mûytâb (kıl dokuyan) ile uğraştıkları görülmektedir. Seele (dilenci) kelimesini meslek olarak düşündüğümüzde 44 kişinin bu işle uğraşması dikkat çekmiştir. Çarıkçı, Kaşıkçı, Sandıkçı, Camcı, Davulcu, Börekçi, Hoşafçı ve tabloya kaydedilmeyen Tüfekçi ve Fişenkçi gibi mesleklerle uğraşanların ise birer kişi olduğu görülmektedir.

Gayrimüslim nüfus defterleri içinde kuyumculuk işiyle uğraşanların olduğunu, Müslümanlarda bu meslek ile uğraşanların olmadığı anlaşılmıştır. Ayrıca Zile kazasında muhtelif meslek gruplarının olması şehrin mesleki ve ticari hayatının gelişmiş olduğunu göstermektedir.

Tablo 9: Zile Kazası Meslek isimleri⁸²

Zile Kazası Meslekler					
Sıra no	Meslek	Adet	Sıra no	Meslek	Adet
1	Irgat	298	28	Tütüncü	8
2	Oduncu	251	29	Ekmekçi	8
3	Ekinci	243	30	Attar	7
4	Demirci	162	31	Hamamcı	7
5	Debbağ	157	32	Arpacı	6
6	Terzi	142	33	Hancı	6
7	Bahçıvan	101	34	Helvacı	6
8	Müytâb	87	35	Duvarcı	6
9	Berber	73	36	Çıkırıkçı	6
10	Leblebici	54	37	Kiremitçi	5
11	Bakkal	47	38	Hattat	5
12	Kalaycı	46	39	Bezzaz	5
13	Seele	44	40	Mumcu	4
14	Çerçi	41	41	Kürekçi	4
15	Amele	39	42	Hammal	4
16	Katırcı	37	43	Kasap	3
17	Kahveci	28	44	Kadayıfçı	2
18	Çizmeci	22	45	Çilingir	2
19	Değirmenci	20	46	Aşcı	2
20	Rençber	19	47	Turnacı	2
21	Eskici	17	48	Sandıkçı	1
22	Babuşcu	17	49	Börekçi	1
23	Penbeci	17	50	Hoşafçı	1
24	Nalband	16	51	Davulcu	1
25	Semerci	15	52	Camcı	1
26	Tellak	15	53	Kaşıklıkçı	1
27	Manav	9	54	Çarıkçı	1

⁸² BOA, Nfs.d. 2507.

2.2.4. 2507 Numaralı Nüfus Defterine Göre Zile Kazası Fiziki Özellikler Tanımlamalar

2.2.4.1. Lakaplar

Müslüman nüfus defterlerinde de kişilerin aldıkları lakaplar; fiziki özellikleri, sosyal statüleri, meslekleri ve memleketleri belirtilecek şekilde verilmiştir. Lakaplar içinde en fazla görülen kişilerin meslekleri olmuştur. Hattat Hasan, Duvarcı Muhammed, Oduncu Ömer, Çerçi Osman, Bahçıvan Muhammed, Terzi İsmail, Helvacı Bekir, Rençber İsmail, Irgat Ali, Ekinci Bekir, Çoban Ömer, Bakkal Ali, Debbağ Muhammed, Leblebici Ali, Yemenici Hüseyin, Kahveci Ömer, Kalaycı Ahmed, Mûytâb Muhammed, Tellak Muhammed ve Müderris Mustafa gibi lakaplar örnek olarak gösterilebilir. Sarı Hüseyin, Kör Muhammed, Köse Osman, Koca Bayram, Parmaksız Ahmed, Deli Hasan, Kırık Süleyman gibi lakaplar da şahısların fiziki ve engel durumlarına göre örnek olarak gösterilebilir. Bozoklu Irgat Ali, Mısırlı İsmail, Sivaslı Hüseyin ve Kürt Ali gibi isimler ise kişilerin boy ve memleket durumlarına göre örnek olarak verilmektedir.

2.2.4.2. Şahısların Fiziki Özellikleri

Nüfus defterlerine kaydedilen kişilerin boy, sakal, bıyık ve bedensel özellikleri de belirtilmiştir. Dönemin şartlarını göze önüne alırsak kişilerin ayırt edilmesi için bıyık ve sakal özellikleri dikkate alınmıştır. Boy durumları *kısa*, *orta* ve *uzun* olarak tarif edilmiştir. Sakal durumu *kumral*, *kır*, *ak* ve *kara sakallı*, bıyıkları ise *kumral*, *sarı*, *kara* ve *ter* olarak tarif edilmiştir.

2507 numaralı nüfus defteri incelendiğinde çoğu kişinin boy, sakal, bıyık ve bunların rengine kadar detaylı bir şekilde yer verildiği görülmektedir. Aşağıdaki tabloda da belirtildiği gibi Zile kazasında yaşayan Müslüman nüfusun 2781'i orta boyludur. 527 kişinin Kır sakallı, 549 kişinin Ter bıyıklı olduğu görülmektedir. *Şâbb* ibaresiyle yazılan ve sakalı bıyığı çıkmamış genç anlamına gelen 423 kişi deftere kaydedilmiştir. *Şâbb-ı emred* ibaresiyle de altı kişi deftere kaydedilmiştir. Ayrıca tabloda ve şekilde belirtilmeyen yüzü tüylenen genç anlamına gelen ve “*Müzellef*” ibaresiyle yazılan üç kişi deftere kaydedilmiştir.

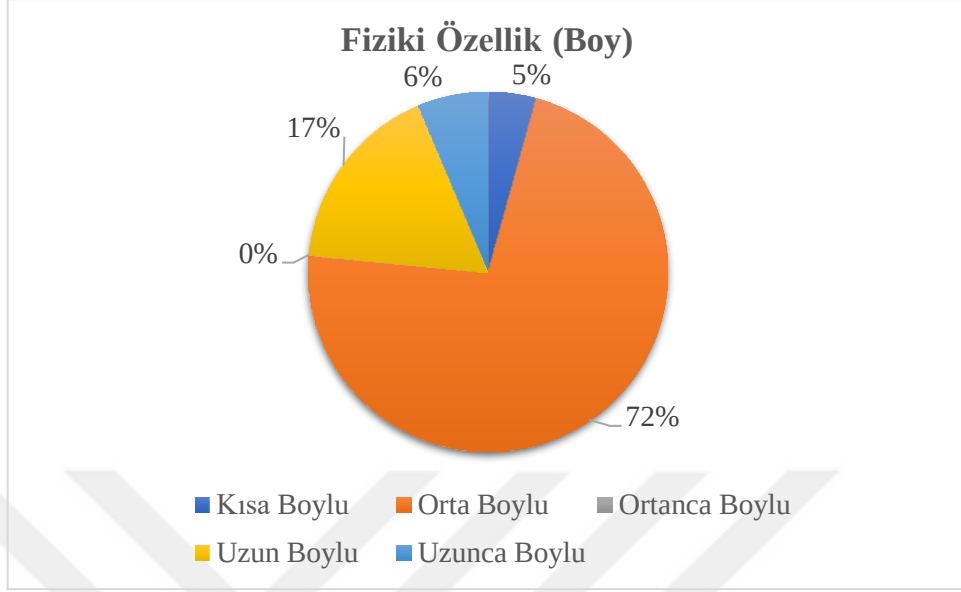
Tablo 10:Zile Kazası Şahısların Fiziki Özellikleri⁸³

Sıra No	Fiziki Özellik	Adet
1	Kısa Boylu	166
2	Orta	2781
3	Ortanca	1
4	Uzun	659
5	Uzunca	243
6	Kır Sakallı	527
7	Ak	388
8	Kara	482
9	Kumral	473
10	Köse	54
11	Köse Kır	1
12	Sarı	117
13	Kırca	154
14	Köse Kara	3
15	Sarı Bıyıklı	140
16	Ter	549
17	Kara	189
18	Kumral	329
19	Şâbb-ı emred	6
20	Şâbb	423

Aşağıda kişilerin boy durumları grafiğinden de görüldüğü gibi 2507 numaralı deftere göre Zile Kazasında yaşayan Müslüman erkek nüfusun %72'si orta, %17'si uzun, %6'sı kısa, %5'i ise uzunca boylu olarak belirtilmiştir.

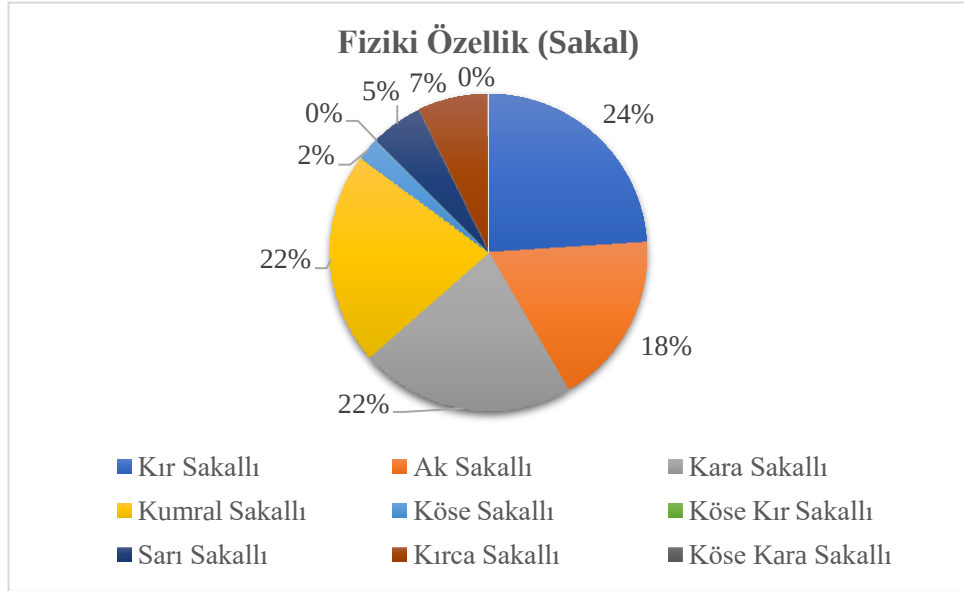
⁸³ BOA, Nfs.d. 2507.

Şekil 3: Zile Kazası Mahallelerinde Bulanan Müslümanların Boy Özellikleri

Aşağıda 2507 numaralı deftere göre Zile kazasında yaşayan Müslüman erkek nüfusun %24'ü kır, %22'si kara, %22'si kumral, %18'i ak, %7'si kırca, %5'i sarı, %2'si ise köse sakallı olarak belirtilmiştir.

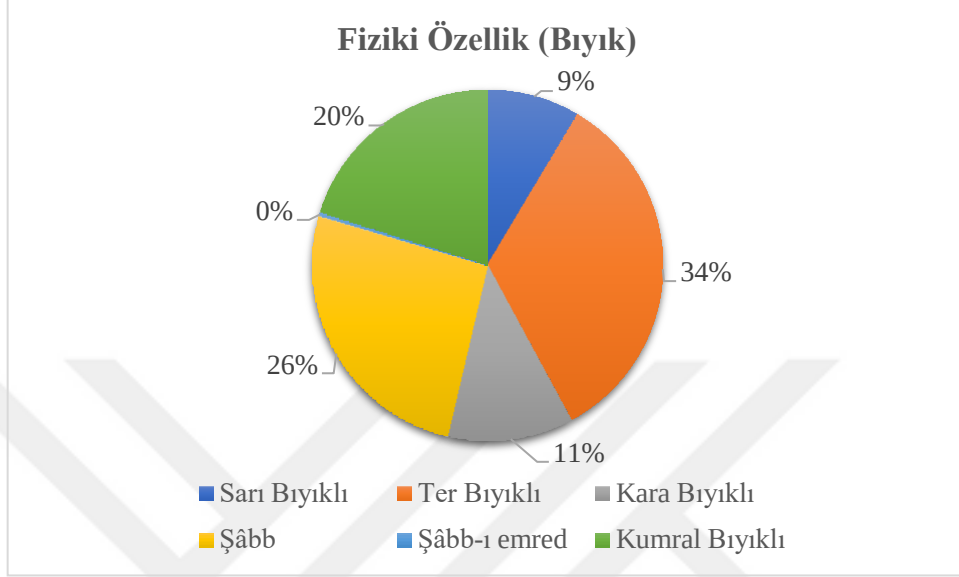
Şekil 4: Zile Kazası Mahallelerinde Bulanan Müslümanların Sakal Özellikleri

Aşağıda kişilerin bıyık durumlarının gösterildiği şekilde 2507 numaralı deftere göre Zile kazasında yaşayan Müslüman erkek nüfusunun %34'ü ter, % 26'sı şâbb, %27'si kumral, % 11'i kara, % 9'u ise sarı bıyıklı olarak belirtilmiştir. Ter ve sakalı

bıyığı çıkmamış genç anlamına gelen Şâbb ibaresiyle yazılan kişilerin fazla olması, genç nüfusun fazla olduğunun göstergesidir.

Şekil 5: Zile Kazası Mahallelerinde Bulanan Müslümanların Bıyık Özellikleri

2.2.5. 2507 Numaralı Defterde Kayıtlı Olan Askerler

Osmanlı Devleti'nde 1826 yılında Yeniçeri Ocağının kaldırılıp yerine *Asâkir-i Mansure-i Muhammediye* ordusunun kurulması ile askeri alanda yapılacak yenilikler farklı bir nitelik kazanmıştır⁸⁴. Kurulan yeni ordunun merkezde kalacağı düşünüldüğünden ve *Tımar Sistemi*'nin kaldırılmasıyla da eyaletlerde askeri güç boşluğu meydana gelmiştir. Kurulan yeni ordunun asker ihtiyacını karşılayamaması ve genç nüfusun uzun süre silah altında kalmaları Osmanlı'da tarım iş gücüne zarar vermiştir. Devletin ekonomik gücünün Mansure ordusunun, asker ihtiyacını karşılamaya yetmemesi yedek ordu görevi göreceк redif teşkilatının kurulmasını zorunlu kılmıştır⁸⁵. Daha önce de belirtildiği gibi Müslüman nüfus sayımının asıl amacı askere alınacak olan kişilerin tespit edilmesiydi.

2507 numaralı Müslüman nüfus Defterinde 341 kişiye ait askerlikle ilgili kayıtlara rastlanılmıştır. Deftere kaydedilen redif askerlerinin, *Asâkir-i Mansure* ordusundan fazla olduğu görülmektedir. Zincirlikuyu Mahallesinde ikamet eden ve 22

⁸⁴ Yüksel Çelik, "Asakir-i Mansure Ordusunda Talim Sisteminin Değişmesi ve Avrupalı Uzmanların Rolü (1826-1839)", *Türk Kültürü İncelemeleri Dergisi*, S. 19, İstanbul 2008, s.87.

⁸⁵ Musa Çadırcı, "Redif Teşkilatı" *Yedinci Askeri Tarih Semineri Bildirileri*, Cilt 1, Genel Kurmay Basımevi, Ankara 2001, s. 44.

yaşında olan *İbrahim Ağa* isimli şahsın Binbaşı rütbesiyle deftere kaydedilmesi dikkat çekici bir özelliktir. Emekli olan askerler Teka'üd askeri olarak deftere kaydedilmiştir. Defterde yedi kişinin Redif Yüzbaşı, sekiz kişinin Redif Mülazım, 124 kişinin Redif, 17 kişinin Redif Çavuş, 13 kişinin Redif Onbaşı, bir kişinin Manca-i Redif, bir kişinin Bölük emini, bir kişinin Redif Kâtibi, bir kişinin Redif İmamı, üç kişinin Mızıkacı-i Redif, 13 kişinin Topçu Redif, yedi kişinin Asâkir-i Mansure, beş kişinin Asâkir-i Hâssa, 102 kişinin Piyâdegân-ı Mansûre, iki kişinin Tımarlı Sipahi, 21 kişinin Tımarlı Süvari ve altı kişinin de Asâkir-i Bahriyye olarak kaydedildiği görülmüştür.

Tablo 11: Zile Kazası Askeri Unvanlar⁸⁶

Sıra no	Görevi	Kişi Sayısı
1	Binbaşı-i Redif	1
2	Redif	124
3	Mülazım-ı Redif	8
4	Redif Çavuşu	17
5	Yüzbaşı-i Redif	7
6	Onbaşı-i Redif	13
7	Tabur-ı Manca-i Redif	1
8	Bölük Emini Redif	9
9	Tabur Katibi Redif	1
10	İmam-i Redif	1
11	Topçu Redif	13
12	Mızıkacı-i Redif	3
13	Asâkir-i Mansure	7
14	Asâkir-i Hâssa	5
15	Piyâdegân-ı Mansûre	102
16	Tımarlı Sipahi	2
17	Tımarlı Süvari	21
18	Asâkir-i Bahriyye	6
19	Toplam	341

⁸⁶ BOA, Nfs.d. 2507.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3.1. 1839'DA ZİLE KAZA MERKEZİ GAYRİMÜSLİM NÜFUSU

3.2. 2512, 2513 ve 2514 NUMARALI GAYRİMÜSLİM NÜFUS DEFTERLERİNİN TANITIMI ve DEĞERLENDİRMESİ

Bu bölümde Gayrimüslim nüfusun kaydedildiği ana defterler olan 2512, 2513 ve 2514 numaralı nüfus defterleri ele alınarak değerlendirmeleri yapılmıştır.

2512 numaralı defter Gayrimüslim nüfusun kaydedildiği bir defterdir. 22.5x50.5 cm. ebatlarında 21 varaktan oluşmaktadır. Ciltsiz ve ebrusuz olan bu defterde kırmızı ve siyah mürekkep kullanılmıştır. Hane numaraları ve kişilerin özellikleri kırmızı mürekkeple gösterilmiştir. Kayıtlar, hane numarası ve hane içi sıra numarası verilerek düzenli bir şekilde tutulmuştur. 1254/1838-39 tarihli bu defterde Zile kazasında 8 mahalle yer almaktadır. Çalışmamızda 2512 numaralı Gayrimüslim nüfus defteri ana defter olarak ele alınacak ve ayrıntılı bir şekilde değerlendirmesi yapılacaktır.

2513 numaralı defter 23x50 cm. ebatlarında 8 varaktan oluşmaktadır. Ciltli ve ebrulu olan defterde siyah ve kırmızı mürekkep kullanılmıştır. Kapağı ebru motiflidir. Kırmızı mürekkeple hane numaraları ve şahıslarla ilgili önemli bilgilere yer verilmiştir. Bu defteri genel olarak incelediğimizde Gayrimüslimlerin ticaret ve eğitim için Zile kazasına geldiği görülmektedir. Ticari faaliyetler için gelenlerin ise hanlarda ikamet ettikleri anlaşılmaktadır. Sadece dışarıdan gelen 47 kişinin kaydedildiği bu defterde kişilerin engel durumları belirtilmemiştir. Herhangi bir dini veya idari sorumluluğu bulunanlara rastlanılmamıştır. 2513 numaralı deftere göre en yaşlı olan kişinin *Marki Veledi Serkis* olduğu görülmektedir. 1254/1838-39 tarihli defterde Zile kazasında 5 mahalle yer almaktadır.

1254/1838-39 tarihli olan 2514 numaralı defter 22x48 cm. ebatlarında 6 varaktan oluşmaktadır. Ciltli ve ebrulu olan defterde siyah ve kırmızı mürekkep kullanılmıştır. Kapağı ebru motiflidir. Ermeni ve Kıpti nüfusun yazıldığı bu defterde toplam 27 hane ve 97 kişi kaydedilmiştir. Kırmızı mürekkeple hane numaraları ve şahıslarla ilgili önemli özellikler belirtilmiştir. Kişilerin engel durumları defterde belirtilmemiştir. Herhangi bir dini veya idari sorumluluğu bulunanlara rastlanılmamıştır. 2514 numaralı

defter incelendiğinde en yaşlı olan kişinin *Özbek Veled-i Agop* olduğu görülmüştür. Tarih ve yazı şeklinden de anlaşılacağı üzere 2512, 2513 ve 2514 numaralı nüfus defterlerin aynı kâtip tarafından yazıldığı değerlendirilmektedir.

Sadece erkeklerin yazıldığı Gayrimüslim nüfus defterlerinde kişilerin yaşlarıyla birlikte aile lakapları, baba adları, meslekleri, fiziksel özellikleri, başka yerlere gidenler ve dışarıdan gelenlerin geldikleri ve gittikleri yerler tarihleriyle birlikte deftere kaydedilmiştir. Nüfus defterine ilk yazılan kişi aile reisidir. Daha sonraki kişi eğer varsa akrabalık ilişkisi belirtilerek kayıt altına alınmıştır. Bu kişinin isminden önce yakınlık derecesini gösteren ibareler kullanılmaktadır. Akrabalık ilişkisi gösteren ifadeler bakacak olursak bunlar: Oğlu, üvey ve diğer oğlu, torunu ve karındaşı şeklindedir. Bazı kişiler ise meslek ya da lakapları ile yazılmıştır.

İncelediğimiz defterde şahısların yaşları “*sin*” ibaresiyle kişi bilgilerinin en alt kısmına yazılmıştır. Yaşlarıyla ilgili olan ve bu anlamda kullanılan *şâbb* ya da *şâbb-ı emred*, sözlük anlamıysa henüz sakalı bıyığı çıkmamış genç anlamına gelen bu kelime genellikle 12-17 yaş aralığında bulunan kişiler için ifade edilmektedir.

Nüfus defterine kişiler kaydedilirken fiziksel ve diğer özellikleri ile ilgili bilgilerde kaydedilmiştir. Boy durumları *kısa*, *orta* ve *uzun* olarak tarif edilmiştir. Sakal durumu *kumral*, *kır*, *ak* ve *kara sakallı*; bıyık durumları ise *sarı*, *kumral*, *ter* ve *kara* olarak tarif edilmiştir. Ölen kişiler için *mürde* kelimesi kullanılmıştır. 2512 numaralı nüfus defterinde şahısların engel durumlarına göre körler *a'mâ*, tek gözlüler *yekçeşm*, gözleri çarpıklar *gözleri müşevveş* olarak gösterilmiştir. 2513 ve 2514 numaralı nüfus defterini incelediğimizde ise kâtibin gayrimüslimlerin sağlık durumuna değinmediğini görmekteyiz. Defterde aynı özelliğe sahip olan ve art arda gelen şahıslar için “*bu dahi*” kelimesi kullanılmıştır.

Zile Kazasında bulunan mahallelerden başka yerlere gidenlerin ve gelenlerin ne için, nereye hangi tarihte gittikleri şahıs kayıtlarının hemen üstüne kırmızı mürekkeple kaydedilmiştir. Şahıs isimleri yazılırken oğlu anlamına gelen “*Veled*” kelimesi kullanılmıştır. “*Sefer veledi Ohan*” Ohan’ın oğlu Sefer gibi. Defterde kullanılan tarihler Hicri Takvime göredir.

Gayrimüslimlerin cizye vergisi verme durumları da defterde belirtilmiştir. Bu durum: *Edna* (düşük), *evsat* (orta) ve *âl'â* (iyi) olmak üzere üç şekilde ifade edilmiştir. Yaşlı veya hasta olanlar için, iş yapma gücü kalmamış anlamına gelen *amel manda* kelimesi kullanılmıştır.

3.2.1. 2512 Numaralı Nüfus Defterine Göre Zile Kazası İdari Yapısı

3.2.1.1. Zile Kazası Mahalle İsimleri (Gayrimüslim)

2512 numaralı nüfus defterinde 8 mahalle yer almaktadır.

Tablo 12: 2512 Numaralı Deftere Göre Zile Kazası Mahalle İsimleri⁸⁷

ZİLE KAZASI MAHALLE İSİMLERİ			
1	Mahalle-i Cedid	5	Mahalle-i Tutlupınar
2	Mahalle-i Küçük Minare	6	Mahalle-i Alaca Mescid
3	Mahalle-i Cami'-i Kebir	7	Mahalle-i Sakiler nam-ı diğer Hasan Ağa
4	Mahalle-i Hacı Muhammed	8	Mahalle-i Ali Kadı

Mahalle-i Cedid: Zile ilçesine bağlı Cedid Mahallesi olarak varlığını devam ettirmektedir.

Mahalle-i Küçük Minare: Zile ilçesine bağlı Minare-i Kebir Mahallesi olarak varlığını devam ettirmektedir.

Mahalle-i Cami'-i Kebir: Zile ilçesinde bulunan Dutlupınar Mahallesi'ne bağlı olarak varlığını devam ettirmektedir.

Mahalle-i Hacı Muhammed nam-ı diğer Mumcu Ömer: Zile ilçesine bağlı Hacı Mehmet Mahallesi ve Mumcu Ömer Sokağı olarak devam etmektedir.

Mahalle-i Tutlupınar: Zile ilçesine bağlı Dutlupınar Mahallesi olarak aynı isimle varlığını devam ettirmektedir.

Mahalle-i Alaca Mescid: Zile ilçesine bağlı Alacamescid Mahallesi olarak varlığını devam ettirmektedir.

⁸⁷ BOA, Nfs.d. 2512.

Mahalle-i Sakiler nam-ı diğer Hasan Ağa: Zile ilçesinde bulunan Dutlupınar Mahallesi'ne bağlı olarak varlığını devam ettirmektedir

Mahalle-i Ali Kadı: Zile ilçesine bağlı Alikadı Mahallesi olarak varlığını devam ettirmektedir⁸⁸.

Zile kazasına bağlı mahalle isimlerine baktığımızda çoğunun aynı isimle varlığını devam ettirdiğini görmekteyiz. Bunun yanında bazıları da zaman içerisinde mahalleden sokak ismine dönüşerek aynı isimlerle varlığı devam etmektedir. Bazı mahalleler ise zaman içerisinde sadece isim değişikliğine uğramıştır. Günümüz Zile ilçesinde yaşayan vatandaşlardan edinilen bilgiler ışığında değişen mahalle isimleri ile yeni isimleri arasında bağlantı kurulmaya çalışılmaktadır.

3.2.1.2. Zile Kazası İdari ve Dini Yapısı (Gayrimüslim)

Zile kazasındaki Gayrimüslim nüfusun belirlenmesi için çalışmamızın ana kaynağını oluşturan 2512 numaralı defteri incelediğimizde mahallede yöneticilerle ilgili bilgilerde bulunmamaktadır. Ancak Zile kazasının 2507 ve 2508 numaralı defterlere kaydedilen Müslüman defterlerde mahalle muhtarları belirtilmiştir. Bunun yanında 2512 numaralı deftere kaydedilmiş gayrimüslimler arasında mahalle hakkında bilgi sahibi olan kimselerin Muhbir-i evvel ve Muhbir-i sâni olarak kaydedilmiştir.

2512 numaralı nüfus defterlerini incelediğimizde Gayrimüslimlere ait herhangi bir ibadethane ve din görevlisinin kayıt altına alınmadığı tespit edilmiştir.

3.2.2. 2512 Numaralı Nüfus Defterine Göre Zile Kazası Sosyo-Kültürel

Yapısı

3.2.2.1. Zile Kazası Mahallelerinde Bulunan Aile İsimleri (Gayrimüslim)

Gayrimüslim defterlerde aile isimlendirmelerinin atalardan gelen ad, lakap, fizik ya da mesleki durumlarına göre kayıt altına alınmıştır. Aşağıdaki tabloyu incelediğimizde atalarından gelen Mikailoğlu, Matoşoğlu, Melkonoğlu, Kayaoğlu, Köroğlu gibi aile isimleri örnek olarak gösterilebilir. Mesleklerden gelen aile isimlerine

⁸⁸ Köy isimlerinin günümüzdeki köy isimleri ile karşılaştırmaları Tokat Valiliği resmi internet sitesi www.tokat.gov.tr. ve Zile Kaymakamlığı resmi internet sitesi www.zile.gov.tr. adreslerinden yapılmıştır. Eski isimlerini günümüze taşıyamayan mahallelerin günümüzdeki isimleri ile eşleştirmeleri yöre halkından sözlü olarak edinilen bilgiler ışığında yapılmıştır.

Mûytâboğlu, Değirmencioğlu, Kalaycıoğlu, Bıçakcıoğlu, Berberoğlu, Demircioğlu, Baltacıoğlu, Basmacıoğlu, Sarrafoğlu, Kuyumcuoğlu örnek olarak gösterilebilir. Memleketlerden alınan aile isimlerine Sivaslıoğlu, Erzurumluoğlu, Amasyalıoğlu, gibi örnek olarak gösterilebilir.

Tablo 13:2512 Numaralı Deftere Göre Zile Kazası Aile İsimleri⁸⁹

2512 nolu deftere göre Zile Kazası mahalle Aile İsimleri		
Sıra	Köy Adı	Aile Adı
1	Mahalle-i Cedid	Matoşoğlu, Ammisioğlu, Mikailoğlu, Mûytâboğlu, Köroğlu, Nazaroğlu, Maratoğlu, Dişdişoğlu, Kuzuoğlu, Simanoğlu, Cilbakoğlu, Sivaslıoğlu, Taniloğlu, Arakiloğlu, Karakaşoğlu, Mazmanoğlu, Gülcüköylüoğlu, Cenekcioğlu, Değirmencioğlu, Masifoğlu, Basmacıoğlu, Dalkıranoglu, Nizadaroğlu, Kurtcuoğlu.
2	Mahalle-i Küçük Minare	Seferoğlu, Mosisoğlu, Melkonoğlu, Arabaoğlu, Tekeroğlu, Kalaycıoğlu, Kayaoğlu, Mısıroğlu, Nazaroğlu, Manükoğlu, Elekcioğlu, Bıçakcıoğlu, Kesisoğlu, Meytaroglu, Karakışoğlu, Kuşcuoğlu.
3	Mahalle-i Cami'-i Kebir	Berberoğlu, Nebiloğlu, Çolakoğlu, Sivaslıoğlu, Maratoğlu Muhtaroglu, Arslanoğlu, Çolakoğlu, Karakülahoğlu, Kürtoğlu.
4	Mahalle-i Hacı Muhammed	Alkanoğlu, Kayaoğlu, Hanlioğlu, Dalyancıoğlu, Basmacıoğlu, Akoğlu, Külhancıoğlu, Keşişoğlu, Demircioğlu, Kahnelioğlu.
5	Mahalle-i Dutlupınar	Çakıroğlu, İranoğlu, Berberoğlu, Uzunoğlu, Maratoğlu, Kasbaroğlu, Donaroğlu, Kotuzoğlu, Tenbeloğlu, Sarrafoğlu, İslambolluoğlu, Ekenlioğlu, Baltacıoğlu, İbriklioğlu, Caizoğlu, Karagözoğlu, Karabucakoglu, Haçaroğlu, Esaioğlu, Markaroğlu, Sallâkoğlu.
6	Mahalle-i Alaca Mescid	Köroğlu, Dalkıranoglu, Kantarcioğlu, Arslanoğlu, Amasyalıoğlu, Cengioğlu.
7	Mahalle-i Sakiler	Ayvazoglu, Kuyumcuoğlu, Muhtaroglu, İranoğlu, Erzurumluoğlu, Çakırbogosoğlu, Dalkıranoglu, Arslanoğlu.
8	Mahalle-i Ali Kadı	Yağlıoğlu, Hacaviroğlu, Kalbakçioğlu, Tamzaralıoğlu.

3.2.2.2. Zile Kazası Mahallelerinde Kullanılan Şahıs İsimleri(Gayrimüslim)

2512 numaralı nüfus defteri incelendiğinde kişiler, baba adlarıyla birlikte kaydedilmiştir. Mesela “*Tatos Veled-i İğya*”, İğya’nın oğlu Tatos anlamına gelmektedir. Deftere asıl kaydedilen kişi Tatos’dur. İsim değerlendirmesi yapıldığında şahsın kendi ismiyle birlikte babasının ismi de dikkate alınmıştır. İsimler aşağıdaki tabloda en çok

⁸⁹ BOA, Nfs.d. 2512.

kullanılardan en az kullanılabana doğru sıralanmıştır. Tabloda belirtilmeyen Sefer, Nehabet, Mahilyon, Kalost, Tafabir, Resakiş Munzek, Kazman, Zebrun, Yaranos, Haçak, Norik, Karsün, Tanil ve Avrakim gibi isimlerin bir defa kullanıldığı görülmüştür.

Tablo 14:2512 Numaralı Deftere Göre Zile Kazası Mahallelerinde Kullanılan İsimler⁹⁰

2512 Numaralı Nüfus Defterine Göre Zile Kazası Mahallelerinde Kullanılan Şahıs İsimleri					
Sıra	İsim	Adet	Sıra	İsim	Adet
1	Artin	88	24	Simon	7
2	Karabet	81	25	Nikogos	6
3	Agob	72	26	Restakis	6
4	Ohannes	38	27	Panos	5
5	Manas	36	28	Aris	5
6	Kasbar	31	29	Bağdosar	5
7	Serkis	29	30	Mikail	5
8	Mardinos	24	31	Aristakis	4
9	Manük	24	32	Manoel	4
10	İğya	19	33	Asadur	4
11	Simon	16	34	Markos	4
12	Melkon	15	35	Parsik	4
13	Toros	15	36	Andon	4
14	Mıgırđıç	13	37	Haçador	3
15	Bedros	12	38	Andrias	3
16	Varteris	12	39	Arakis	3
17	Kabryel	10	40	Evadik	3
18	Asadir	10	41	Babik	3
19	Kazar	11	42	Barsam	3
20	Biros	8	43	Begosor	2
21	İstefan	8	44	Avidek	2
22	Baron	7	45	Tatos	2
23	Arakil	7	46	Panus	2

⁹⁰ BOA, Nfs.d. 2512.

Aşağıdaki şekilde gösterildiği gibi Zile Kazası 2512 numaralı Gayrimüslim nüfus defterinde en çok kullanılan isim *Artin* ve *Karabet*'tir. Sırasıyla en fazla kullanılan diğer isimler *Agob*, *Ohannes*, *Manas*'dır.

Şekil 6:Zile Kazası Mahallelerinde Kullanılan Gayrimüslim İsimleri

3.2.2.3. Zile Kazası Mahallelerinin Nüfus Yaş Dağılımı (Gayrimüslim)

Gayrimüslimlerin nüfus defterlerine kayıtları yapılırken yaşları sin “س” harfi ile gösterilmektedir. Aşağıdaki 2512 numaralı nüfus defterine ait tabloda 1 ile 100 yaş arasındaki şahsıların sayısı verilmektedir. Defter incelendiğinde *Dutlupınar Mahallesi*'nde bulunan *Araki Veled-i Kirhol* isimli şahsın 100 yaşına kadar ve *Mahalle-i Câmi-i Kebîr Mahallesi*'nde yaşayan *Toros Veled-i Agob*'un ise 97 yaşına kadar yaşadığı görülmektedir. Bazı şahısların yaşları ile ilgili herhangi bir sayı belirtilmemiştir.

Tabloya bakıldığında en fazla yaş grubunun 42 kişiyle 30 yaş olduğu görülmektedir. Müslüman Nüfus defterlerinde olduğu gibi Gayrimüslim defterler de

bazı yaşlarda yığılma varken bazı yaşlarda çok az kişinin olduğu ve bazı yaşlarda da kimsenin olmadığı görülmektedir. Yaşlar tetkik edildiğinde nüfusun 3, 5, 7, 13, 15, 25, 30, 35,40, 45, 55 ve 60 gibi yaş gruplarında yoğunlaştığı görülmektedir. Bu durumun ortaya çıkmasında resmi bir kayıt tutulmadığından dolayı şahısların yaşlarının tahmini olarak yazılması yüzünden olduğunu söyleyebiliriz. Tabloda belirtilmeyen 1, 3, 4 ve 6 aylık *mah* olarak belirtilmiştir.

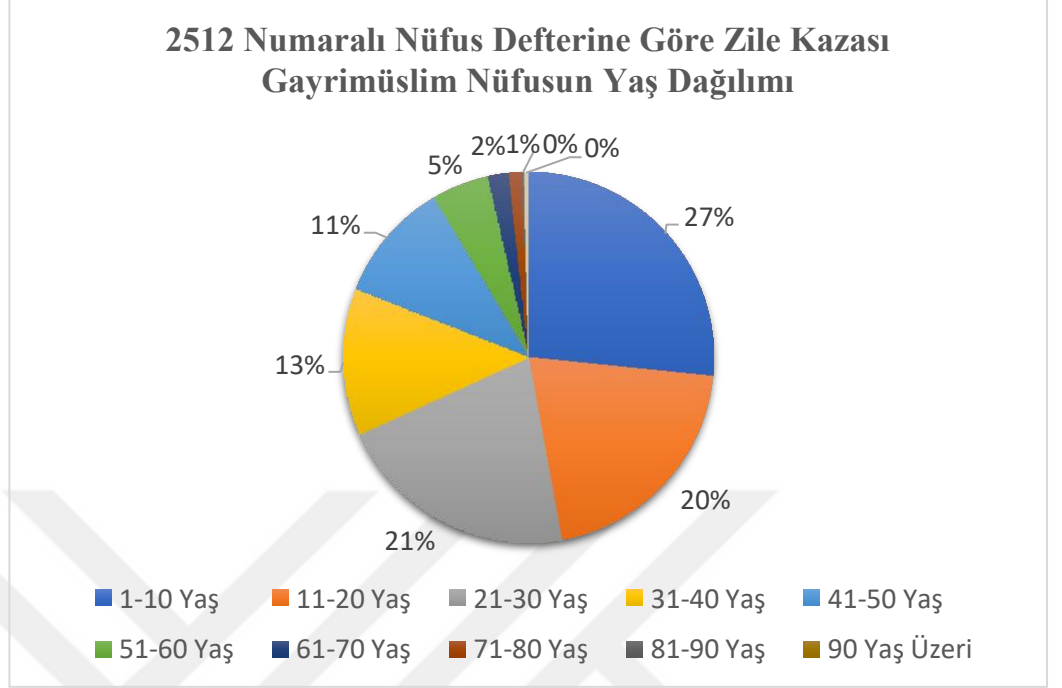
Tablo 15: 2512 Numaralı Deftere Göre Zile Kazası Mahallelerinde Bulunan Şahısların Yaş Dağılımı⁹¹

2512 Numaralı Nüfus Defterine Göre Zile Kazası Gayrimüslim Nüfusun Yaş Dağılımı									
Yaş	Adet	Yaş	Adet	Yaş	Adet	Yaş	Adet	Yaş	Adet
1	18	21	1	41		61		81	
2	16	22	11	42	6	62		82	
3	20	23	12	43	2	63		83	
4	2	24	1	44		64	1	84	
5	28	25	33	45	22	65	6	85	
6	8	26	1	46	1	66		86	
7	16	27	6	47		67		87	
8	14	28	7	48	1	68		88	
9	3	29		49		69		89	
10	19	30	42	50	25	70	3	90	1
11	7	31		51		71		91	
12	12	32	9	52	1	72		92	
13	31	33	6	53	1	73		93	
14	3	34	1	54		74		94	
15	15	35	26	55	11	75	4	95	
16	10	36		56		76		96	
17	9	37	4	57	2	77		97	1
18	12	38	2	58		78		98	
19		39	1	59	1	79		99	
20	12	40	20	60	11	80	2	100	1

Aşağıdaki şekilde nüfusun yaşlara göre dağılımına baktığımızda en fazla nüfusun %27 oranla 1-10 yaş aralığında olduğunu görmekteyiz.

⁹¹ BOA, Nfs.d. 2512.

Şekil 7: Zile Kazası Mahallelerinde Bulunan Gayrimüslim Yaş Dağılımı

3.2.2.4. Zile Kazasında Nüfusun Mahallelere Dağılımı (Gayrimüslim)

Aşağıdaki tabloyu incelediğimizde sekiz mahalle içinde erkek nüfusun en fazla olduğu mahalle 180 kişi ile *Mahalle-i Cedit*'dir. Erkek nüfusun en az olduğu mahalle ise 20 kişiyle *Mahalle-i Ali Kadı*'dır. 59 hane sayısı ile kazanın en büyük mahallesi *Mahalle-i Cedit*, yedi hane sayısı ile en küçük mahallesi ise *Mahalle-i Ali Kadı* olduğu tespit edilmiştir. 2512 numaralı nüfus defterine göre Zile kazasında toplamda 603 erkek nüfus bulunmaktadır. Kadın erkek sayısının nüfusa etkisinin eşit olduğunu düşünürsek 2512 numaralı nüfus defterine göre Zile kazası Gayrimüslim nüfusunun yaklaşık 1206 kişi olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 16:2512 Numaralı Deftere Göre Zile Kazası Nüfusun Mahallelere Dağılımı⁹²

Zile Kazası Gayrimüslim Nüfusun Mahallelere Dağılımı				
Sıra no	Mahalle Adı	Hane Sayısı	Erkek Nüfus	Tahmini Nüfus
1	Mahalle-i Cedid	59	180	360
2	Mahalle-i Küçük Minare	20	93	186
3	Mahalle-i Cami'-i Kebir	17	43	86
4	Mahalle-i Hacı Muhammed nam-ı diğer Mumcu Ömer	17	57	114
5	Mahalle-i Tutlupınar	50	149	298
6	Mahalle-i Alaca Mescid	9	21	42
7	Mahalle-i Sakiler nam-ı diğer Hasan Ağa	12	40	80
8	Mahalle-i Ali Kadı	7	20	40
TOPLAM		191	603	1206

3.2.2.5. Zile Kazası Engelliler (Gayrimüslim)

Nüfus defterleri yazılırken kişilerin engel durumları da kayıt altına alınmıştır. Aşağıdaki tabloda Zile kazası mahallelerinde engeli bulunan 10 şahıs bulunmaktadır. *Mahalle-i Cami'-i Kebir, Mahalle-i Hacı Muhammed nam-ı diğer Mumcu Ömer, Mahalle-i Sakiler nam-ı diğer Hasan Ağa, Mahalle-i Alaca Mescid Mahalleleri*'nde engeli olan kişilerin olmadığı görülmüştür. Şahısların engel durumlarına göre körler *a'mâ*, tek gözlüler *yekçeşm*, gözleri çarpıklar *gözleri müşevveş*, topallar için *a'rec* gibi kelimeler kullanılmıştır.

⁹² BOA, Nfs.d. 2512.

Tablo 17:2512 Numaralı Deftere Göre Zile Kazası Engelliler⁹³

Zile Kazası Engelliler		
Sıra no	Engel Durumu	Adet
1	Yekçeşm (tek gözlü)	3
2	Gözleri müşevveş (gözleri çarpık)	2
3	A'rec (topal,aksak)	1
4	A'mâ (kör)	1
5	Amel-mânde (iş yapamaz durumda olan)	1
6	Sâhib-i firâş (yatalak)	2

3.2.2.6. Zile Kazası Meslekler (Gayrimüslim)

Genel olarak gayrimüslimlerin tarım ve hayvancılıkla uğraşmayıp esnaflık yaptıklarını; meslek grupları içerisinde 43 kişinin terzi, 31 kişinin ise kuyumcu olduğu görülmektedir. Bakırcı, mumcu, kantarcı ve tabloda belirtilmeyen çilingirci, gümüşçü, gibi mesleklerle uğraşanların sayısı ise birdir.

Tablo 18: 2512 Numaralı Deftere Göre Zile Kazası Meslek İsimleri⁹⁴

Zile Kazası Meslekler		
Sıra no	Meslek	Adet
1	Terzi	43
2	Boyacı	6
3	Penbeci	28
4	Semerci	14
5	Kuyumcu	31
6	Çizmeci	8
7	Bakırcı	1
8	Değirmenci	24
9	Mûytâb	28
10	Demirci	3
11	Tarakçı	8
12	Tütüncü	7
13	Aşçı	2
14	Kasap	4

⁹³ BOA, Nfs.d. 2512.

⁹⁴ BOA, Nfs.d. 2512.

15	Berber	3
16	Çerçi	6
17	Bezzaz	9
18	Köşker	5
19	Basmacı	11
20	Bıçakçı	2
21	Mumcu	1
22	Kantarcı	1
23	Keçeci	4

3.2.3. 2512 Numaralı Nüfus Defterine Zile Kazası Fiziki Özellikler

Tanımlamalar

3.2.3.1. Lakaplar

Gayrimüslimler kişilerbaba adları ve çoğunlukla da tanındığı lâkapları ile kaydedilmişlerdir. Lakaplar; fiziki özellikleri, sosyal statüleri, meslekleri ve memleketleri belirtilecek şekilde verilmiştir. Lakaplar içinde en fazla görülen kişilerin meslekleri olmuştur. Terzi Andon, Boyacı Ohannes, Penbeci Serkis, Semerci Panos, Çizmeci Kazor, Tarakçı Evadik, Basmacı Kivork, Çerçi Bogosar, Köşker Asador, Değirmenci Serkis, Tütüncü Ohannes, Keşiş Agob ve Taşcı Moses gibi lakaplar örmek olarak gösterilebilir. Bunun yanı sıra Yozgatlı Dülger gibi memleket ismiyle de tanımlanan kişiler olduğunu görmekteyiz.

3.2.3.2. Şahısların Fiziki Özellikleri

Gayrimüslim defterlerinde şahısların boy, bıyık, sakal ve bedensel özellikleri hakkında bilgiler verilmiştir. Boy durumları kısa, orta ve uzun olarak tarif edilmiştir. Sakal durumu *kır*, *kumral*, *ak* ve *kara sakallı*; bıyık durumları ise *kumral*, *ter*, *sarı* ve *kara* olarak kaydedilmiştir. 2512 numaralı nüfus defteri incelendiğinde çoğu kişinin boy, sakal, bıyık ve bunların rengine kadar detaylı bir şekilde yer verildiği görülmektedir. “*Şâbb*” ibaresiyle yazılan ve sakalı bıyığı çıkmamış genç anlamına gelen 64 kişi deftere kaydedilmiştir.

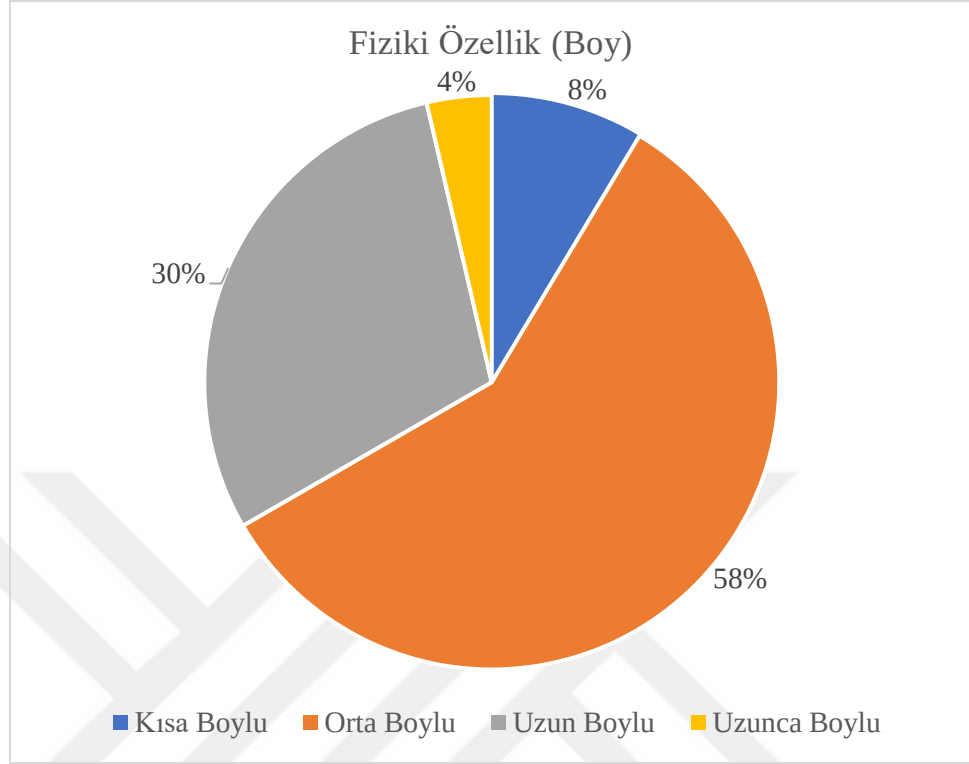
Tablo 19:Zile Kazasında Bulunan Gayrimüslim Şahısların Fiziki Özellikleri⁹⁵

Sıra No	Fiziki Özellik	Adet
1	Kısa Boylu	33
2	Orta	223
3	Uzun	114
4	Uzunca	14
5	Kır Sakallı	50
6	Ak	26
7	Kara	9
8	Kumral	4
9	Köse	3
10	Köse Kır	1
11	Sarı Bıyıklı	35
12	Ter	31
13	Kara	59
14	Kumral	81
15	Şâbb	64

2512 numaralı deftere göre Zile Kazasında yaşayan erkek Gayrimüslim nüfusun %58'i orta, %30'u uzun, %8'i kısa, %4'ü ise uzunca boylu olarak belirtilmiştir.

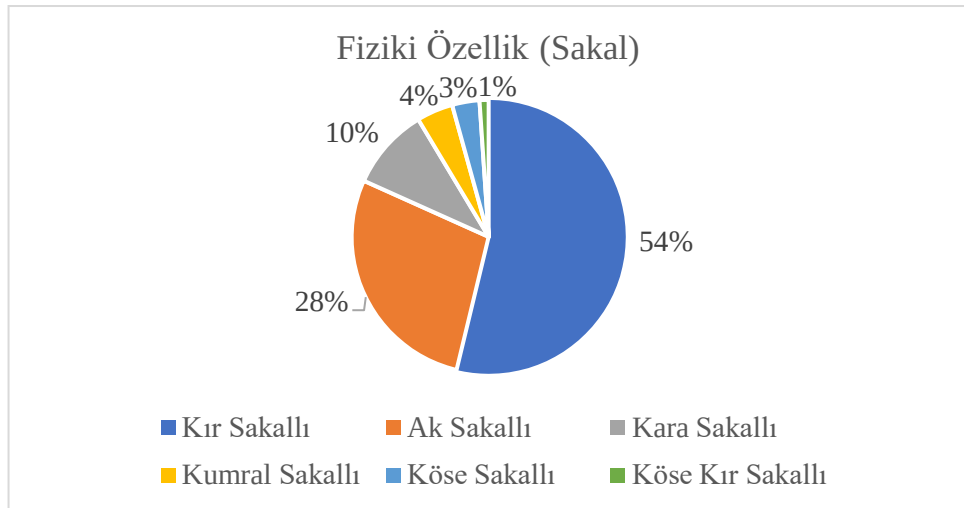
⁹⁵ BOA, Nfs.d. 2512.

Şekil 8: Zile Kazası Mahallelerinde Gayrimüslim Nüfusun Boy Özellikleri

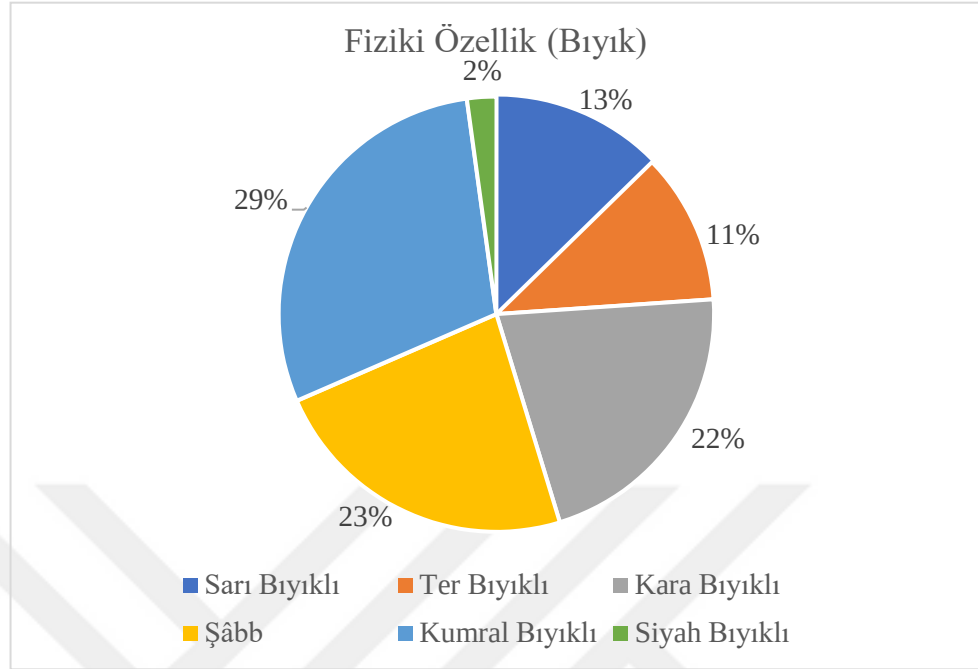
2512 numaralı deftere göre Zile kazasında yaşayan erkek Gayrimüslim nüfusun %54'ü kır, %28'i ak, %10'u kara, %4'ü kumral, %3'ü köse ve %1'i ise köse kır sakallı olarak belirtilmiştir.

Şekil 9: Zile Kazası Mahallelerinde Gayrimüslim Nüfusun Sakal Özellikleri

Aşağıda kişilerin bıyık durumları grafiğinden de görüldüğü üzere 2512 numaralı deftere göre Zile kazasında yaşayan erkek Gayrimüslim nüfusun %29'u kumral, %23 şâbb, %22'si kara, %13'ü sarı %11'i ter ve %2'si ise siyah bıyıklı olarak belirtilmiştir.

Şekil 10: Zile Kazası Mahallelerinde Gayrimüslim Nüfusun Bıyık Özellikleri

SONUÇ

Geçmişten günümüze köklü bir geçmişe sahip olan Zile, Tokat iline bağlı bir ilçe olarak varlığını sürdürmektedir. Osmanlı Devleti'nde idari bakımdan Amasya Sancağına bağlı bir merkezi kaza iken, 1878 yılında Tokat'ın mutasarrıflık olması üzerine buraya bağlanmıştır. Tarihi süreç içerisinde; Anzile, Zelid, Zele, Karkariye, Gazala ve Silay gibi farklı isimler ile anılsa da zamanla sadece Zile ismi kullanılmıştır.

Tarihi süreç içerisinde Zile; Hitit, Frig, İskit, Asur, Med, Pers, Pontus ve Roma gibi ilk çağ medeniyetlerine ev sahipliği yapmıştır. Zile'nin farklı medeniyetler tarafından yerleşim yeri olarak kullanılması köklü bir geçmişe sahip olduğunu göstermektedir. İlk çağ medeniyetlerinden sonra jeopolitik bir öneme sahip olan bölgeye sırasıyla; Bizans İmparatorluğu, Türkiye Selçuklu Devleti ve Osmanlı İmparatorluğu hâkim olmuştur.

Yapılan bu çalışmada, Zile merkez kazasının 1839 tarihli nüfus kayıtlarında yer alan, Müslüman ve Gayrimüslimlerin nüfus yapısı ortaya konulmuştur. Sayısal veriler sonucunda bölgede bulunan kişilerin nüfus durumu, fiziksel özellikleri, yaşları, lakapları, meslekleri, aile isimleri gibi Zile kazasının genel durumu hakkında fikir sahibi olabileceğimiz önemli bilgiler elde edilmiştir.

Çalışmanın konusunu Osmanlı Devleti'nin 1839 yılı Zile merkez kazasına ait olan ve Osmanlı Devlet Arşivinde NFS.D Fonunda kayıtlı olan H.02.03.1254 (M.1838/39) tarihli ve 2507 numaralı, H.13.03.1254 (M.1838/39) tarihli ve 2508 numaralı, H.05.03.1254(M.1838/39) tarihli ve 2512 numaralı, H.29.03.1254(M.1838/39) tarihli ve 2513 numaralı, H.1254 (M.1838/39) tarihli ve 2514 numaralı nüfus defterleri oluşturmaktadır.

H.02.03.1254 (M.1838/39) tarihli ve 2507 numaralı nüfus defterinde 19 mahalle yer almaktadır. Müslüman nüfusun yer aldığı bu defterde bulunan mahalle isimlerinin günümüz mahalle isimleri ile aynı olup olmadığı araştırılmış ve çoğunun aynı isimle varlığını devam ettirdiği sonucuna varılmıştır. Her mahallede idari sorumluluğa sahip muhtar bulunmaktaydı. Din görevlileri imam, müezzin veya kurra İmamı olarak görevlerini yerine getirmektedir. Defterde 5958 erkek nüfus bulunmaktadır. En kalabalık mahalle 991 kişiyle Zincirlikuyu Mahallesidir. Bölgede çoğunlukla genç

nüfusun hâkim olduğu görülmektedir. 1-30 yaş arasındaki kişileri genç nüfus olarak ele alırsak nüfusun %67'sinin genç nüfus olduğu söylenebilir. Bir yaşını doldurmamış çocuklar “*yevm*“(günlük) ve “*mah*”(aylık) ibareleriyle deftere kaydedilmiştir. *Muhammed*, *Mustafa* ve *Ali* gibi isimler en çok kullanılan isimlerdir. Aile isimleri ve lakaplar hakkında bilgiler verilmiştir. Irgat, Ekinci, Oduncu ve Demirci gibi mesleklerle uğraşanların sayısının fazla olduğu görülmüştür. Defterden edinilen bir diğer sonuçta Redif askerlerinin sayısının Asâkir-i Mansure ordusundan fazla olmasıdır. Deftere askerlik mesleğini icra eden 341 kişi kaydedilmiştir.

H.13.03.1254 (M.1838/39) tarihli ve 2508 numaralı nüfus defterinde 12 mahalle, 4 han ve 5 medrese yer almaktadır. Müslüman nüfusun yer aldığı deftere 190 kişi kaydedilmiştir. Defterde Müslümanların eğitim ve ticaret için Zile kazasına geldiği, ayrıca ticaret için gelenlerin hanlarda, eğitim için gelenlerin ise medreselerde yaşadığı görülmüştür. En kalabalık mahalle ise 75 kişi ile Şeyh Ali Mahallesidir.

H.05.03.1254(M.1838/39) tarihli ve 2512 numaralı nüfus defteri Gayrimüslim nüfus defteridir. 8 mahallenin yer aldığı deftere 603 kişi kaydedilmiştir. Defterde mahalle yöneticileri ve din görevlileri ile ilgili herhangi bir bilgi kaydedilmemiştir. Defterde mahalle hakkında bilgi sahibi olan Gayrimüslimler Muhbir-i evvel ve Muhbir-i sâni isimleriyle kaydedilmişlerdir. En kalabalık mahalle ise 180 kişiyle Cedid Mahallesidir. *Artin*, *Karabet* ve *Agop* gibi isimler en çok kullanılan isimlerdir. Terzi, Boyacı ve Kuyumculuk meslekleriyle uğraşanların sayısının fazla olduğu görülmüştür. Aile isimleri ve lakaplar hakkında bilgiler verilmiştir. 1, 3, 4 ve 6 aylık olan bebekler ay anlamına gelen “*mah*” ibaresi ile deftere kaydedilmiştir.

H.29.03.1254(M.1838/39) tarihli ve 2513 numaralı nüfus defteri Gayrimüslim nüfus defteri olup 47 kişi kaydedilmiştir. Defterde mahalle yöneticileri ve din görevlileriyle ilgili herhangi bir bilgi kaydedilmemiştir. Deftere kaydedilen Gayrimüslimlerin eğitim ve ticaret için Zile Kazasına geldiği görülmüştür. Defterde herhangi bir dini ve idari sorumluluğu bulunan kişilere rastlanılmamıştır.

H.1254 (M.1838/39) tarihli ve 2514 numaralı nüfus defteri Gayrimüslim nüfus defteridir. Ermeni ve Kıpti nüfusun yazıldığı bu deftere 97 kişi kaydedilmiştir. Defterde mahalle yöneticileri ve din görevlileri ile ilgili herhangi bir bilgi kaydedilmemiştir.

Nüfus defterlerinde kişilerin fiziksel özellikleri ile ilgili detaylı bilgiler yer almaktadır. Sayım kayıtları yapılırken özellikle nüfusun fiziksel özelliklerine göre; uzun boylu, orta boylu, kısa boylu gibi, kara sakallı, ak sakallı, kumral sakallı, köse sakallı, müzellef sakallı, sarı bıyıklı, kara bıyıklı, ter bıyıklı, şâbb -ı emred ve şâbb gibi ayırt edici özellikleri de yazılmıştır. Ayrıca kişilerin *â'mâ* (kör), *yekçeşm* (tek gözlü), *şehla* (şaş olanlar), *esamm* (sağır), *muk'ad* (kötürüm), *burunsuz*, *kulaksız*, *deli*, *divane*, *mecnun* gibi fiziksel ve ruhsal özellikleri de yazılmıştır. Nüfus kayıtlarında kan bağı ve akrabalık durumlarını belirten ibareler kullanılmıştır. Bu ibareler; Oğlu, diğer oğlu, üvey oğlu, amcası, damadı, torunu ve karındaşıdır. Bu ibareler hane içinde yaşayan nüfusun akrabalık bağlarını göstermektedir. Defterde Gayrimüslimlerin gelir durumlarına göre vergi verdiği görülmüştür.

Nüfus defterleri incelendiğinde Zile Merkez kazasında bulunan Müslüman ve Gayrimüslimlerin aynı mahallede yaşadığı görülmüştür. Nüfusun büyük çoğunluğu Müslümanlardan oluşmaktadır. Özellikle Gayrimüslimlerin ticaret için Zile kazasına gelmesi bölgenin jeopolitik konumunun önemini ortaya koymaktadır.

Elde edilen veriler sonucunda, nüfus defterleri çeşitli etnik ve dini topluluklar ile ilgili sayısal veriler vermesinin yanı sıra nüfusun toplumsal, sosyo-kültürel ve ekonomik özellikleri hakkında da bilgiler verdiği görülmüştür. Bu çalışma; günümüz Zile kazası ile ilgili araştırmacılara katkı sağlayacağı ve bundan sonraki süreçte nüfus ve nüfus defterleriyle ilgili yapılacak araştırmalara ışık tutacaktır.

KAYNAKÇA

Arşiv Belgeleri

T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı, Osmanlı Arşivi (BOA)

Nüfus Defterleri (NFS.d.): 2507; 2508; 2512; 2513; 2514.

Kitap, Makale ve Tezler

AK, Sadık, *Geçmişten Geleceğe Alaca*, Alaca Kaymakamlığı Yayını, Yozgat 2002.

AKKURT, Ayşe, *Zile İlçesi'nin Beşerî ve Ekonomik Coğrafyası*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, Erzurum 2014.

AKYEL, Salih, SERTEL, Savaş “Osmanlı Nüfus Defterlerinin Tarih Yazımındaki Yeri: 1840 Tarihli Çarşancak Kazası Gayrimüslim Nüfus Defteri Örneği”, *Tarih ve Gelecek Dergisi*, C. 1, (2015), ss. 78-98.

ALP, Sedat, “Maşat-Höyük'te Keşfedilen Hitit Tabletlerinin Işığı Altında Yukarı Yeşilirmak Bölgesinin Coğrafyası Hakkında”, *Belleten*, C. 41, S. 164, 1977, ss. 637-646.

ALPTEKİN, Coşkun, “Suriye Selçukluları”, *Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi*, C. 8, İstanbul 1988.

BEKTAŞ, Nazlı, *Kaytam'da Bulunan 703 Numaralı Nüfus Yoklama Defterinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi*, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Kayseri 2016.

ÇADIRCI, Musa, *Redif Teşkilatı*, Yedinci Askeri Tarih Semineri Bildirileri, C. 1, Genel Kurmay Basımevi, Ankara 2001.

ÇAVDAR, Tevfik, *Osmanlı Döneminde Nüfus Bilgileri*, C.4, Yeni Türkiye Yayınları, Osmanlı, Ankara 1999.

ÇELEBİ, Evliya, (1999 *Evliya Çelebi Seyahatnamesi*, (Haz. Seyit Ali Kahraman, Yücel Dağlı), 3. Kitap, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 1999.

ÇELİK, Yüksel, “Asakir-i Mansure Ordusunda Talim Sisteminin Değişmesi ve Avrupalı Uzmanların Rolü (1826-1839)”, *Türk Kültürü İncelemeleri Dergisi*, S. 19, 2008, ss. 87-118.

- ÇİMEN, Adnan, “Sayım, Kayıt Düzeni ve Teşkilatlanma Açısından Osmanlıda Nüfus Hizmetleri”, *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, C. 14, S. 3, 2012, ss. 183-216.
- DURSUN, Barış, *3297 Numaralı ve H. 1256 (M. 1840) Tarihli Kayseri İslam Nüfus Defterinin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi*, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Kayseri 2017.
- EMECEN, Feridun Mustafa, *Osmanlı Klasik Çağında Hanedan ve Toplum*, 1. Baskı, Timas Yayınları, İstanbul 2011.
- GÜLER, Ümit, “Osmanlı Döneminde İmamların Mesleki Hayatlarında Karşılaştıkları Sorunlar (18.Yüzyıl Diyarbakır Eyaleti Örneği)”, *İslam Medeniyeti Araştırmaları Dergisi (İMAD)*, C. 4, S. 1, Haziran 2019, ss. 01-31.
- GÜNEŞ, Mehmet, “Osmanlı Dönemi Nüfus Sayımları ve Bu Sayımları İçeren Kayıtların Tahlili”, *Akademik Bakış Dergisi*, C. 8, S. 15, 2014, ss. 222-239.
- HANİLÇE, Murat, *15 ve 16 Yüzyılda Zile Kazası (1455-1574)*, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, Tokat 2014.
- HANİLÇE, Murat, “Vatan Topraklarında İmza: Türk Yer Adları: Zile Kazası Örneği (1455-1575)” *Turkish Studies*, C.8, S.2, 2013, ss. 89-135.
- HIZLI, Mefail, “Osmanlı Mahalle İmamlarının Performansına Dair”, *Tesam Akademi Dergisi*, C.1, 2014, ss. 41-51.
- KAFALI, Neslihan, *Erbaa Kazasında Nüfus (1830-1850)*, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Tokat 2019.
- KARAL, Enver Ziya, *Osmanlı İmparatorluğunda İlk Nüfus Sayımı 1831*, Başbakanlık Devlet İstatistik Müdürlüğü, Ankara 1997.
- KARATAŞ, Nusret, *Tonus Kazasında Nüfus*, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Tokat 2019.
- KÖSE, Murat, *1927 Nüfus Sayımlarının Değerlendirilmesi*, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon 2010.

- KUZUOĞLU, Remzi, *Eski Asurca Metinlerde Geçen Coğrafya Adları*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara 2007.
- MUŞMAL, Hüseyin, ÖZDEMİR, Mehmet, *1834 ve 1840-41 Tarihli Nüfus Defterlerine Göre Karasınır ve Elmasınır (Güneysınır)*, Sutad Dergisi, 2018, ss. 183-215.
- ÖZ, Mehmet, “Tahrir”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 39, 2010, ss.425-429.
- ÖZBAKIR, Abdurrahman, *Zile’de Şehirsel Gelişme*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2019.
- ÖZÇAĞLAR, Ali, *Zile’nin Kuruluşu, Gelişmesi ve Bugünkü Fonksiyonel Özellikleri*, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Coğrafya Bilim ve Uygulama Kolu-Coğrafya Araştırmaları, S. 4, 1996, ss. 145-163.
- ÖZEKMEKÇİ, Mustafa Mesut, *İlk Osmanlı Nüfus Sayımları (1830-1850) ve İngiltere, Abd Nüfus Sayımları ile Mukayesesi*, Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, Manisa 2020.
- ÖZTABAK, Muhammet Ubeydullah, “Engelli Bireylerin Yaşamdan Beklentilerinin İncelenmesi”, *İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi*, S.9, 2017, ss.355-375.
- PEKCAN, Nilüfer, *Zile (Tokat) Bölgesinin Strüktürel ve Jeomorfolojik Özellikleri*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Coğrafya Dergisi, S. 5, (1997), ss. 69-82.
- SAKİN, Orhan, *Osmanlı’da Etnik Yapı ve 1914 Nüfusu*, Ekim Yayınları, İstanbul 2008.
- SARAÇ, Hüseyin, *Ekonomik ve Sosyal Boyutuyla İslam’da Nüfus Politikası*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara 1997.
- SÜME, Mehmet, *Osmanlı Devleti’nde Taşrada Muhtarlık Teşkilatının Kuruluşu: Bolu Örneği*, Karadeniz Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, C.8, S.14, (2022), ss.93-108.
- SÜMER, Faruk, *Oğuzlar (Türkmenler) Tarihleri, Boy Teşkilatları, Destanları*, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı yayınları, İstanbul 1992.
- ŞAHİN, Mustafa, *İlk ve Orta çağlarda Zile*, Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara 2013.
- ŞAHİN, Mustafa, “İlk ve Orta çağlarda Zile” *History Studies*, C. 5, S. 3, (Mayıs 2013), ss. 207-222.

- ŞAHİN, Mustafa, KARABACAK, Yusuf, *Coğrafi, Tarihi, Sosyal ve Kültürel Yönleriyle Zile*, Tofset Matbaası, Tokat 2006.
- ŞİMŞİRGİL, Ahmet, *Osmanlı İdaresinde Zile Şehri (1455-1574)*, Türklük Araştırmaları Dergisi, Marmara Fen- Edebiyat Fakültesi, S.6, 1990, ss. 231-243.
- TAŞDEMİR, Şeyda, *1831 Tarihli Larende (Karaman) Nüfus Defterinin Değerlendirilmesi*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Konya 2019.
- TIRPAN, Ahmet, “Anahita’nın Kutsal Kenti Zile”, *Tarihi ve Kültürü ile II. Zile Sempozyumu (6-9 Ekim 2011) Bildirileri Kitabı*, Zile Belediyesi Yayını, İzmir 2012.
- TOPÇU, Ahmet Semih, *Bozdoğan-Nazilli Nüfus Defterleri-H. 1246- Örnekleminde Ege Nüfus Yapısı*, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Uşak 2015.
- YÜCEULUĞ, Ratip, *Nüfus Sayımları, Cihandaki Tarihçesi ve Gayesi; Türklerde Nüfus Sayımları ve Tarihçesi; Türkiye’de İstatistik Teşkilatı ve Tarihçesi*, Başbakanlık İstatistik Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara 1947.

Elektronik Kaynaklar:

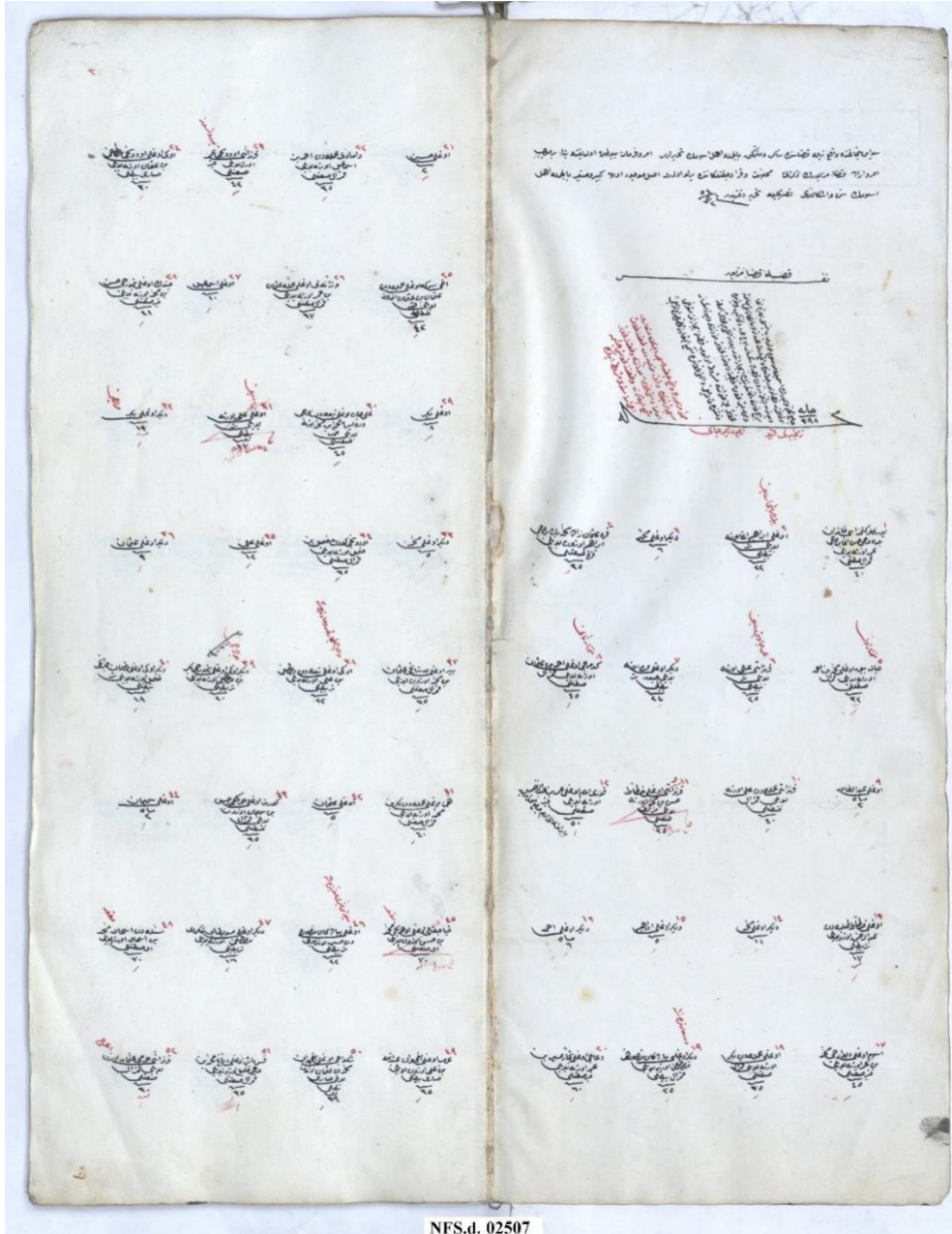
<http://www.tokat.gov.tr>. 07 Aralık 2022 17:00

<http://www.zile.gov.tr>. 07.Aralık 2022 17:00

EKLER

ZİLE KAZASI NÜFUS DEFTERLERİNİN TRANSKRİPSİYONUNDAN
ÖRNEKLER

2507 NUMARALI ZİLE KAZASI MÜSLÜMAN NÜFUS DEFTERİ

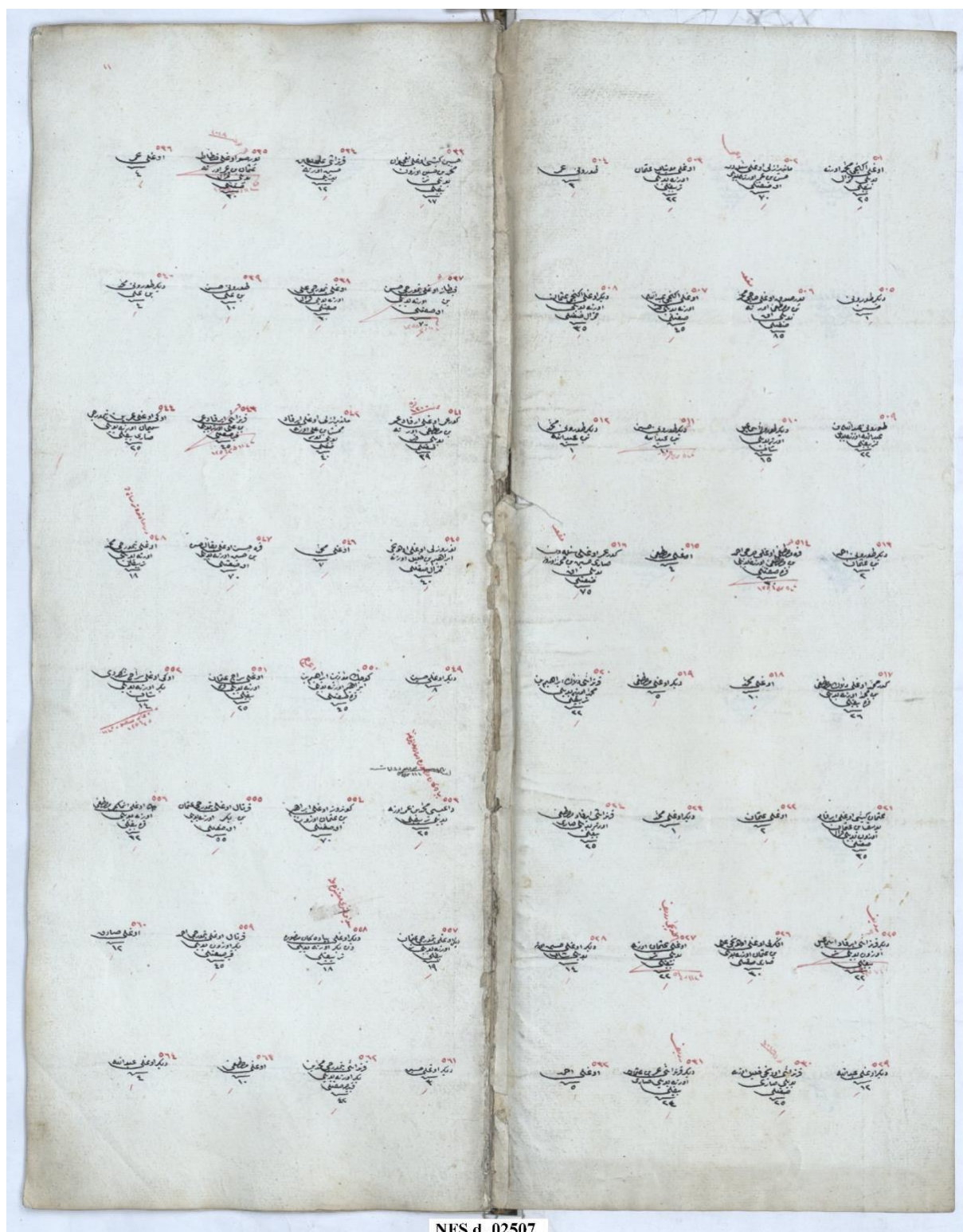

2507 NUMARALI ZİLE KAZASI MÜSLÜMAN NÜFUS DEFTERLERİNİN TRANSKİRİPSİYONUNDAN ÖRNEKLER

Sivas sancağında vâkı' Zile kazâsında sâkin ve mütemekkin bi'l-cümle ehl-i İslâm'ın tahrîrleri emr u fermân buyrulmuş olduğuna binâen ber mûceb-i emr u irâde kazâ-i mezbûrun zikr olunan mahallât ve kurrâ ve çiftlikânında yerlû olarak asıl mevcûd olan kebîr ve sagîr bi'l-cümle ehl-i İslâm'ın sinn ve eşkâlleri tasrîhiyle tahrîr defteridir fî 2 Rebiülevvel sene 54

Nefs-i Kasaba-i Kazâ-i Mezbûr

Mahalle-i Zincirlikuyu nâm-ı diğér Çay, 398 hâne

Câmi' mahalle-i mezbûrun ismiyle mersûm olub bânîsi Behram Ağa Evkâfından kasaba-i mezbûr civârında vâkı' dört aded tarla mâlikânesi emânet ve bundan başka derûn-ı kasabada seksen üç aded dekâkin ve Sivas'da serrâchâne dükkânlarının îcârâtından beher sene elli bir gurus imamına ve on beş gurus hatîbine ve otuz gurus müezzinine ve yüz seksen gurus cûzhânına meşrût olub fazla îcârât mütevellî zimmetinde kaldığı ve altı gurus da teşemmü' îkâdına mahsûs olduğu

Mahalle-i mezbûrda vâkı' Çukurçeşme demekle mûte'ârif mescid-i şerîfin ve kazâ-i mezbûrdan dokuz gurus imamına ve altı gurus müezzinine ve dokuz gurus şem'-i îkâdına ve dokuz gurus çeşme icrâsına senevî meşrût idüğü

1 Yörükler Kethüdası hânedân-ı belde Hacı Hasan Ağa bin Hacı Ömer orta boyu kumral sakallı Sinn 40	2 Binbaşı-ı redîf Oğlu İbrahim Ağa orta boylu ter bıyıklı Sinn 22	3 Diğér oğlu Muhammed Sinn 6	4 Karaosmanzade Muhammed Bey bin Hacı İbrahim uzun boyu kara sakallı Sinn 35
5 Muhtâr-ı evvel Çalbiyikoğlu Muhammed bin Ahmed orta boylu kumral sakallı Sinn 32	6 Kardeşi Ali orta boyu ter bıyıklı Sinn 25	7 Diğér oğlu Veli orta boyu cübûr ter bıyıklı Sinn 24	8 Muhtâr-ı sâni Kümecioğlu Ahmed bin Osman orta boyu kumral sakallı Sinn 45
9 Oğlu Abdülkadir Mâh 2	10 Kardeşi ameleden Ali orta boylu kumral sakallı Sinn 40	11 Kardeşi oğlu Hattât Hasan bin Muhammed orta boyu müzellef sakallı Sinn	12 Kuzuimamoğlu Ömer bin Abdurrahman orta boyu kır sakallı Sinn 50

		25	Bâ berât-ı âlî imâm- ı câmi' mahalle-i mezbûr
13 Oğlu hattât-ı talebeden Abdurrahman orta boyu ter bıyıklı Sinn 17	14 Diğer oğlu Muhammed Sinn 11	15 Diğer oğlu İbrahim Sinn 5	16 Diğer oğlu Ahmed Mâh 6
17 İslamoğlu Duvarcı Muhammed bin Ömer orta boyu kır sakallı Sinn 45	18 Oğlu ameleden Bekir orta boyu kumral sakallı Sinn 35	19 Diğer oğlu Piyâdegân-ı Mansûreden Mustafa orta boyu kumral bıyıklı Sinn 25	20 Duacioğlu Neccar Hüseyin bin Ömer orta boyu kır sakallı Sinn 60
21 Oğlu Hüseyin Sinn 2	22 Damadı ameleden Ahmed bin İsmail orta boyu kumral sakallı Sinn 35	23 Kardeşi Oduncu Ömer orta boyu kır sakallı Sinn 42	24 Üvey oğlu Oduncu Mustafa bin Osman orta boyu sarı bıyıklı Sinn 30
25 Ahi Sirkeoğlu ameleden Osman bin Osman uzun boyu kır sakallı Sinn 42	26 Vizânelioğlu Amele Osman bin Ömer orta boyu kumral sakallı Sinn 37	27 Oğlu İsmail Sinn 10	28 Çündükoğlu Demirci Hasan bin Muhammed orta boyu kır sakallı Sinn 41
29 Oğlu Bekir Sinn 8	30 Alicanoğlu tebe'adan Hacı Derviş Muhammed bin Muhammed orta boyu kır sakallı Sinn 45	31 Redif Oğlu Ali orta boyu ter bıyıklı Sinn 17	32 Merîz Diğer oğlu Bekir Sinn 13
33 Diğer oğlu	34 Oduncu Kûdek	35 Oğlu Ali	36 Diğer oğlu Osman

Muhammed Sinn 5	Halil bin Halil orta boy lu kumral sakallı Sinn 35	Sinn 12	Sinn 3
37 Berberoğlu Bostancı Osman bin Muhammed uzun boy lu kumral sakallı Sinn 35	38 Li-eclü't-ticâret Dersaadet'de sâkin Üvey oğlu tebe'adan Mustafa bin Ali orta boy lu ter bıyıklı Sinn 22	39 Diğer üvey oğlu Demirci Bekir bin Mustafa orta boy lu ter bıyıklı Sinn 20	40 Diğer üvey oğlu mazman çırağı Halil orta boy lu ter bıyıklı Sinn 18
41 Himmet oğlu ameleden Bekir bin Muhammed orta boy lu kumral sakallı Sinn 40	42 Oğlu Osman Sinn 5	43 Kürtoğlu Çerrekçi Hasan bin Süleyman uzun boy lu kumral sakallı Sinn 35	44 Oğlu Süleyman Mâh 2
45 Muk'ad Kayacıklı oğlu Oduncu Muhammed bin Hasan uzun boy lu aksakallı Sinn 70	46 Sivas müşîri ma'ıyyetinde sene 3 Oğlu Piyâdegân-ı Mansûreden Hasan orta boy lu ter bıyıklı Sinn 22	47 Diğer oğlu mûytâb şâkirdi Mustafa orta boy lu ter bıyıklı Sinn 16	48 Muk'ad Seeleden İshak Muhammed bin İshak orta boy lu aksakallı Sinn 70
49 Araboğlu Bahçıvan Abdullah bin Ali uzun boy lu sarı bıyıklı Sinn 35	50 Şekvâcî oğlu Bahçıvan Muhammed bin Osman uzun boy lu sar ı bıyıklı Sinn 39	51 Kırbaşoğlu Debbağ Muhammed bin Hacı Halil orta boy lu kumral sakallı Sinn 35	52 Kardeşi Çerçi Osman uzun boy lu kumral sakallı Sinn 30

53 Kavukçuoğlu Terzi İsmail bin Osman orta boy lu ter bıyıklı Sinn 20	54 Dersaadet'de tahsilde sene 8 Kardeşi talebeden Ömer Efendi orta boy lu kara sakallı Sinn 30	55 Diğer kardeşi Ahmed orta boy lu şâbb Sinn 14	56 Çavuşoğlu Kolcu Bekir bin Ömer uzun boy lu kumral sakallı Sinn 35
57 Oğlu Ali	58 Zelzeleoğlu Oduncu	59 Oğlu Hasan	60 Yekçeşm Kör İbrahim oğlu

Sinn 5	Hasan bin Bekir orta boylu kumral sakallı Sinn 35	Sinn 4	seeleden Mustafa bin İbrahim uzun boylu kara sakallı Sinn 40
61 Gözleri müşevveş Kardeşi Bahçivan Muhammed orta boylu kumral sakallı Sinn 35	62 Oğlu Ahmed Sinn 2	63 Yeğeni demirci şâkirdi Ahmed bin Hüseyin orta boylu şâbb Sinn 15	64 Diğer yeğeni Yetim İbrahim bin Mustafa Sinn 5 24 Za 1254
65 Diğer oğlu Terzi Hacı İbrahim bin Osman uzun boylu kırca sakallı Sinn 50	66 Oğlu Ali Sinn 10	67 Bildişlioğlu Oduncu Ali bin İsa orta boylu kır sakallı Sinn 60 Fî 5 Cemaziyelahir 1254	68 Eyyüb oğlu Ömer bin Muhammed orta boylu kır sakallı Sinn 62 Bâ berât-ı âlî İlyaszade Câmi'i ferrâşî
69 Oğlu amele Osman orta boylu kumral sakallı Sinn 32	70 Diğer oğlu Ali Sinn 11	71 Küçük Mustafa oğlu Bahçivan Muhammed bin Ömer orta boylu kumral bıyıklı Sinn 25	72 Oğlu Osman Sinn 1
73 Küçük Mustafa oğlu Bahçivan Mustafa bin Ömer orta boylu kır sakallı Sinn 55	74 Oğlu Ömer Sinn 11	75 Yüzbaşı-ı redif Celboğlu Bekir Ağa bin Abdullah orta boylu kumral bıyıklı Sinn 27	76 Oğlu İbrahim Sinn 4
77 Sahr-ı evvelioğlu Sâyes İbrahim bin Osman uzun boylu kumral sakallı Sinn 40	78 Oğlu Osman terzi şâkirdi orta boylu şâbb Sinn 15	79 Helvacıoğlu Helvacı Bekir bin Muhammed uzun boylu kır sakallı Sinn 45	80 Oğlu Hasan Sinn 7
81 Diğer oğlu Ahmed	82 Bozoğlu oğlu	83 Kürt Sancakdaroglu	84 Oğlu Muhammed

Sinn 2	Muhammed bin İbrahim orta boylu sarı sakallı Sinn 40 Karye imamı	Ali bin Muhammed uzun boylu aksakallı Sinn 70	Ali Sinn 4
85 Diğer oğlu Ali Muhammed Sinn 1	86 Duacıoğlu Demirci Ali bin Abdullah orta boylu kumral sakallı Sinn 35	87 Oğlu Ömer Sinn 1	88 Kardeşi Demirci Halil orta boylu kumral sakallı Sinn 34
89 Üvey babası Musa bin Halil orta boylu aksakallı Sinn 70	90 Duacıoğlu Rençber İsmail bin İbrahim uzun boylu sarı sakallı Sinn 50	91 Oğlu İbrahim Sinn 11	92 Diğer oğlu Osman Sinn 2
93 Kardeşi Rençber Bekir orta boylu sarı sakallı Sinn 40	94 Oğlu Rençber Muhammed orta boylu sarı bıyıklı Sinn 20	95 Amcası oğlu Rençber Muhammed bin Ömer orta boylu sarı bıyıklı Sinn 25	96 Kasım oğlu demirci kalfası Muhammed bin Muhammed orta boylu ter bıyıklı Sinn 20
97 Yeni Müslümanlı Oduncu İbrahim orta boylu kır sakallı Sinn 50	98 Üvey oğlu Bekir bin Abdullah Sinn 5	99 Acıbe Alisi oğlu Irgat Ali bin Hasan orta boylu kumral bıyıklı Sinn 30	100 Oğlu Mustafa Sinn 10
101 Emir Osman oğlu Bakkal Mustafa bin Osman uzun kara sakallı Sinn 35	102 Oğlu bakkal şâkirdi Osman orta boylu ter bıyıklı Sinn 17	103 Diğer oğlu Mustafa Sinn 1	104 Esamm Kereçlioğlu Oduncu Süleyman bin Celal orta boylu aksakallı Sinn 64
105 Dersaadet'de Tersane'de mâh 3 Oğlu Demirci Hasan orta boylu ter bıyıklı Sinn	106 Bacanağı ameleden Topçu bin Muhammed uzun boylu kara sakallı Sinn	107 Oğlu Ali Sinn 7	108 Sahr-ı evvelioğlu ameleden Salih bin Muhammed orta boylu kumral sakallı

20	35		Sinn 35
109 Kardeşi ameleden Osman orta boylu kumral sakallı Sinn 39	110 Diğer kardeşi ameleden Ömer orta boylu kumral sakallı Sinn 36	111 Oğlu İbrahim Sinn 5	112 Diğer oğlu Hasan Sinn 4
113 Diğer oğlu Muhammed Sinn 1	114 Hacıoğlu seeleden Bekir bin Ali orta boylu aksakallı Sinn 70	115 Damadı Demirci Hasan bin Muhammed orta boylu kumral bıyıklı Sinn 25	116 Resul oğlu Bahçıvan Hacı Mustafa bin İbrahim orta aksakallı Sinn 60

117 Dertlioğlu ameleden Hüseyin bin Muhammed orta boylu sarı sakallı Sinn 35	118 Oğlu Muhammed Sinn 1	119 Esmeoğlu tebe'adan Bekir bin Muhammed orta boylu kumral bıyıklı Sinn 60	120 Seyrekoğlu Oduncu Ömer bin Osman orta boylu aksakallı Sinn 64
121 Oğlu demirci şâkirdi İsmail orta boylu şâbb Sinn 14	122 Kardeşi oğlu Oduncu Osman bin Hasan orta boylu kumral bıyıklı Sinn 22	123 Oğlu Hasan Sinn 2	124 Redif Kardeşi İbrahim orta boylu ter bıyıklı sinn 18
125 Ocaklioğlu Rençber Abdullah bin Mustafa uzun boylu kır sakallı Sinn 42	126 Redif Oğlu Hasan orta boylu ter bıyıklı Sinn 22	127 Diğer oğlu Abdülkadir Sinn 12	128 Amcası oğlu Rençber Muhammed bin Muhammed orta boylu kumral sakallı Sinn 35

129 Oğlu Hüseyin Sinn 12	130 Diğer oğlu Abdülkadir Sinn 4	131 Kardeşi Yetim Muhammed bin Muhammed Sinn 2	132 A'mâ Beyzadeoğlu Bahçıvan Mustafa bin Ömer orta boylu aksakallı Sinn 70
133 Oğlu Bahçıvan Ömer orta boylu sarı sakallı Sinn 35	134 Torunu Mustafa bin Ömer Sinn 1	135 Yekçeşm Dede Bekir oğlu Bahçıvan Hasan orta boylu kumral sakallı Sinn 35	136 Oğlu Bekir Sinn 3
137 Üvey oğlu Osman bin Veli Sinn 7	138 Demirci Ali bin Musa orta boylu kır sakallı Sinn 49	139 Oğlu Demirci Muhammed orta boylu kumral sakallı Sinn 30	140 Redif Diğer oğlu Ömer orta boylu ter bıyıklı Sinn 20
141 Diğer oğlu Çoban Musa orta boylu ter bıyıklı Sinn 16	142 Üvey torunu Mustafa bin Hüseyin Sinn 7	143 Pilavcı İmamoğlu Mûytâb Ömer bin Muhammed orta boylu sarı sakallı Sinn 25	144 Oğlu Ahmed Sinn 4
145 Kardeşi Hüseyin bin Ömer Sinn 12	146 Yetimoğlu Rençber Ali bin Abdullah orta boylu sarı bıyıklı Sinn 25	147 Ali Kışioğlu Hizmetkâr Ali bin Ali orta boylu ter bıyıklı Sinn 22	148 Amcası Rençber Ahmed bin Bekir orta boylu kır sakallı Sinn 45
149 Oğlu Rençber Muhammed orta boylu kumral sakallı Sinn 30	150 Diğer oğlu Rençber Bekir orta boylu ter bıyıklı Sinn 17	151 Diğer oğlu Hasan Sinn 9	152 Torunu Bekir bin Muhammed Sinn 5
153 Diğer torunu Ali Sinn 2	154 Kılcı damadı IrgatMuhammed bin Hasan orta boylu kumral sakallı Sinn 30	155 Nâtiroğlu Irgat Halil bin Abdurrahman orta boylu ter bıyıklı Sinn 17	156 Kardeşi Muhammed bin Abdurrahman Sinn 12

157 Hacc-ı şerîfde Muhammed Bey oğlu tebe'adan Hacı Mustafa bin Hasan orta boylu kumral bıyıklı Sinn 35	158 Oğlu Hasan Sinn 12	159 Diğer oğlu Ali Sinn 7	160 Diğer oğlu Ömer Sinn 2
161 Kardeşi Bahçıvan Muhammed bin Hasan orta boylu kır sakallı Sinn 41	162 Oğlu Abdullah Sinn 7	163 Doğan Oğlu Rençber Ömer bin İbrahim orta boylu sarı bıyıklı Sinn 30	164 Oğlu Memiş Sinn 2
165 Topuzoğlu Ali bin Abdullah orta boylu aksakallı Sinn 80	166 Oğlu ameleden Bekir orta boylu kumral sakallı Sinn 39	167 Torunu İsmail bin Bekir orta boylu şâbb Sinn 14	168 Diğer torunu Mustafa bin Bekir Sinn 12
169 Tataroğlu Dülger Mustafa bin Hüseyin orta boylu kumral sakallı Sinn 35	170 Oğlu demirci şâkirdi Hasan orta boylu şâbb Sinn 14	171 Kılıcıoğlu ameleden Muhammed bin Hasan orta boylu ter bıyıklı Sinn 17	172 Üvey babası ameleden Ahmed bin Hüseyin orta boylu sarı sakallı Sinn 35
173 Oğlu Ahmed Sinn 2	174 Deli Hasan oğlu Rençber Mustafa bin Hüseyin orta boylu kır sakallı Sinn 59	175 Tevellüd 993 Oğlu Rençber Veli orta boylu ter bıyıklı Sinn 25	176 Diğer oğlu Rençber Hasan orta boylu ter bıyıklı Sinn 17
177 Diğer oğlu Muhammed Sinn 10	178 Çongarlı ameleden Hüseyin bin Bekir orta boylu sarı sakallı Sinn 35	179 Oğlu Mustafa Sinn 2	180 Yekçeşm Höyükçüoğlu Irgat Satılmış bin Ali orta boylu kumral sakallı Sinn 35

181 Duacıoğlu Ekinci Hüseyin bin	182 Redif Kardeşi Ali orta boylu ter bıyıklı	183 Oğlu İbrahim Sinn	184 Dimici Ekinci Ömer bin Ali orta boylu
--	--	-----------------------------	---

Muhammed uzun boy lu sarı bıyıklı Sinn 30	Sinn 20	1	aksakallı Sinn 55
185 A'rec Oğlu Ekinci Ali orta boy lu kumral bıyıklı Sinn 25	186 Diğer oğlu Osman Sinn 6	187 A'rec Tekkenişinoğlu Ekinci Habib bin Hasan orta boy lu aksakallı Sinn	188 Oğlu tebe'adan Hasan orta boy lu ter bıyıklı Sinn 22
189 Gözleri müşevveş Diğer oğlu Osman Sinn 12	190 Diğer oğlu Bekir Sinn 10	191 Diğer oğlu Muhammed Sinn 1	192 Tekkiyeli oğlu sâ'î Muhammed bin Halil orta boy lu kır sakallı Sinn 55
193 Redif Üvey oğlu Ahmed bin Halil orta boy lu sar ı bıyıklı Sinn 25	194 Diğer üvey oğlu Mustafa bin Halil Sinn 7	195 İmamoğlu Dülger Hüseyin bin Süleyman orta boy lu kumral sakallı Sinn 30	196 Kar deşi Bahçıvan Muhammed orta boy lu kumral sakallı Sinn 35
197 Oğlu Süleyman Sinn 1	198 A'mâ Diğer kar deşi Hasan orta boy lu kumral sakallı Sinn 25	199 Kılıçoğlu Ekinci Bekir bin Yusuf uzun boy lu kumral sakallı Sinn 45	200 Oğlu Ekinci Yusuf orta boy lu ter bıyıklı Sinn 18
201 Aşıkoğlu Ekinci Süleyman bin Halil orta boy lu aksakallı Sinn 70	202 Oğlu Ekinci Mustafa orta boy lu kumral sakallı Sinn 35	203 Diğer oğlu Ekinci İbiş orta boy lu sar ı bıyıklı Sinn 25	204 Torunu Receb bin Halil Sinn 10
205 Aydın oğlu kurrâ imam ı Hacı Gök Osman bin Ömer uzun boy lu aksakallı Sinn 75	206 Tokat'da sene 6 Oğlu talebe-i ulûmdan Molla Osman orta boy lu ter bıyıklı Sinn 20	207 Gökçe oğlu Oduncu Ömer bin Muhammed orta boy lu kır sakallı Sinn 55	208 Sivas müşîri ma'ıyyetinde sene 4 Oğlu Piyâdegân-ı Mansûreden Ahmed orta boy lu sar ı bıyıklı Sinn 25

245 Redîfde topçu	246	247	248
-------------------	-----	-----	-----

Oğlu Hacı Bekir orta boyu sarı bıyıklı Sinn 25	Diğer oğlu Ekinci Ali orta boyu ter bıyıklı Sinn 18	Amcası oğlu Ekinci Yusuf bin İbrahim orta boyu kır sakallı Sinn 55	Oğlu Ekinci Halil orta boyu kumral sakallı Sinn 35
249 Torunu Ahmed Halil Sinn 14	250 Yünlü Veli bin Süleyman orta boyu aksakallı Sinn 80	251 Oğlu karye imamı Süleyman orta kumral sakallı Sinn 35	252 Torunu Halil Süleyman Sinn 12
253 Oduncu Musaoğlu Demirci İsmail bin Musa orta boyu kır sakallı Sinn 45	254 Damadı Oduncu Mustafa bin Ahmed orta boyu sarı bıyıklı Sinn 25	255 İsaköylü ameleden Bekir orta boyu kumral sakallı Sinn 35	256 Üvey oğlu Bekir bin Muhammed Sinn 7
257 Türkmenoğlu Ekinci Ali bin Ömer uzun boyu kır sakallı Sinn 65	258 Esamm Oduncu Sağır Osman bin Hüseyin orta boyu kır sakallı Sinn 50	259 Dersaadet'de Tersane'de sene 1 Oğlu Demirci Ömer orta boyu ter bıyıklı Sinn 22	260 Kayaoğlu Oduncu Delice Mustafa bin Osman uzun boyu kumral sakallı Sinn 29
261 Turnacı Ömer bin Mustafa orta boyu kır sakallı Sinn 45	262 Oğlu demirci şâkirdi Mustafa orta boyu şâbb Sinn 15	263 Irgat Hüseyin bin Hüseyin orta boyu kumral sakallı Sinn 35	264 Kalenderoğlu İrfâd Ömer bin Mustafa uzun boyu kır sakallı Sinn 45
265 Oğlu Terzi Mustafa orta boyu şâbb Sinn 22	266 Redif Hacı Ahmedoğlu Yetim Mahmud bin Mustafa orta boyu ter bıyıklı Sinn 25	267 Amasya'da sene 7 Kardeşi Ahmed orta boyu kara sakallı Sinn 30	268 Diğer kardeşi Muhammed Sinn 12
269 Diğer kardeşi Mustafa Sinn 7	270 Kireçlioğlu Bahçıvan Ahmed bin Süleyman orta boyu aksakallı Sinn 70	271 Meczûb Resuloğlu Muhammed bin Ali orta boyu ter bıyıklı Sinn 22	272 Tevellüd 992 Pınaroğlu ameleden Osman bin Halil orta boyu kumral sakallı Sinn 35

273 Oğlu Bekir Sinn 12	274 Karabelaoğlu ameleden Hasan bin Hüseyin orta boylu kır sakallı Sinn 45	275 Üvey oğlu Mahmud bin Halil Sinn 7	276 Altıaylıkoğlu Oduncu Osman bin Ali orta boylu kumral sakallı Sinn 35
277 Oğlu Osman Sinn 4	278 Diğer oğlu Mısdık Sinn 2	279 Diğer oğlu tev'em Muhammed Sinn 2	280 Redifde topçu Kardeşi Hacı Mustafa uzun boylu ter bıyıklı Sinn 22
281 Diğer kardeşi Ali orta boylu şâbb Sinn 15	282 Deli Hasan oğlu Oduncu Hüseyin bin Hasan orta boylu aksakallı Sinn 60	283 Üvey oğlu Mütecellid Ali bin Ali Muhammed orta boylu ter bıyıklı Sinn 20 Bâ-berât-ı âlî İmâm-ı Câmi'i Kebîr	284 Oğlu Muhammed bin Ali Sinn 1
285 Tevellüd 994 Amcası oğlu Oduncu Hüseyin bin Bekir orta boylu kumral sakallı Sinn 30	286 Oğlu İsmail Sinn 8	287 Diğer oğlu İsa Sinn 4	288 Tümtümoğlu Bakkal Ali bin Mustafa orta boylu kır sakallı Sinn 45
289 Oğlu attâr şâkirdi Mustafa orta boylu ter bıyıklı Sinn 20	290 Çakırlıoğlu Oduncu Memiş bin Hüseyin uzun boylu sarı bıyıklı Sinn 25	291 Bekir Kişioğlu Irgat FerrâşAbdullah bin Bekir orta boylu kır sakallı Sinn 45	292 Oğlu Bekir Sinn 6
293 Nökercioğlu Ekinci Hasan bin Osman orta boylu kır sakallı Sinn 45	294 Oğlu Muhammed orta boylu şâbb Sinn 14	295 Kertekoğlu seeleden Muhammed bin İbrahim uzun boylu aksakallı Sinn 80	296 Oğlu Oduncu Ömer orta boylu kır sakallı Sinn 45
297 Torunu Muhammed bin Ömer Sinn 7	298 Kayaoğlu Ekinci Osman bin İbrahim orta boylu sarı sakallı Sinn 40	299 Oğlu Hüseyin Sinn 14	300 Diğer oğlu Muhammed Sinn 10

301 Diğer oğlu Hasan Sinn 1	302 Redif Kardeşi oğlu Ömer orta boylu ter bıyıklı Sinn 22	303 Diğer kardeşi oğlu Osman Sinn 12	304 Mecnûn Abdaloğlu Ahmed bin Muhammed orta boylu şâbb Sinn 14
305 Meczûb Kardeşi Muhammed Sinn 10	306 Üçküplüoğlu ameleden Öksüz Muhammed bin Ali orta boylu kara sakallı Sinn 37	307 Oğlu Ömer Sinn 8	308 An mülâzım-ı redif Kardeşi oğlu Ali bin Halil uzun boylu kara bıyıklı Sinn 25

309 Âhûoğlu seeleden Süleyman bin Ali orta boylu kumral sakallı Sinn 35	310 Oğlu İbrahim Sinn 7	311 Tevellüd 995 Şeyh İliklioğlu ameleden Hacı Ömer bin Osman orta boylu kır sakallı Sinn 42	312 Oğlu Hüseyin orta boylu ter bıyıklı Sinn 22
313 Diğer oğlu Muhammed Sinn 8	314 Diğer oğlu Süleyman Sinn 5	315 Kireçlioğlu Oduncu İbiş bin Ali uzun boylu kır sakallı Sinn 42	316 Oğlu Bekir Sinn 11
317 Diğer oğlu Ali Sinn 7	318 Sekekçi Abdullah bin Muhammed orta boylu kır sakallı Sinn 50	319 Oğlu Muhammed Sinn 11	320 Diğer oğlu Abdullah Sinn 4
321 Diğer oğlu Osman Sinn 1	322 Topal Receb oğlu Ekinci Muhammed bin Receb orta boylu kır sakallı Sinn 59	323 Oğlu Oduncu Ahmed orta boylu sarı bıyıklı Sinn 25	324 Diğer oğlu Receb Sinn 12
325 Kardeşi Oduncu Mustafa orta boylu kır sakallı	326 Oğlu Muhammed orta boylu şâbb Sinn	327 Diğer oğlu Ali Sinn 12	328 Diğer oğlu Mısdık Sinn 4

Sinn 50	14		
329 Redif Kardeşi oğlu Osman bin Ömer orta boylu sarı bıyıklı Sinn 25	330 Oğlu Ömer Sinn 2	331 Sığircıoğlu Oduncu Bekir bin Hasan uzunca boylu kır sakallı Sinn 45	332 Oğlu Hasan Sinn 7
333 Köle Hasan oğlu Terzi Hasan bin Muhammed uzun boylu kumral sakallı Sinn 40	334 Kireçlioğlu Oduncu Kel İsmail bin Hüseyin orta boylu kır sakallı Sinn 45	335 Tevellüd 1000 Oğlu Oduncu Osman orta boylu kumral sakallı Sinn 22	336 Deliceoğlu Demirci Ömer bin Ali orta boylu sarı bıyıklı Sinn 25
337 Sakallıoğlu Oduncu Hayret Hasan bin Yusuf orta boylu sarı sakallı Sinn 50	338 Dersaadet'de mâhh 6 Oğlu Demirci İbrahim orta boylu ter bıyıklı Sinn 18	339 Diğer oğlu demirci şâkirdi Muhammed orta boylu şâbb Sinn 14	340 Tevellüd 997 Dudu Bekir oğlu Ekinci Halil bin Bekir orta boylu kumral sakallı Sinn 35
341 Oğlu Hüseyin Sinn 1	342 Üvey oğlu Ömer bin Ömer Sinn 10	343 Diğer üvey oğlu Hüseyin bin Ömer Sinn 1	344 İslam oğlu Tellak Hasan bin Osman uzun sarı sakallı Sinn 35
345 Oğlu Bekir Sinn 6	346 Diğer oğlu Osman Sinn 5	347 Diğer oğlu Ahmed Sinn 4	348 Yekçeşm Kamanlıoğlu seeleden Ali bin Muhammed uzun boylu aksakallı Sinn 70
349 Oğlu Oduncu Osman uzun boylu kumral sakallı Sinn 30	350 Torunu Ömer bin Osman Sinn 2	351 Mefkûd sene 22 Üvey oğlu Muhammed bin Abdullah orta boylu kara sakallı Sinn 55	352 Araboğlu Ekinci Ahmed bin Ahmed orta boylu kır sakallı Sinn 60
353 Redif Oğlu Bekir orta boylu ter bıyıklı Sinn 17	354 Diğer oğlu Ahmed Sinn 7	355 Diğer oğlu Muhammed Sinn 5	356 Muk'ad Kamanlıoğlu Oduncu Mustafa bin Bekir orta boylu aksakallı

			Sinn 70
357 Oğlu Oduncu Abdullah orta boylu sarı bıyıklı Sinn 25	358 Sâhib-i-firâş Amcası oğlu Muhammed bin Ahmed uzun boylu kumral sakallı Sinn 45	359Tevellüd 998 AndeoğluMustafa bin Hüseyin uzun boylu kumral sakallı Sinn 39	360 Oğlu Hasan Sinn 3
361 Üvey oğlu Muhammed bin Hüseyin Sinn 7	362 Gözlerimüşevveş Körâşık İbrahim bin Hasan orta boylu sarı bıyıklı Sinn 25	363 Demircioğlu Demirci Mustafa bin Halil orta boylu sarı bıyıklı Sinn 25	364 Kul Emin oğlu Oduncu Mustafa bin Emin uzun boylu sarı sakallı Sinn 25
365 Hacı Köseoğlu Demirci Mustafa bin Ömer orta boylu kumral sakallı Sinn 35	366 Oğlu Muhammed Sinn 7	367 Diğer oğlu Halil Sinn 2	368 Kardeşi Irgat Muhammed uzun boylu kır sakallı Sinn 45
369 Oğlu Ömer Sinn 10	370 Diğer oğlu İbrahim Sinn 7	371 Diğer oğlu Hüseyin Sinn 4	372 Mayasurluoğlu Demirci Hacı Mustafa bin Mustafa uzun boylu sarı sakallı Sinn 40

373 Oğlu Hasan Sinn 8	374 İmamoğlu Oduncu Ahmed bin Bekir uzun boylu kumral sakallı Sinn 35	375 Çakıroğlu Terzi Hacı Ahmed bin Nebi orta boylu kumral sakallı Sinn 35	376 Oğlu Nebi Sinn 8
377 Diğer oğlu Halil Sinn 1	378 Ehl-i İmânoğlu Ali bin Mustafa orta boylu aksakallı Sinn 80	379 Hatiboğlu Babuşcu Süleyman bin Süleyman uzun boylu aksakallı Sinn 70	380 Oğlu Babuşcu Muhammed orta boylu sarı bıyıklı Sinn 27
381 Dersaadet'de sene 7 Diğer oğlu Piyâdegân-ı	382 Redif Diğer oğlu Mustafa orta boylu ter bıyıklı Sinn	383 Diğer oğlu Babuşcu Halil orta boylu ter bıyıklı	384 Hallaç Köseoğlu Yetim Ahmed bin Hüseyin

Mansûreden Çavuş Ömer orta boylu sarı bıyıklı Sinn 25	18	Sinn 18	Sinn 11
385 Kardeşi Hüseyin bin Hüseyin Sinn 11	386 Kilitçioğlu Kilitçi Muhammed bin Hasan uzun boylu kır sakallı Sinn 50	387 Oğlu kilitçi şâkirdi Hasan orta boylu şâbb Sinn 14	388 Topal Hacı oğlu Demirci Abdullah bin Muhammed orta boylu kumral sakallı Sinn 30
389 Kardeşi Irgat Mahmud bin Muhammed orta boylu kumral sakallı Sinn 32	390 Üvey Kardeşi Bahçıvan Mustafa bin Mahmud orta boylu sakallı Sinn 40	391 Oğlu Hizmetkâr Hasan orta boylu şâbb Sinn 15	392 Sâyişçioğlu Yusuf bin Muhammed orta boylu kumral sakallı Sinn 30
393 Çilingiroğlu Irgat Musa bin İsmail orta kır sakallı Sinn 50	394 Oğlu Irgat İsmail orta boylu ş3abb Sinn 14	395 Erzincanlı tebe'adan Hacı Ahmed bin Abdullah orta boylu kır sakallı Sinn 42	396 Oğlu Ömer Sinn 10
397 Tekkenişinoğlu Irgat Abdullah bin Abdullah orta boylu sarı sakallı Sinn 30	398 Oğlu Muhammed Sinn 1	399 Yeğeni Mısdık bin Hasan Sinn 7	400 Kardeşi Irgat Memiş bin Abdullah orta boylu kumral sakallı Sinn 35
401 Sarı Mustafa oğlu Oduncu Ömer bin Bekir uzun boylu kumral sakallı Sinn 35	402 Oğlu Bekir Sinn 1	403 Parmakları mecrûh Kardeşi Osman bin Ömer orta boylu kumral sakallı Sinn 45	404 Ali Hoca bin Halil orta boylu aksakallı Sinn 75 Bâ-berât-ı âlî Müezzîn-i Câmî'-i Mihvaklı
405 Tevellüd 999 Oğlu Monla Abdülkadir orta boylu müzellef sakallı Sinn 25	406 Ekinci Pilavcı Mustafa bin Hüseyin uzun boylu kır sakallı Sinn 45	407 Oğlu Ekinci Mustafa orta boylu kara bıyıklı Sinn 25	408 An çavuş-ı redif tevellüd 996 Diğer oğlu Hüseyin orta boylu ter bıyıklı Sinn 24

409 Diğer oğlu Ekinci Ahmed orta boylu sarı bıyıklı Sinn 22	410 Torunu Ali bin Mustafa Sinn 4	411 Diğer torunu Osman bin Mustafa Sinn 3	412 Diğer torunu Ömer bin Mustafa Sinn 1
413 Halil babası oğlu Ekinci Mustafa bin Halil orta boylu sarı sakallı Sinn 30	414 Oğlu Halil Sinn 1	415 An çavuş-ı redif Ehl-i İmanoğlu Mustafa bin Bekir orta boylu ter bıyıklı Sinn 25	416 Kardeşi Oduncu Muhammed orta boylu ter bıyıklı Sinn 18
417 Kaşıkçıoğlu Irgat Hüseyin bin Hasan orta boylu sarı bıyıklı Sinn 29	418 Oğlu Hüseyin Sinn 1	419 Tellimüezzin Bekir Efendi bin Bekir orta boylu aksakallı Sinn 75 Bâ-berât-ı âlî Müezzin-i Câmi'-i Zincirlikapı	420 Oğlu Amele Hüseyin orta boylu sarı bıyıklı Sinn 25
421 Sol yedi maktû' Diğer oğlu tebe'adan Bekir orta boylu ter bıyıklı Sinn 22	422 Diğer oğlu Monla Hasan orta boylu kırca sakallı Sinn 42	423 Maturoğlu Irgat Hüseyin bin orta boylu aksakallı Sinn 50	424 Oğlu Hizmetkâr Ahmed orta boylu ter bıyıklı Sinn 22
425 Hacıoğlu Oduncu Hasan bin Halil orta boylu kır sakallı Sinn 45	426 Çakaloğlu Oduncu Ömer bin orta boylu kır sakallı Sinn 50	427 A'mâ Cincioğlu Seyyid Halil bin İbrahim orta boylu aksakallı Sinn 75	428 Yalamaoğlu Ekinci Hacı Ömer bin Ali orta boylu aksakallı Sinn 79
429 Oğlu Ekinci Ali orta boylu kumral sakallı Sinn 41	430 Torunu Ömer bin Ali Sinn 12	431 Diğer torunu Abdullah bin Ali Sinn 8	432 Diğer torunu Mısdık bin Ali Sinn 4
433 Amâsiyyevî Berber Muhammed bin İbrahim orta boylu kumral sakallı Sinn 35	434 Oğlu Ali Sinn 8	435 Demircioğlu Oduncu Halil bin Muhammed uzun boylu kır sakallı Sinn 42	436 Oğlu Muhammed Sinn 8

437 Poyraz oğlu Demirci Hüseyin bin Hüseyin orta boylu köse sakallı Sinn 30	438 Oğlu Mısdık orta boylu şâbb Sinn 13	439 Diğer oğlu Muhammed Sinn 5	440 Dülgeroğlu Terzi Muhammed bin Ahmed uzun boylu kumral sakallı Sinn 30
441 Oğlu İsmail Sinn 4	442 Hacı Mustafa oğlu Debbağ Hüseyin bin Mustafa orta boylu aksakallı Sinn 75	443 Otuz gurus mâhiyye ile tekâ'üd Oğlu Debbağ Muhammed uzun boylu kumral bıyıklı Sinn 30	444 Torunu Dede Osman bin Hacı Hasan Sinn 13
445 Üvey oğlu Bekir bin Veliyyüddin Sinn 7	446 Muk'ad Hacı Nebi oğlu Ali bin Nebi orta boylu aksakallı Sinn 75	447 Oğlu Hattat Ömer uzun boylu kumral sakallı Sinn 30	448 Dersaadet'de sene 10 Diğer oğlu Piyâdegân-ı Mansûreden Muhammed orta boylu kumral bıyıklı Sinn 25
449 Diğer oğlu Demirci Bekir orta boylu ter bıyıklı Sinn 22	450 Amcası oğlu Bakkal Abdullah bin Ali uzun boylu aksakallı Sinn 70	451 Oğlu Hattat Muhammed orta boylu kara bıyıklı Sinn 22	452 Araboğlu Irgat Osman bin Ömer orta boylu kumral bıyıklı Sinn 25
453 Kasımoğlu IrgatÖmer bin Dede orta boylu kır sakallı Sinn 45	454 Oğlu demirci şâkirdi Ömer orta boylu şâbb Sinn 14	455 Sapçioğlu Kahveci Ömer bin Ahmed orta boylu kır sakallı Sinn 55	456 Sapçioğlu Ekinci Muhammed bin Mustafa uzun boylu kara sakallı Sinn 41
457 Oğlu Ali Sinn 11	458 Diğer oğlu Mustafa Sinn 4	459 Kasım oğlu Demirci Ahmed bin Ahmed uzun boylu kara sakallı Sinn 30	460 Sapçioğlu Ekinci Hasan bin Muhammed uzun boylu aksakallı Sinn 70
461 Oğlu Ekinci İbrahim orta boylu kumral bıyıklı	462 A'rec Diğer oğlu Ekinci Muhammed orta boylu kumral bıyıklı	463 Diğer oğlu Ekinci Osman orta boylu ter bıyıklı	464 Diğer oğlu Ekinci Hüseyin orta boylu ter bıyıklı

Sinn 25	Sinn 25	Sinn 18	Sinn 16
465 Ağacıkoğlu Hacı Ahmed bin Ali uzun boyu kumral sakallı Sinn 35	466 An Asâkir-i Mansûre fî 15 Şaban sene 354 Oğlu Hattat Muhammed orta boyu ter bıyıklı Sinn 17	467 Diğer oğlu Mustafa orta boyu şâbb Sinn 14	468 Köroğlu Terzi Hacı Hüseyin bin Hacı Muhammed orta boyu kır sakallı Sinn 50
469 Oğlu Hacı Muhammed orta boyu kara sakallı Sinn 25	470 Torunu Ahmed bin Muhammed Sinn 1	471 Amcası oğlu Bahçıvan Mustafa bin Ahmed uzun boyu kara sakallı Sinn 35	472 Abdûlbaki oğlu Dülger Bekir bin Ömer orta boyu kır sakallı Sinn 45
473 Oğlu Demirci Ömer uzun boyu kumral bıyıklı Sinn 25	474 Dersaadet'de Diğer oğlu Demirci Muhammed orta boyu ter bıyıklı Sinn 18	475 Torunu Mustafa bin Ömer Sinn 1	476 Karagözoğlu Demirci İsmail bin Hasan orta boyu kumral bıyıklı Sinn 25
477 Kazzaz Hüseyin bin Muhammed orta boyu kara sakallı Sinn 40	478 Oğlu dülger şâkirdi Muhammed orta boyu kumral bıyıklı Sinn 25	479 An mülâzım-ı redif Diğer oğlu Abdülkadir boyu ter bıyıklı Sinn 18	480 Diğer oğlu Yusuf Sinn 5
481 Torunu Ömer bin Muhammed Sinn 2	482 Demirci Ali bin Hacı Ali orta boyu kır sakallı Sinn 45	483 Oğlu Hattat Muhammed orta boyu kumral bıyıklı Sinn 24	484 Demircioğlu Demirci Ömer bin Mustafa orta boyu bilâ bıyıklı Sinn 35
485 Pir Gaib oğlu Dülger Abdülkerim bin Muhammed orta boyu kumral sakallı Sinn 30	486 Oğlu Muhammed Sinn 2	487 Kayınpederi Mustafa bin Abdullah orta boyu aksakallı Sinn 70	488 Kardeşi Hasan bin Muhammed uzunca boyu kumral sakallı Sinn 35
489 Çopurbelli Kara Muhammed bin Muhammed orta	490 Kaçıncıoğlu Irgat Ali bin Hüseyin orta boyu kara sakallı	491 Oğlu Mustafa Sinn 9	492 Sivas müşîri ma'ıyyetinde sene 1 Kara Mustafa oğlu Piyâdegân-ı

boylu aksakallı Sinn 70	Sinn 40		Mansûreden Hasan bin Mustafa orta boylu ter bıyıklı Sinn 25
493 Redif Çakırlıoğlu Mustafa bin Hüseyin orta boylu ter bıyıklı Sinn 18	494 Kardeşi Osman bin Hüseyin Sinn 5	495 Diğer kardeşi Ali bin Hüseyin Sinn 4	496 Hacı Salih oğlu Ekinci Hacı Salih bin Nebi orta boylu kumral sakallı Sinn 30
497 Oğlu Nebi Sinn 6	498 Deli Veli oğlu Irgat Ahmed bin Süleyman orta boylu kumral sakallı Sinn 30	499 Oğlu Bekir Sinn 1	500 Cebecioğlu Ekinci İbrahim bin Muhammed orta boylu kır sakallı Sinn 45

501 Oğlu Ekinci Muhammed orta boylu kumral bıyıklı Sinn 25	502 A'mâ Mandırızlıoğlu seeleden Hasan bin Ömer orta boylu aksakallı Sinn 70	503 Oğlu Mûytâb Osman orta boylu ter bıyıklı Sinn 22	504 Torunu Ömer Sinn 3
505 Diğer torunu Hasan Sinn 1	506 Muk'ad Porsukoğlu Hacı Muhammed bin Mustafa orta boylu aksakallı Sinn 85	507 Oğlu Ekinci Abdullah orta boylu kır sakallı Sinn 45	508 Diğer oğlu Ekinci Osman orta boylu kumral sakallı Sinn 35
509 Torunu Abdullah bin Abdullah orta boylu ter bıyıklı Sinn 22	510 Diğer torunu İsmail orta boylu şâbb Sinn 15	511 Diğer torunu Hüseyin bin Abdullah Sinn 10	512 Diğer torunu Muhammed bin Abdullah Sinn 1
513 Diğer torunu Ahmed bin Osman Sinn	514 Kara Mustafa oğlu Çerçi Ahmed bin Mustafa orta boylu	515 Oğlu Mustafa Sinn 4	516 Muk'ad Kör Ömer oğlu seeleden Sarı Hüseyin bin

2	kara sakallı Sinn 30		Muhammed orta boy lu aksakallı Sinn 75
517 Kör Muhammed oğlu Tellak Mustafa bin Muhammed orta boy lu kara bıyıklı Sinn 26	518 Oğlu Muhammed Sinn 10	519 Diğer oğlu Mustafa Sinn 5	520 Kardeşi Tellak İbrahim bin Muhammed orta boy lu ter bıyıklı Sinn 22
521 Osman Kişioğlu IrgatYusuf bin Osman uzun boy lu kumral sakallı Sinn 35	522 Oğlu Osman Sinn 2	523 Diğer oğlu Muhammed Sinn 1	524 Kardeşi Irgat Mustafa orta boy lu sarı bıyıklı Sinn 25
525 Redif Diğer kardeşi Irgat İsmail uzun boy lu ter bıyıklı Sinn 22	526 Efgerlioğlu Oduncu Ali bin Osman orta boy lu sarı sakallı Sinn 30	527 Topçu-yı redif Oğlu Osman orta boy lu ter bıyıklı Sinn 22	528 Diğer oğlu Hasan orta boy lu şâbb Sinn 14
529 Diğer oğlu Abdullah Sinn 12	530 Tevellüd 1013 Kardeşi Oduncu Halil orta boy lu sarı sakallı Sinn 25	531 Redif Diğer kardeşi Ömer bin Osman orta boy lu sarı bıyıklı Sinn 24	532 Oğlu Ahmed Sinn 5
533 Hüseyin Kişioğlu Bahçıvan Muhammed bin Hüseyin uzun boy lu ter bıyıklı Sinn 17	534 Kardeşi Ali bin Hüseyin orta boy lu Sinn 12	535 Tevellüd 1018 Porsuoğlu Hattat Osman bin Ömer orta boy lu kumral sakallı Sinn 30	536 Oğlu Ömer Sinn 4
537 Kırtazoğlu Demirci Hasan bin orta boy lu aksakallı Sinn 70	538 Oğlu Demirci Ali orta boy lu kumral sakallı Sinn 30	539 Torunu Hasan bin Ali Sinn 10	540 Diğer torunu Muhammed bin Ali Sinn 4
541 Tevellüd 1200 Kör Ömer oğlu Irgat Ömer bin Mustafa orta boy lu kır sakallı Sinn	542 Mandırızlıoğlu IrgatMemiş bin Ali orta boy lu köse sakallı	543 Kardeşi Irgat Ömer bin Ali orta boy lu kır sakallı Sinn	544 Üvey oğlu Ömer bin Demirci Süleyman orta boy lu sarı bıyıklı

39	Sinn 40	45	Sinn 25
545 Nevruzluoğlu Oduncu İbrahim bin Halil orta kumral sakallı Sinn 40	546 Oğlu Muhammed Sinn 7	547 Kara Hasan oğlu Bakkal Hasan bin Hüseyin orta boylu aksakallı Sinn 70	548 Dersaadet'de Tersane'de Oğlu Demirci Muhammed orta boylu ter bıyıklı Sinn 18
549 Diğer oğlu Hüseyin Sinn 8	550 A'rec Küçük müezzîn İbrahim bin İbrahim orta boylu kara sakallı Sinn 45	551 Oğlu Serrac Osman orta boylu kara bıyıklı Sinn 25	552 Üvey oğlu serrâc şâkirdi Bekir orta boylu şâbb Sinn 14
553 Piyâdegân-ı Mansûreden Dersaadet'de sene 10 Dayısı Muhammed bin Ömer orta boylu ter bıyıklı Sinn 25	554 Gündüz oğlu İbrahim bin Osman uzun aksakallı Sinn 70	555 Kartaloğlu Demirci Osman bin Bekir orta boylu aksakallı Sinn 55	556 Beyoğlu Ekmekçi Mustafa orta boylu kara bıyıklı Sinn 32
557 Diğer oğlu Demirci Osman orta boylu ter bıyıklı Sinn 19	558 Sivas müşîri ma'ıyyetinde sene 4 Diğer oğlu Piyâdegân-ı Mansûreden Bekir orta boylu ter bıyıklı Sinn 18	559 Kartaloğlu Demirci Ahmed bin Bekir uzun boylu kır sakallı Sinn 45	560 Oğlu Sadık Sinn 12
561 Diğer oğlu Hüseyin Sinn 3	562 Kardeşi Demirci Muhammed bin Bekir orta boylu kısa sakallı Sinn 42	563 Oğlu Mustafa Sinn 10	564 Diğer oğlu Abdullah Sinn 4

565 Şems torunu Muhammed bin Hüseyin Sinn 10	566 Kılcıoğlu Demirci Muhammed bin Ömer orta boylu kısa sakallı Sinn 60	567 Kürtoğlu Ekinci Abdullah bin Ali orta boylu aksakallı Sinn 70	568 Oğlu Aliş orta boylu sarı bıyıklı Sinn 29
569 Torunu Ömer bin Aliş	570 Topal Ahmedoğlu Kazzaz Ali bin	571 Oğlu Hafız Hasan orta boylu kara	572 Torunu Hüseyin bin Hasan

Sinn 1	Ahmed orta boylu kır sakallı Sinn 45	sakallı Sinn 30	Sinn 3
573 Ateşoğlu Ekinci İbrahim bin Hüseyin orta boylu aksakallı Sinn 60	574 Oğlu Ekinci Hüseyin orta boylu kumral sakallı Sinn 30	575 Nîm dehân Diğer oğlu Ahmed orta boylu ter bıyıklı Sinn 22	576 Himmet oğlu Saka Muhammed bin Ömer orta boylu ter bıyıklı Sinn 25
577 Mefkûd sene 10 Kardeşi Osman bin Ömer orta boylu ter bıyıklı Sinn 30	578 Kartaloğlu seeleden Memiş bin Osman orta boylu kumral bıyıklı Sinn 25	579 Oğlu Mustafa Sinn 2	580 Kibaroğlu Irgat İbrahim bin Hüseyin orta boylu kumral bıyıklı Sinn 25
581 Cebecioğlu Oduncu Veli bin Muhammed orta boylu kır sakallı Sinn 50	582 Oğlu Ali Sinn 11	583 Lafcı seeleden Hasan bin İbrahim orta boylu aksakallı Sinn 75	584 Meczûb Kardeşi Deli Muhammed bin İbrahim orta boylu kır sakallı Sinn 45
585 Sancakdaroğlu Hacı Ahmed bin Müseyyeb uzun boylu aksakallı Sinn 75	586 Torunu Osman bin Osman Sinn 1	587 Çotok Alisi oğlu Ekinci bin Ahmed orta boylu kumral sakallı Sinn 40	588 Oğlu Ömer Sinn 4
589 Kardeşi Ekici Ahmed orta boylu kumral sakallı Sinn 30	590 Oğlu Bekir Sinn 5	591 Demirci Mısırlı Mustafa bin Mısırlı Mustafa orta boylu sarı bıyıklı Sinn 30	592 Oğlu İbrahim Sinn 1
593 Sarı Veli oğlu IrgatAli bin Muhammed orta boylu kumral sakallı Sinn 35	594 Oğlu Muhammed Sinn 2	595 Kardeşi Irgat Veli orta boylu kumral sakallı Sinn 38	596 Oğlu Ali Sinn 11
597 Şâdi oğlu Dülger Ali	598 Kürt Ömer oğlu	599 Oğlu sadık	600 Ekinci Cevne

bin Nebi uzunca boyu kara sakallı Sinn 30	Çerçi Salih bin Ömer orta boyu kır sakallı Sinn 45	Sinn 1	Hasan bin Hasan orta boyu aksakallı Sinn 75
601 Redif Oğlu Mustafa orta boyu kara bıyıklı Sinn 25	602 Diğer oğlu Muhammed orta boyu ter bıyıklı Sinn 22	603 Diğer oğlu Halil Sinn 11	604 Cevenlikoğlu tebe'adan Hüseyin bin Hüseyin orta boyu ter bıyıklı Sinn 20
605 Oğlu Ahmed Sinn 8	606 Ali Kişioğlu Leblebici Hasan bin Ömer uzun boyu kır sakallı Sinn 50	607 Oğlu Muhammed orta boyu şâbb Sinn 14	608 Diğer oğlu Ali Sinn 12
609 Külâhçioğlu muallim-i sıbyân Hafız İsmail orta boyu kara sakallı Sinn 35	610 Oduncu Kirli Muhammed bin Muhammed orta boyu kır sakallı Sinn 40	611 Musa Kişioğlu Ekinci Muhammed bin Ali orta boyu kır sakallı Sinn 52	612 Oğlu Ekinci Ali orta boyu kumral bıyıklı Sinn 25
613 Redif Diğer oğlu Osman orta boyu ter bıyıklı Sinn 21	614 Oduncu Çakır İbrahim bin Ali orta boyu aksakallı Sinn 51	615 Redif Oğlu Ali uzun boyu kara bıyıklı Sinn 25	616 Diğer oğlu Demirci Abdullah orta boyu ter bıyıklı Sinn 22
617 Diğer oğlu demirci şâkirdi Mustafa orta boyu şâbb Sinn 14	618 Diğer oğlu Osman Sinn 7	619 Emrindeoğlu Oduncu Veli bin Ömer uzun boyu kır sakallı Sinn 60	620 Oğlu Muhammed orta boyu şâbb Sinn 14
621 Diğer oğlu Ömer Sinn 12	622 Kel Halil oğlu Demirci Muhammed bin Halil orta boyu aksakallı Sinn 55	623 Oğlu Hasan orta boyu kumral bıyıklı Sinn 25	624 Diğer oğlu Demirci Halil orta boyu kara bıyıklı Sinn 35

625	Diğer oğlu Ali Sinn 12	626	Torunu Muhammed bin Halil Sinn 5	627	Musa Kişioğlu Ekinci Süleyman bin Mustafa orta boylu kır sakallı Sinn 49	628	Oğlu Süleyman Sinn 7
-----	------------------------------	-----	---	-----	---	-----	----------------------------

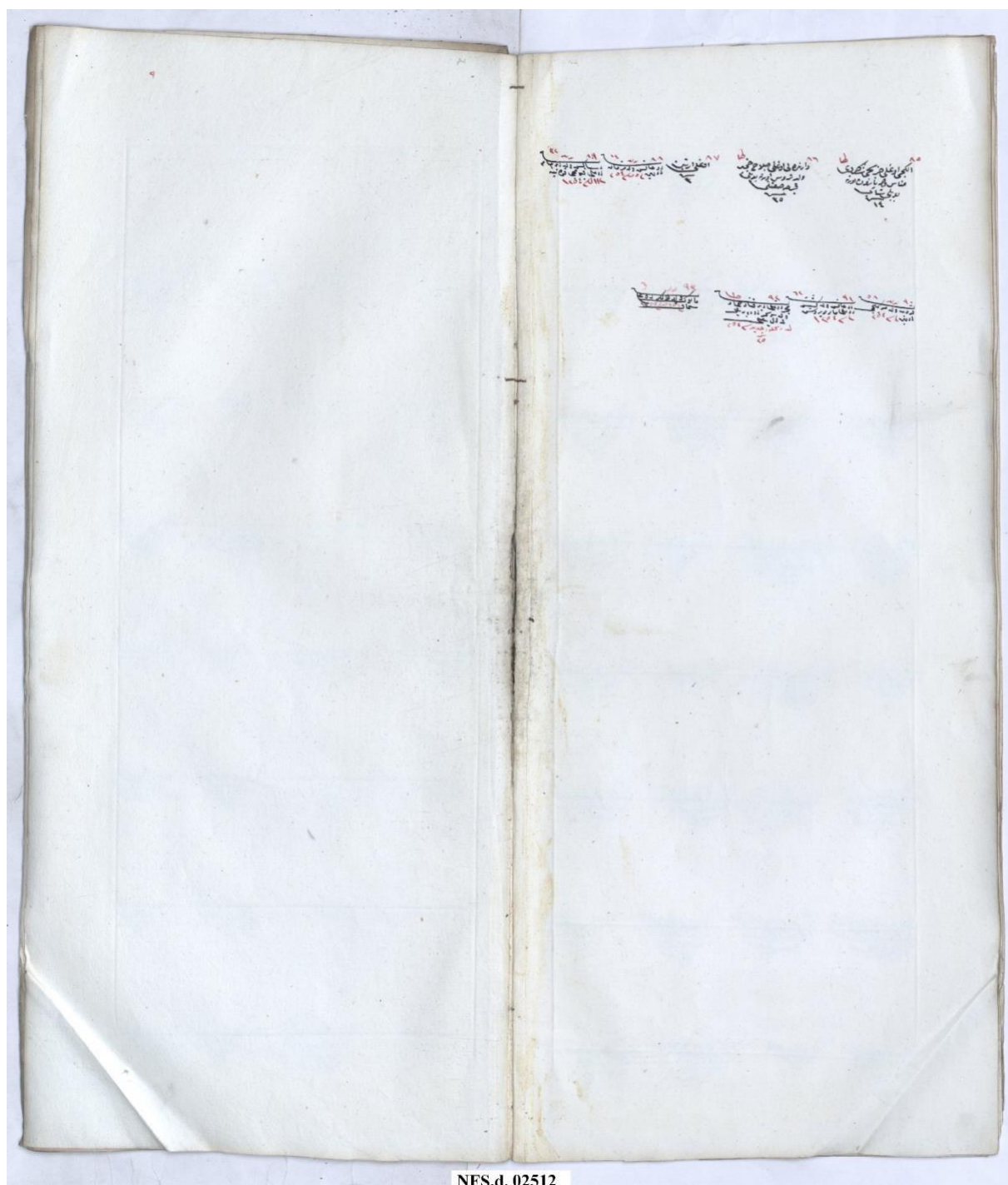

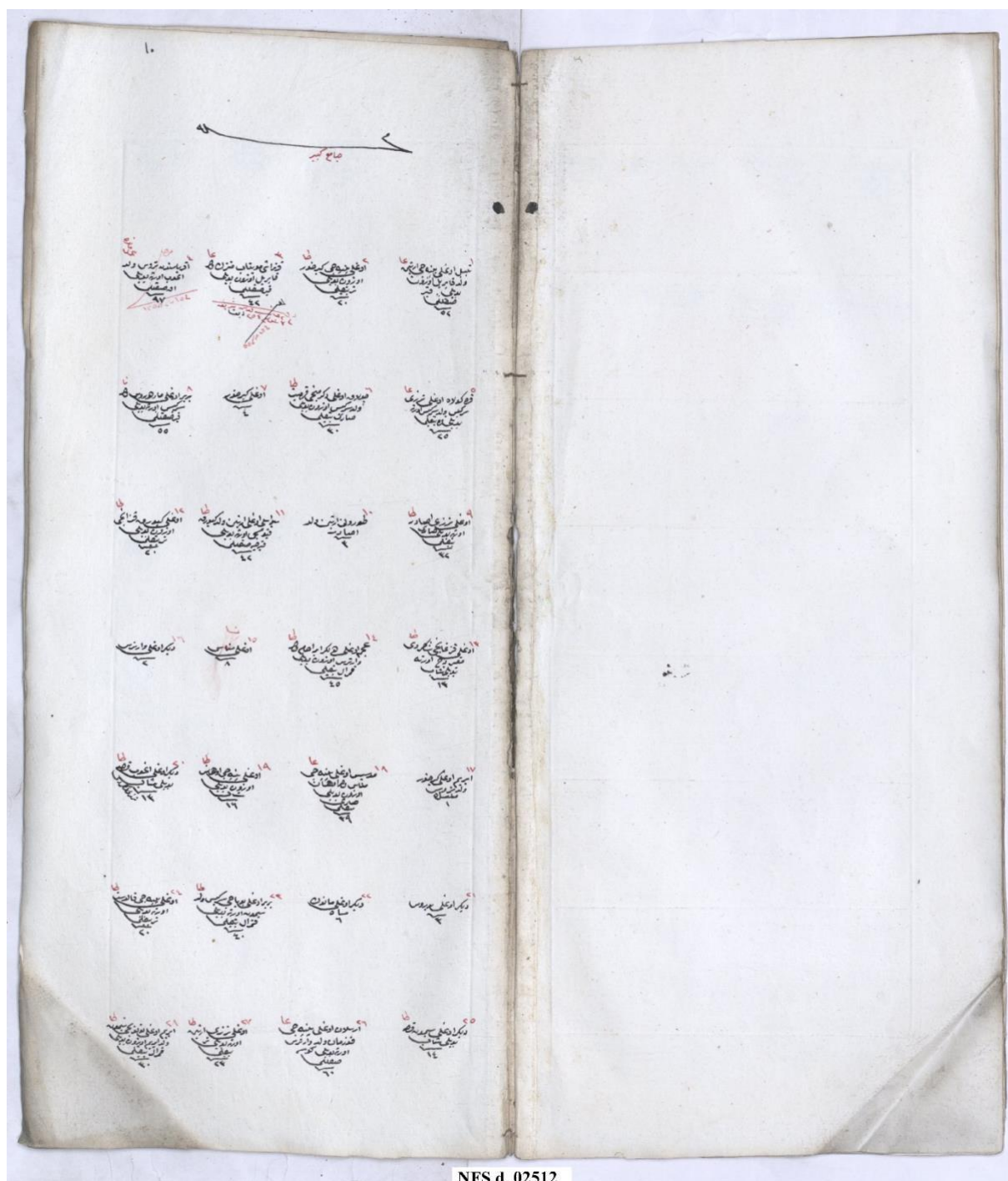

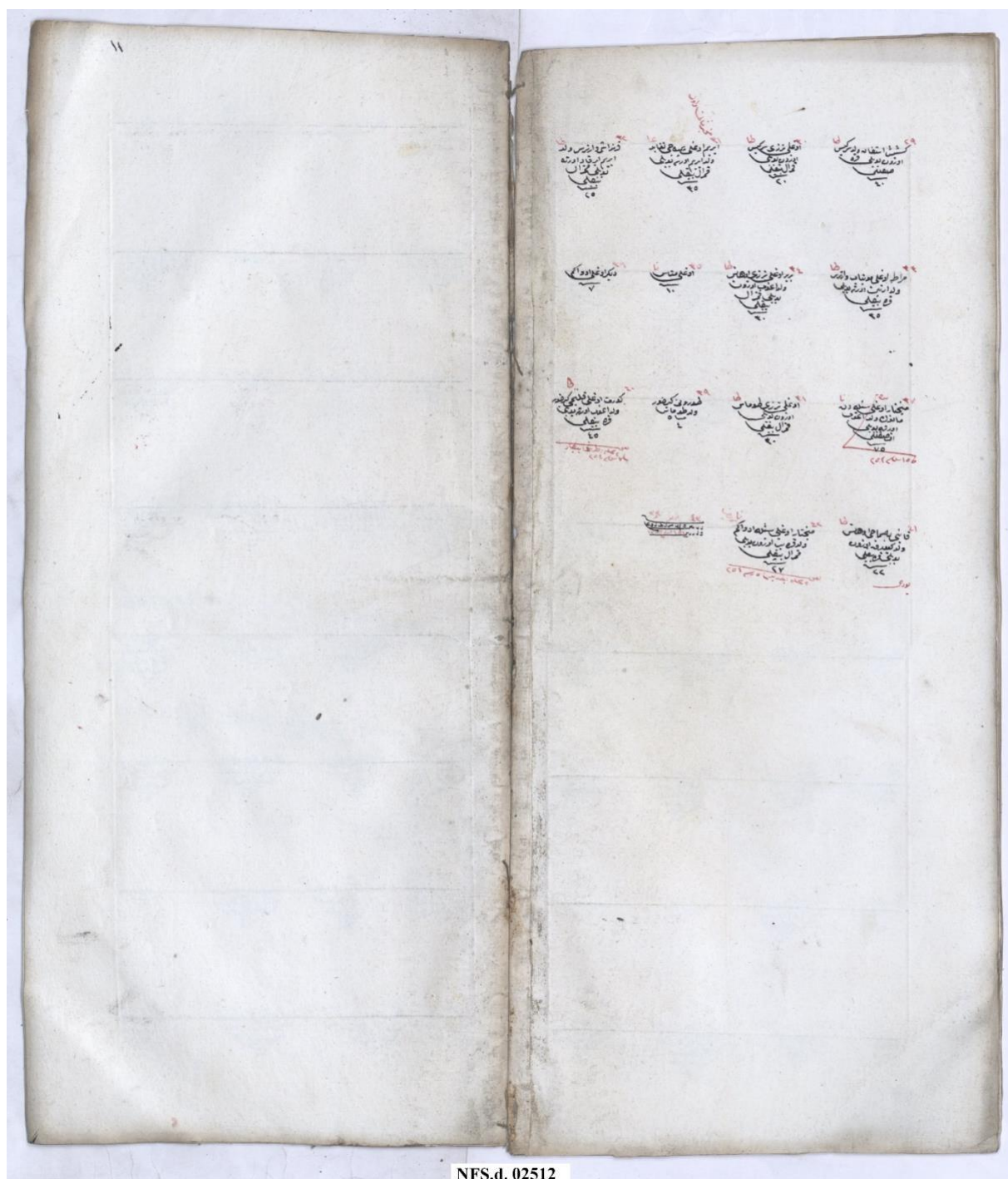

Handwritten manuscript page 103, featuring musical notation and Persian text. The page is divided into two columns of text, with musical notation interspersed. The text is written in a cursive script, likely Shikasta, and includes various musical notations and symbols.

Top Section:

شاه ۱۷
 در این کتاب که در این کتاب

Left Column (Top):

در این کتاب که در این کتاب
 در این کتاب که در این کتاب
 در این کتاب که در این کتاب

Right Column (Top):

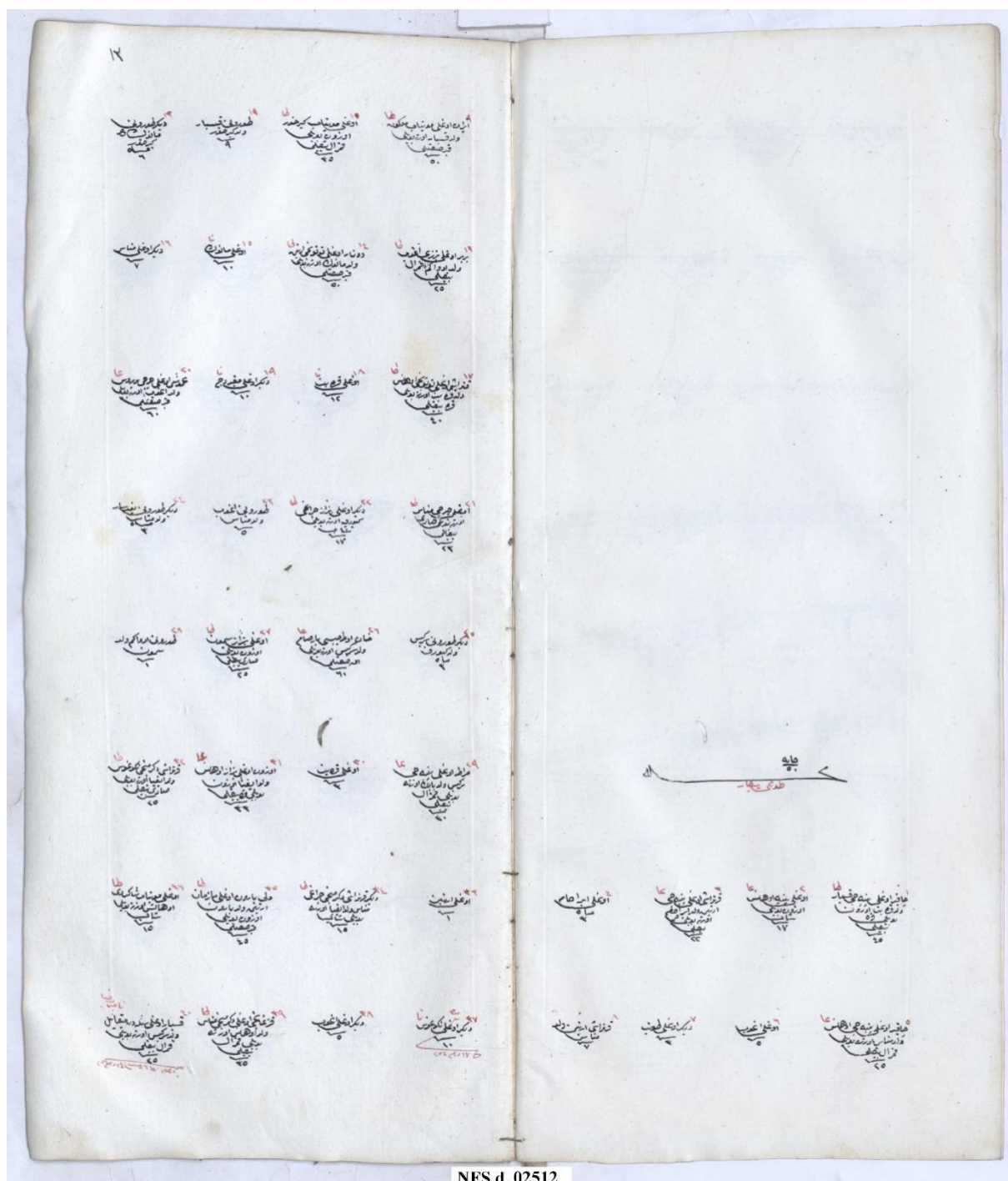
در این کتاب که در این کتاب
 در این کتاب که در این کتاب
 در این کتاب که در این کتاب

Middle Section:

در این کتاب که در این کتاب
 در این کتاب که در این کتاب
 در این کتاب که در این کتاب

Bottom Section:

در این کتاب که در این کتاب
 در این کتاب که در این کتاب
 در این کتاب که در این کتاب

2512 NUMARALI ZİLE KAZASI GAYRİMÜSLİM NÜFUS DEFTERLERİNİN TRANSKİRİPSİYONUNDAN ÖRNEKLER

Zile kazâsında sâkin ve mütemekkin bi'l-cümle re'âyânın tahrîrleri emr u fermân buyrulmuş olduğuna binâen ber mûceb-i emr u irâde kazâ-i mezbûrun zekerâtı mahallâtında yerlû olarak asl-ı mevcûd olan re'âyânın evlâdlarıyla eşkâl ve sinn ve temettu'larına göre istihkâk-ı hakîkîleri vechile sunûfı beyânıyla tahrîr defteridir fî 5 Rebiülevvel sene 54.

Kazâ-i Zile

Mahalle-i Cedîd, 59 hâne

1 A'lâ Matoş oğlu Mumcu Tatos veled-i İğya kısa boy lu kara bıyıklı Sinn 25	2 Oğlu İğya Sinn 2	3 A'lâ Ammîsi oğlu Terzi Artin veled-i Mıgırdıç uzunca boy lu kumral bıyıklı Sinn 27	4 Oğlu Karsün Sinn 2
5 Evsat Kardeşi Terzi Andon veled-i Mıgırdıç uzun boy lu kara bıyıklı Sinn 22	6 Evsat Diğer Ammîsi oğlu Mûytâb Karabet veled-i Menzel uzun boy lu sarı bıyıklı Sinn 23	7 Edna Kardeşi mûytâb şâkirdi Agob veled-i Menzel Sinn 12	8 Evsat Mûytâboğlu Mazman Artin veled-i Ohannes orta boy lu kara bıyıklı Sinn 30
9 Edna Oğlu mazman şâkirdi Arakil orta boy lu kısa boy lu Sinn 13	10 Evsat Kardeşi Mazman Aris veled-i Ohanned orta boy lu sarı bıyıklı Sinn 25	11 Oğlu Ovakim Sinn 4	12 A'lâ Mikail oğlu Boyacı Ohannes veled-i Mardiros orta boy lu kır sakallı Sinn 55
13 Evsat Oğlu Boyacı Mikail orta boy lu kumral bıyıklı Sinn 30	14 Evsat Diğer oğlu Penbeci Serkis orta boy lu kara bıyıklı Sinn 28	15 Evsat Diğer oğlu Boyacı Kevork prta boy lu kara bıyıklı Sinn 26	16 Torunu Simon veled-i Serkis Sinn 1
17 Diğer torunu Mardiros veled-i Kevork Sinn 2	18 Köroğlu Penbeci Asadur veled-i Baron orta boy lu kır sakallı Sinn 50	19 Evsat Nazar oğlu Mûytâb Ohannes veled-i Nazar uzun boy lu köse sakallı Sinn 50	20 Evsat Oğlu Mûytâb Arakis orta boy lu ter bıyıklı Sinn 22

21 A'lâ Marat oğlu Mûytâb Kırhor veled-i Simon orta boylu kır sakallı Sinn 60	22 Yekçeşm Ednâ Oğlu Mûytâb Artin kısa boylu kumral bıyıklı Sinn 30	23 Evsat Diğer oğlu Mûytâb Agob orta boylu ter bıyıklı Sinn 18	24 Evsat Dişdişoğlu Semerci Agob veled-i Varteris uzun boylu kır sakallı Sinn 45
25 Evsat Oğlu Semerci Karabet uzun boylu kumral bıyıklı Sinn 25	26 Evsat Diğer oğlu Semerci Biros orta boylu kumral bıyıklı Sinn 23	27 Evsat Diğer oğlu semerci şâkirdi Haçak orta boylu şâbb Sinn 14	28 Evsat Kardeşi Semerci Panos veled-i Varteris orta boylu kır sakallı Sinn 50
29 Evsat Oğlu Semerci Artin orta boylu kara bıyıklı Sinn 25	30 Evsat Diğer oğlu Semerci Serkis uzunca boylu kumral bıyıklı Sinn 22	31 Evsat Diğer oğlu Semerci Varteris orta boylu ter bıyıklı Sinn 18	32 Ednâ Diğer oğlu Ohannes Sinn 10
33 Torunu Manas veled-i Artin Sinn 7	34 Diğer torunu Malkon veled-i Artin Mâh 1	35 A'lâ Kuzuoğlu Bezzaz Abraham veled-i Manük orta boylu sarı bıyıklı Sinn 40	36 Oğlu Artin Sinn 5
37 Oğlu Agob Sinn 1	38 Simon oğlu Terzi Ovakim veled-i Simon orta boylu kır sakallı Sinn 45	39 Evsat Cılbak oğlu Terzi Kasbar veled-i Vartan uzun boylu kara sakallı Sinn 35	40 Evsat Oğlu Terzi Vartan orta boylu şâbb Sinn 15
41 Ednâ Diğer oğlu terzi çırağı Andriyas Sinn 12	42 Ednâ Diğer oğlu Manoel Sinn 10	43 Evsat Kardeşi Terzi Kazar veled-i Vartan orta boylu kır bıyıklı Sinn 35	44 Oğlu Artin Sinn 5
45 Diğer oğlu Ohannes Sinn 3	46 Diğer oğlu Toros Sinn 1	47 Evsat Aslan Kuyumcu Melkon veled-i İğya uzun boylu kır sakallı Sinn 50	48 Evsat Oğlu Kuyumcu İğya orta boylu kumral bıyıklı Sinn 40

49 Ednâ Torunu kuyumcu şâkirdi Artin veled-i İğya Sinn 11	50 Diğer torunu Kirhor veled-i İğya Sinn 8	51 Evsat Diğer torunu Agob veled-i İğya Mâh 6	52 Evsat Cılbak oğlu Terzi Agob veled-i Vartan uzun boylu kumral bıyıklı Sinn 30
---	--	--	---

53 Oğlu Serkis Sinn 5	54 Diğer oğlu Manoel Sinn 2	55 Evsat Kayınbabası İrgat Medos veled-i Kirhor orta boylu kır sakallı Sinn 60	56 Evsat Kuzuoğlu Penbeci Haçir veled-i Markos uzun boylu sarı bıyıklı Sinn 30
57 Oğlu Markos Sinn 2	58 Kardeşi Manük veled-i Markos Sinn 10	59 Evsat Sivaslıoğlu Çizmeci Kazar veled-i Manas uzun boylu aksakallı Sinn 50	60 Evsat Oğlu çizmeci kalfası Manas uzun boylu ter bıyıklı Sinn 22
61 Evsat Marat oğlu Mûytâb Kivork veled-i Sahak orta boylu kumral bıyıklı Sinn 28	62 A'lâ Tanil oğlu Bakırcı Begosar veled-i Begosar orta boylu kırca sakallı Sinn 40	63 Evsat Oğlu Kazgancı Mardiros orta boylu kumral bıyıklı Sinn 23	64 Evsat Diğer oğlu kazgancı çırağı Melkon kısa boylu şâbb Sinn 13
65 Torunu parsik veled-i Mardiros Sinn 2	66 A'lâ Matos oğlu Mıgırdıç veled-i Matos uzunca boylu kır sakallı Sinn 50	67 Evsat İrgat Karabet veled-i Varteris orta boylu kara bıyıklı Sinn 30	68 Oğlu Varteris Sinn 6
69 Evsat Arakil oğlu Mûytâb Ohannes veled-i Arakil orta boylu kırca sakallı Sinn 45	70 Evsat Oğlu Mûytâb Arakil orta boylu kumral bıyıklı Sinn 22	71 A'lâ Karakaşoğlu Kazgancı Manükveled-i Panos uzun boylu kumral bıyıklı Sinn 35	72 A'lâ Tanil oğlu Kazgancı Kasbar veled-i Tanil orta boylu sarı bıyıklı Sinn 23
73 Evsat Mazman oğlu Mûytâb Manükveled-i Serkis orta boylu kır sakallı Sinn	74 Evsat Oğlu Mûytâb Karabet orta boylu sarı bıyıklı Sinn 28	75 Evsat Diğer oğlu mûytâb şâkirdi Serkis kısa boylu şâbb Sinn	76 Torunu Bedros veled-i Karabet Sinn 7

50		13	
77 Diğer torunu Artin veled-i Karabet Sinn 2	78 Evsat Gürcüköylüoğlu Mûytâb Gökce Mardiros veled-i Asadur uzun boylu köse sakallı Sinn 40	79 Evsat Oğlu Mûytâb Agob orta boylu ter bıyıklı Sinn 18	80 Torunu Bedros veled-i Bedros Sinn 1
81 Evsat Amcaoğlu Kuyumcu Ohannes veled-i Haçator uzun boylu sarı bıyıklı Sinn 32	82 Evsat Kardeşi Eskici Parsık veled-i Haçator orta boylu sarı bıyıklı Sinn 28	83 Oğlu Karabet Sinn 2	84 Evsat Mûytâboğlu Terzi Artin veled-i Serkis uzun boylu sarı bıyıklı Sinn 32
85 Tokat'da Evsat manastırda Oğlu Agov orta boylu şâbb Sinn 15	86 Evsat Mikail oğlu Attâr İstefan veled-i Serkis orta boylu sarı bıyıklı Sinn 25	87 Ednâ Mikail oğlu Irgat İskender veled-i veled- i Mardiros uzun boylu kır sakallı Sinn 45	88 Evsat Oğlu Terzi Toros orta boylu ince kara bıyıklı Sinn 20
89 Evsat Diğer oğlu semerci şâkirdi Karabet orta boylu şâbb Sinn 16	90 Ednâ Diğer oğlu Mardiros orta boylu şâbb Sinn 13	91 Torunu Simon veled-i Toros Mâh 6	92 A'lâ Kuzuoğlu Mûytâb Artin veled-i İstefan orta boylu kumral bıyıklı Sinn 30
93 Oğlu İstefan Sinn 3	94 Diğer oğlu Manas Mâh 1	95 Evsat Çenekcioğlu Irgat Serkis veled-i Yanil orta boylu kırca sakallı Sinn 45	96 Evsat Oğlu Saraydâr Arakis uzun boylu sarı ter bıyıklı Sinn 22
97 Ednâ Diğer oğlu Simon Sinn 10	98 Diğer oğlu Karabet Sinn 2	99 Evsat Köroğlu Mûytâb Bağdasar veled-i Baron orta boylu aksakallı Sinn 57	100 Evsat Oğlu Agob uzun boylu sarı bıyıklı Sinn 32
101 Evsat Diğer oğlu Terzi	102 Torunu Serkis veled-i Agob	103 Evsat Değirmencioğlu	104 Oğlu Melkon Sinn

Baron orta boylu ter bıyıklı Sinn 20	Sinn 3	Kasarcı Kirhor veled-i Melkon orta boylu kır sakallı Sinn 45	3
105 A'lâ Tanil oğlu Kuyumcu Markos veled-i Tanil uzun boylu kara bıyıklı Sinn 40	106 Evsat Oğlu kuyumcu şâkirdi Tanil orta boylu şâbb Sinn 16	107 Evsat Kardeşi oğlu terzi şâkirdi Serkis veled-i Karabet kısa boylu şâbb Sinn 13	108 Muhbir-i evvel Evsat Köroğlu Kuyumcu Yaranos veled-i Karabet orta boylu sarı bıyıklı Sinn 35
109 Oğlu Karabet Mâh 6	110 Evsat Kardeşi Restakis veled-i Karabet orta boylu şâbb Sinn 17 Kazgancı	111 Evsat Diğer kardeşi kuyumcu şâkirdi Manas veled-i Karabet Sinn 13	112 Evsat Kilidci Mosif oğlu Baron veled-i Karabet kısa boylu kara bıyıklı Sinn 35
113 Evsat Oğlu Kilidci Mikail orta boylu şâbb Sinn 15	114 Evsat Köroğlu İrgat Parsık veled-i Kasbar orta boylu kır sakallı Sinn 60	115 Evsat Dandak oğlu Değirmenci Serkis veled-i Abraham uzun boylu kumral bıyıklı Sinn 35	116 Evsat Oğlu Biros kısa boylu şâbb Sinn 13

117 Evsat Mıhtaroğlu Terzi Agob veled-i Manükorta boylu kumral bıyıklı Sinn 30	118 Oğlu Mıgırdıç Sinn 8	119 Evsat Diğer oğlu İru Sinn 5	120 Evsat Basmacıoğlu Kasarcı Restakis veled-i Agob uzun boylu sarı bıyıklı Sinn 35
121 Oğlu Agob Sinn 1	122 Evsat Marat oğlu Çizmeci Mardiros veled-i Manükorta boylu kumral bıyıklı Sinn 30	123 Oğlu Ohannes Sinn 3	124 Evsat Merzifonlu Demirci Haçek veled-i Sahak orta boylu kır sakallı Sinn 50
125 Evsat Oğlu Demirci Serkis uzun boylu kara bıyıklı Sinn	126 Evsat Diğer oğlu Demirci Ohannes uzun boylu ter bıyıklı Sinn	127 Evsat Eloğlu Saraydâr Restakis veled-i Kirhor orta boylu kır sakallı	128 Evsat Üvey oğlu Eskici Artin veled-i Karabet uzun boylu sarı bıyıklı Sinn

23	18	Sinn 53	30
129 Oğlu Karabet Sinn 1	130 Evsat Mizador oğlu Kuyumcu Nikogos veled-i İğya kısa boylu kara sakallı Sinn 40	131 Ednâ Oğlu Karabet Sinn 7	132 Evsat Kardeşi Keşiş Agob veled-i Nikogos orta boylu kara sakallı Sinn 35
133 Evsat Oğlu terzi Melkon orta boylu ter bıyıklı Sinn 18	134 Diğer oğlu Ohannes Sinn 7	135 Diğer oğlu İğya Mâh 6	136 Evsat Dalkıranoglu Tarakçı Evadik veled-i Kabryel uzun boylu köse kır sakallı Sinn 43
137 Evsat Oğlu Tarakçı Kabryel uzun boylu kara bıyıklı Sinn 21	138 Ednâ Kurtcuoğlu seeleden Kivork veled-i Artin orta boylu aksakallı Sinn 65	139 Evsat Oğlu Bıçakçı Kasbar uzun boylu kumral sakallı Sinn 45	140 Evsat Diğer oğlu Tütüncü Agob orta boylu kumral bıyıklı Sinn 30
141 Ednâ Torunu Karabet veled- i Kaspar Sinn 12	142 Evsat Diğer torunu Bogos veled-i Kaspar Sinn 10	143 Diğer torunu Manas veled-i Kaspar Sinn 5	144 Ednâ Diğer torunu Ohannes veled-i Agob Sinn 12
145 Evsat Diğer torunu Natos veled-i Agob Sinn 8	146 Diğer torunu Artin veled-i Agob Sinn 5	147 Gözleri müşevveş Ednâ Arslan oğlu Kasbar veled-i İğya orta boylu kara sakallı Sinn 45	148 Evsat Oğlu terzi kalfası Artin uzun boylu şâbb Sinn 16
149 Muhbir-i sâni Evsat Papasoğlu Köşker Asadur veled-i Avadik orta boylu kumral bıyıklı Sinn 30	150 Evsat Oğlu Avidek Sinn 8	151 Diğer oğlu Ohannes Sinn 6	152 Evsat Değirmenci Manük veled-i Keşiş oğlu Tatos orta boylu sarı bıyıklı Sinn 35
153 Evsat Oğlun oğlu ipek bükücü Agob veled-i Mardiros orta boylu kumral bıyıklı Sinn 25	154 Evsat Kardeşi bükücü şâkirdi Ohannes veled- i Mardiros orta boylu şâbb Sinn 13	155 Evsat Eniştesi Abacı Agob veled-i Artin uzun boylu kumral bıyıklı Sinn 30	156 Evsat Dellal Artin veled-i Ohannes uzunca boylu kır bıyıklı Sinn 50

157 Evsat Kazgüdenoğlu Mazman Kirhor veled-i Kiragos uzun boylu kırca sakallı Sinn 59	158 Torunu Parsık veled-i Artin Sinn 2	159 Evsat Tokâdî Arakil oğlu Kilidci Kazar veled-i Karabet kısa boylu kırca sakallı Sinn 50	160 Evsat Oğlu Kilidci Artin orta boylu kumral bıyıklı Sinn 25
161 Evsat Eşk oğlu Tarakcı Artin veled-i Ohannes kısa boylu kumral bıyıklı Sinn 30	162 Oğlu Ovakim Sinn 2	163 Evsat Yağlıoğlu Basmacı Karabet veled-i Kirhor orta boylu kara bıyıklı Sinn 22	164 A'lâ Kardeşi Basmacı Kivork veled-i Kirhor orta boylu kara bıyıklı Sinn 22
165 Oğlu Ohannes Sinn 1	166 Evsat Kazar oğlu Tütüncü Kivork veled-i Agob kısa boylu sarı bıyıklı Sinn 25	167 Oğlu Ovakim Mâh 3	168 Evsat Haçur oğlu Irgat Haçar veled-i Serkis orta boylu kumral bıyıklı Sinn 25
169 Melkon veled-i Semerci Varteris Fî 27 Zilkade sene 1254	170 Vartan veled-i Çolakoğlu Terzi Agob Fî 7 Cemâziye'l-evvel sene 1254	171 Artin veled-i Kuzuoğlu Bekmezci Hammer Fî 15 Cemâziyye'l- evvel sene 1254	172 Yanoş veled-i Agob Fî 5 Cemâziyye'l-âhir sene 1254
173 Mardiros veled-i Terzi Melkon Fî 7 Şaban sene 1254 Nakl fi 25 Safer 1255	174 Evsat Acemoğlu Dülger Artin veled-i Vadrıs Uzun boylu kır sakallı Elyevm diyâr-ı âherde bulunub kayd fi 10 Şaban sene 1254 Sinn 50	175 Evsat Casakoğlu Dülger Kidereka veled-i Mıgırdıç Orta boylu kara bıyıklı Sinn 27 Bu dahi	176 Evsat Solakoğlu Artin'in üvey oğlu Penbeci Ohannes veled-i Manas Orta boylu ter bıyıklı amed be-mahalle-i Tutlınar Fî 11 Cemâziyye'l- evvel sene 1255
177 Evsat Artin veled-i Agob Orta boylu kumral bıyıklı amed be-defter-i müsafirin Fî 17 Şevvâl 1255 Sinn 40	178 Oğlu Agob amed be-kaza-i Tokat fi 7 Zilkade sene 1255 Sinn 5	179 Merîz Macaroğlu Şile'den Avrakim veled-i Karabet Uzun boylu kumral bıyıklı Amed be-mahalle-i Câmi'-i Kebir sene-i 1255 Sinn 27	180 Andon veled-i Terzi Andon Fî 15 Cemâziyye'l- evvel 1255

Mahalle-i Küçükminare, 20 hâne

1 Evsat Mosis oğlu Irgat Acı Kabak Serkis veled-i Ohan orta boylu kumral bıyıklı Sinn 25	2 Evsat Kardeşi çizmeci şâkirdi Toros veled-i Ohan orta boylu şâbb Sinn 15	3 Evsat Sefer oğlu Dülger Sefer veled-i Ohan orta boylu kırca sakallı Sinn 50	4 Evsat Oğlu Ohan mazman şâkirdi orta boylu şâbb Sinn 15
5 Diğer oğlu Karabet Sinn 6	6 Evsat Dülger Melkon oğlu Sahak veled-i Manükuzun boylu kır sakallı Sinn 50	7 Evsat Oğlu mazman şâkirdi Kırhor orta boylu ter bıyıklı Sinn 18	8 Evsat Diğer oğlu mazman şâkirdi Kivork orta boylu şâbb Sinn 13
9 Evsat Kotuz oğlu Çerçi Bogosa veled-i Avidek orta boylu sarı bıyıklı Sinn 30	10 Evsat Tekeroğlu Mazman Ohan veled-i Kasbar uzun boylu sarı bıyıklı Sinn 30	11 Ednâ Oğlu Bogosa Sinn 10	12 Evsat Diğer oğlu Kaspar Sinn 7
13 Diğer oğlu Artin Mâh 3	14 Evsat Kardeşi Mazman Artin uuzn boylu kumral bıyıklı Sinn 28	15 Evsat Araboğlu Tarakçı Kivork veled-i Haçar kısa boylu kumral bıyıklı Sinn 30	16 Oğlu Karabet Sinn 5
17 Evsat Kalaycıoğlu Topal Penbeci Kabryel veled-i Toros kısa boylu kır sakallı Sinn 60	18 A'lâ Oğlu Penbeci Agob uzun boylu kumral pala bıyıklı Sinn 37	19 Evsat Torunu Melkon veled-i Agob orta boylu şâbb Sinn 15	20 Evsat Diğer torunu terzi şâkirdi Kırhor orta boylu şâbb Sinn 13

21 Ednâ Diğer torunu Manükveled-i Agob Sinn 10	22 A'lâ Diğer torunu Penbeci Artin veled-i Haçadur orta boylu kumral bıyıklı Sinn 23	23 Torunu oğlu Haçadur veled-i Artin Mâh 6	24 Evsat Diğer torunu Bedros veled-i Haçadur kısa boylu şâbb Sinn 13
25	26	27	28

Evsat Sefer oğlu Irgat Kalust veled-i Ohan orta boyu kır bıyıklı Sinn 40	Evsat Kaya oğlu Kçşker Agob veled-i Serkis orta boyu aksakallı Sinn 60	Evsat Oğlu Köşker Ohan orta boyu kara bıyıklı Sinn 23	Evsat Mısıroğlu Sayis Bağdasar veled-i Kiragos uzun boyu kır sakallı Sinn 50
29 Evsat Oğlu Terzi Parsık uzunca boyu şâbb Sinn 17	30 Evsat Markar oğlu Irgat Hardik veled-i Ohan orta boyu kır sakallı Sinn 45	31 Ednâ Oğlu Mardiros Sinn 10	32 Evsat Abraham oğlu Kuyumcu Karabet veled-i Tavpet uzun boyu kırca sakallı Sinn 45
33 A'lâ Oğlu Bezzaz Ohannes uzun boyu sarı bıyıklı Sinn 25	34 Evsat Diğer oğlu bezzaz çırağı Kirhor orta boyu şâbb Sinn 15	35 Evsat Diğer oğlu kuyumcu çırağı Abraham orta boyu şâbb Sinn 13	36 Ednâ Diğer oğlu Manas Sinn 11
37 Diğer oğlu Avakim Sinn 3	38 A'lâ Markar oğlu Kuyumcu Manas veled-i Ohan orta boyu kumral bıyıklı Sinn 30	39 Oğlu Bedros Sinn 7	40 Diğer oğlu Artin Sinn 5
41 Diğer oğlu Karabet Mâh 3	42 A'lâ Mısıroğlu Bezzaz Melkon veled-i Nikogos uzunca boyu kumral bıyıklı Sinn 30	43 Oğlu Kazar Sinn 8	44 Diğer oğlu Karabet Mâh 1
45 Evsat Manük oğlu Kalaycı Manük veled-i Oseb uzun boyu kır bıyıklı Sinn 40	46 Ednâ Oğlu Ohannes Sinn 12	47 Evsat Nazar oğlu boyacı kalfası Karabet veled-i Manükorta boyu kara bıyıklı Sinn 35	48 A'lâ Oğlu Agob Terzi uzun boyu ter bıyıklı Sinn 18
49 Diğer oğlu Artin Sinn 6	50 Diğer oğlu Ohannes Mâh 6	51 Evsat Berberoğlu Semerci Evadik veled-i Agob uzun boyu kumral bıyıklı	52 Oğlu Agob Sinn 5

		Sinn 35	
53 Diğer oğlu Ovakim Sinn 1	54 Evsat Elekcioğlu Değirmenci Mezador veled-i Andriyas orta boy lu sarı bıyıklı Sinn 40	55 Ednâ Oğlu Andriyas Sinn 12	56 Diğer oğlu Zebrun Sinn 3
57 Akrabasından Agob veled-i İrmiya Sinn 7	58 Evsat Eniştesi Merkebcı Artin veled-i Karabet orta boy lu kara bıyıklı Sinn 25	59 Evsat Han odacısı Artin veled-i Ohan uzun boy lu kumral bıyıklı Sinn 28	60 Oğlu Karabet Sinn 7
61 Evsat Bıçakcıoğlu İrgat Agob veled-i Oseb uzun boy lu ter bıyıklı Sinn 18	62 A'lâ Keşiş oğlu Mardiros veled-i Ohannes uzun ca boy lu kumral bıyıklı Sinn 32 Terzi	63 Evsat Oğlu Artin Sinn 8	64 Diğer oğlu Kirhor Sinn 6
65 Evsat Keşiş oğlu Terzi Ohannes veled-i Artin uzun boy lu ter bıyıklı Sinn 18	66 Ednâ Kardeşi Haçar veled-i Artin Sinn 10	67 Karakışoğlu Çerçi Aristakis veled-i Bogos uzun boy lu kır sakallı Sinn 50	68 Kuşcuoğlu Değirmenci Serkis veled-i Karabet orta boy lu kır sakallı Sinn 60
69 Evsat Oğlu Değirmenci Mardiros orta boy lu kumral bıyıklı Sinn 27	70 Torunu Karabet veled- i Mardiros Sinn 3	71 A'lâ Kuşcuoğlu Penbeci Manük veled-i Artin uzun boy lu aksakallı Sinn 50	72 Evsat Oğlu penbeci şâkirdi Artin orta boy lu şâbb Sinn 17
73 Muhbir-i sâni Evsat Mıhtaroğlu Keçeci Artin veled-i Agob orta boy lu kumral sakallı Sinn 40	74 Evsat Oğlu keçeci şâkirdi Panos orta boy lu şâbb Sinn 15	75 Evsat Diğer oğlu Karabet Sinn 8	76 Muhbir-i evvel Evsat Markar oğlu Aşcı Serkis veled-i Artin uzun ca boy lu sarı bıyıklı Sinn 30

77 Oğlu Artin Sinn 2	78 Diğer oğlu Agob Mâh 6	79 Evsat Mısıroğlu Terzi Agob veled-i Karabet orta boy lu ter bıyıklı Sinn 20	80 Ednâ Kardeş i Nikogos veled-i Karabet orta boy lu şâbb Sinn 13 Kuyumcu şâkirdi
81 Evsat Deli Ohannes oğlu Mazman Toros veled-i Karabet kısa boy lu kırca sakallı Sinn 50	82 A'mâ Oğlu Karabet orta boy lu şâbb Sinn 15	83 Yekçeşm Diğer oğlu Kirhor Sinn 5	84 Karakaşoğlu Serkis veled-i Babül uzunca boy lu aksakallı Sinn 90

85 Evsat Elekcioğlu çizmec i şâkirdi Manas veled-i Baron orta boy lu şâbb Sinn 14	86 Evsat Darendelioğlu Cüllâh Haçir veled-i Toros orta boy lu kırca sakallı Sinn 35	87 Oğlu Artin Sinn 3	88 Ohannes veled-i Mazmân Artin Fî 5 Ramazan 1254
89 Desakin veled-i Abrahamoğlu Kuyumcu Karabet Fî 11 Şevvâl 1254	90 Karabet veled-i Merkebc i Artin Fî 1254	91 Ohannes veled-i Keşişoğlu Mardiros Fî 1254	92 Evsat Macaroğlu Irgat Hammad veled-i Serkis orta boy lu kumral bıyıklı amed be-mahalle-i Cedîd sene 1254 Sinn 25
93 Manük veled-i Dülgeroğlu Sahak Fî 15 Cemâziyye'l- âhir 1254			

Mahalle-i Câmî'-i Kebîr

1 A'lâ Nebil oğlu Penbeci Artin veled-i Kabryel uzun boylu kır sakallı Sinn 52	2 Evsat Oğlu Penbeci Kirhor uzun boylu ter bıyıklı Sinn 20	3 A'lâ Kardeşi Müytâb Menzel veled-i Kabryel uzun boylu kır sakallı Sinn 42	4 Akrabasından Toros veled-i Agob orta boylu aksakallı Sinn 97
5 A'lâ Karakülahoğlu Terzi Serkis veled-i Serkis orta boylu kara bıyıklı Sinn 25	6 Evsat Çolak oğlu Değirmenci Karabet veled-i Serkis uzun boylu sarı bıyıklı Sinn 30	7 Oğlu Kirhor Sinn 4	8 Ednâ Berberoğlu Mardiros veled-i Serkis orta boylu kır sakallı Sinn 55
9 Evsat Oğlu Terzi Asadir orta boylu sarı bıyıklı Sinn 32	10 Torunu Artin veled-i Asadur Sinn 3	11 Evsat Sivaslıoğlu Artin veled-i Kivork kuyumcu orta boylu kırcak sakallı Sinn 42	12 Evsat Oğlu Kivork kazancı uzun boylu ter bıyıklı Sinn 20
13 Evsat Oğlu kazgancı şâkirdi Mıgırdiç orta boylu şâbb Sinn 13	14 Evsat Acemoğlu Dülger Abraham veled-i Varteris uzun boylu kumral bıyıklı Sinn 45	15 Ednâ Oğlu Manas Sinn 8	16 Diğer oğlu Varteris Sinn 2
17 İrim oğlu Kirhor veled-i Toros Mâhh 1	18 A'lâ Moses oğlu Penbeci Manas veled-i Ohan uzun boylu sarı bıyıklı Sinn 39	19 Evsat Oğlu Penbeci Ohan uzun boylu şâbb Sinn 16	20 Evsat Diğer oğlu Agob kısa boylu şâbb Sinn 13 Terzi şâkirdi
21 Diğer oğlu Bedros Sinn 3	22 Diğer oğlu Manoel Mâhh 6	23 Evsat Berberoğlu Boyacı Serkis veled-i Simon orta boylu kumral bıyıklı Sinn 40	24 Evsat Oğlu Penbeci Kalost orta boylu ter bıyıklı Sinn 20
25 Evsat Diğer oğlu Simon kısa boylu şâbb	26 A'lâ Arslan oğlu Penbeci Kozman veled-i	27 Evsat Oğlu Terzi Artin orta boylu ter bıyıklı Sinn	28 Evsat İrim oğlu Tütüncü Simon veled-i İrim

Sinn 14	Arteris orta boylu köse sakallı Sinn 60	23	uuzn boylu kumral bıyıklı Sinn 30
------------	--	----	--

29 Evsat Keşiş İstefan veled-i Serkis uzun boylu kara sakallı Sinn 40	30 Evsat Oğlu Terzi Serkis uzun boylu kumral bıyıklı Sinn 20	31 Muhbir-i sâni ve evvel A'lâ İrim oğlu Penbeci Tafabir veled-i İrim orta boylu kumral bıyıklı Sinn 35	32 Evsat Kardeşi Arteris veled-i İrim İrgat orta boylu kumral bıyıklı Sinn 25
33 Evsat Marat oğlu Mûytâb Varteris veled-i Artin orta boylu kara bıyıklı Sinn 35	34 Evsat Berber oğlu Terzi Ohannes veled-i Agob uzun boylu kumral bıyıklı Sinn 30	35 Ednâ Oğlu Manas Sinn 10	36 Diğer oğlu Ovakim Sinn 7
37 Ednâ Mıhtar oğlu seeleden Manük veled-i Agob orta boylu aksakallı Sinn 75	38 Evsat Oğlu Terzi Tomas uzun boylu kumral bıyıklı Sinn 30	39 Torunu Kirhor veled-i Tomas Mâhh 4	40 Evsat Kürtoğlu Kalaycı Kirhor veled-i Agob orta boylu kara bıyıklı Sinn 45
41 Evsat Kayını Basmacı Ohanned veled-i Kivork uzun boylu kara bıyıklı Sinn 22	42 Ednâ Mıhtar oğlu seele Ovakim veled-i Karabet uzun boylu kumral bıyıklı Sinn 27	43 Artin veled-i Sarata oğlu Vadiri fi 15 Safer 1255	

Mahalle-i Hacı Muhammed nâm-ı diğer Mumcu Ömer, 17 hâne

1 Evsat Alkan oğlu Kuyumcu Agob veled-i Karabet uzun boylu kumral bıyıklı Sinn 38	2 Ednâ Oğlu Karabet Sinn 8	3 Ednâ Kirişci Kivork veled-i İğya kısa boylu aksakallı Sinn 75	4 A'lâ Keşişoğlu Terzi Toma veled-i Artinuzunca boylu kır bıyıklı Sinn 42
5 Evsat Oğlu Penbeci Artin uzun boylu kumral bıyıklı Sinn 30	6 Ednâ Diğer oğlu Kirhor Sinn 11	7 Diğer oğlu Agob Sinn 5	8 Torunu Karabet veled-i Artin Sinn 2
9 Evsat Kaya oğlu Irgat Kiragos veled-i Artin orta boylu kır sakallı Sinn 48	10 Evsat Külhancıoğlu Kasbar veled-i Karabet kuyumcu orta boylu şâbb Sinn 15	11 Evsat Kardeşi kilidci şâkirdi Bağdasar veled-i Karabet kısa boylu şâbb Sinn 14	12 Ednâ Kaya oğlu seeleden Kazar veled-i Ohan uzun boylu aksakallı Sinn 65
13 Evsat Hacar oğlu kasab amelesi Artin veled-i Hacir orta boylu kır sakallı Sinn 60	14 Evsat Oğlu Kasab Hacir orta boylu sarı bıyıklı Sinn 30	15 Evsat Diğer oğlu Kirişci Karabet orta boylu kumral bıyıklı Sinn 25	16 Torunu Kirhor veled-i Karabet Sinn 5
17 Evsat Kardeşi Çilingir Toros veled-i Hacir orta boylu kumral bıyıklı Sinn 42	18 Evsat Kaya oğlu Kasab çırağı Ohan veled-i Kasbar orta boylu kara bıyıklı Sinn 35	19 Evsat Oğlu Kasab şâkirdi Serkis kısa boylu şâbb Sinn 13	20 Muhbir-i evvel ve sânî Evsat Kardeşi Kuyumcu Bedros veled-i Kasbar orta boylu kara bıyıklı Sinn 35
21 Oğlu Agob Sinn 2	22 İran oğlu Irgat Bağdasar veled-i Manük uzun boylu kır sakallı Sinn 65	23 Evsat Değirmenci Artin veled-i Markar orta boylu kumral bıyıklı Sinn 32	24 Evsat Hanlıoğlu Kalaycı Münzek veled-i Mardiros orta boylu kır sakallı Sinn 50
25 Evsat Üvey oğlu Kalaycı Ohan veled-i Simon orta boylu kumral bıyıklı	26 Evsat Diğer üvey oğlu kalaycı şâkirdi Varteres veled-i Simon kısa boylu şâbb	27 A'lâ Demircioğlu Agob veled-i Demir Kuyumcu uzun boylu kara bıyıklı	28 Evsat Basmacı Kuzı Kivork veled-i Asadir uzun boylu kır sakallı Sinn

Sinn 22	Sinn 13	Sinn 30	50
29 Evsat Kirişci İğya veled-i Karabet orta boylu sarı bıyıklı Sinn 25	30 Oğlu Karabet Sinn 4	31 Ednâ Dalyoncuoğlu Karabet veled-i Artin orta boylu aksakallı Sinn 75	32 Ednâ Basmacıoğlu Karabet veled-i Ohanned kısa boylu şâbb Sinn 13
33 Evsat Çataloğlu İrgat Karabet veled-i Abraham orta boylu kumral bıyıklı Sinn 30	34 Oğlu Abraham Sinn 7	35 Diğer oğlu Kaspar Sinn 5	36 Evsat Sivaslıoğlu Değirmenci Serkis veled-i Agob orta boylu kumral bıyıklı Sinn 23
37 Ednâ Köhnelioğlu Artin veled-i Ağanik orta boylu şâbb Sinn 13	38 Ednâ Kardeşi Serkis veled-i Ağanik Sinn 10	39 Mardiros veledi Gümüşci Karabet fî 11 Şevval sene 1254	40 Ohan veledi Gümüşci Artin Fî 28 Şevvâl 1254
41 Artin veledi Canlıoğlu Konağcı Manük Fî 11 Zilkade 1254	42 Ednâ Mikail oğlu İrgat Mahilyan veledi Mardiros orta boylu kır sakallı amed be-mahalle-i Cedîd Fî 11 Zilkade 1254 Sinn 45	43 Evsat Oğlu Teodos veledi Bedros Orta boylu kara bıyıklı Bu dahi Sinn 20	44 Evsat Diğer oğlu semerci şakirdi Karabet Orta boylu Şâbb Bu dahi Sinn 16
45 Evsat Diğer oğlu Mardiros Orta boylu Şâbb Bu dahi Sinn 13	46 Torunu Simon veledi Siroş Bu dahi Mâh 6	47 Evsat Akoğlu Sobrador Arakis üvey oğlu Karabet Uzun boylu sarı bıyıklı Bu dahi Sinn 30	48 Ednâ Kasbar oğlu seeleden Mikail veledi Serkiz Orta boylu kumral bıyıklı Be-mahalle-i Tutlupınar Sene 1254 Sinn 25
49 Oğlu Teodos Bu dahi Sinn 5	50 Evsat Markar oğlu kuyumcu Ohan veledi Ohan uzun boylu kumral bıyıklı	51 Evsat Oğlu kuyumcu şakirdi Ohan kısa boylu şâbb Bu dahi	52 Ednâ Diğer oğlu Kaspar Bu dahi Sinn

	Bu dahi Sinn 40	Sinn 15	12
53 Evsat Kotoz oğlu Semerci Ovadik veledi Kasbar Orta boylu aksakallı Bu dahi Sinn 55	54 Evsat Oğlu Manak orta boylu kara bıyıklı bu dahi Sinn 3	55 Evsat Torunu terzi şakirdi Kasbar veledi Zahhak Orta boylu şâbb Bu dahi Sinn 13	56 Evsat Diğer torunu Kivork veledi Manak Bu dahi Sinn 1
57 Diğer torunu Babik veledi Zahhak Bu dahi Sinn 1			

Mahalle-i Tutlupınar, 50 hâne

1 Evsat Çakır oğlu Penbeci Kasbar veled-i Karabet uzun boylu kara bıyıklı Sinn 45	2 A'lâ Oğlu Penbeci Ohanned uzun boylu şâbb Sinn 17	3 A'lâ Kardeşi oğlu Penbeci Artin veled-i Abraham orta boylu ter bıyıklı Sinn 22	4 Oğlu Abraham Mâh 3
5 A'lâ Çakır oğlu Penbeci Ohanned veled-i Manas orta boylu kumral bıyıklı Sinn 25	6 Oğlu Agob Sinn 5	7 Diğer oğlu Karabet Sinn 3	8 Kardeşi Artin veled-i Manas Sinn 7
9 A'lâ İran oğlu Mûytâb Melkon veled-i Kasbar orta boylu kır sakallı Sinn 50	10 Evsat Oğlu Mûytâb Kırhor uzun boylu kumral bıyıklı Sinn 35	11 Torunu Kasbar veled-i Kırhor Sinn 9	12 Diğer torunu Manük veled-i Kırhor Mâhh 6
13 Evsat Berberoğlu Terzi Agob veled-i Ovakim kumral bıyıklı Sinn 25	14 Evsat Donar oğlu Tütüncü Artin veled-i Manük orta boylu kır sakallı Sinn 50	15 Ednâ Oğlu Manoel Sinn 10	16 Diğer oğlu Manas Sinn 7
17 Evsat Kardeşi oğlu Tütüncü Ohannes veled-i Karabet orta boylu kara bıyıklı Sinn 40	18 Ednâ Oğlu Karabet Sinn 12	19 Ednâ Diğer oğlu Mıgırdıç Sinn 10	20 A'lâ Amcası oğlu Çerçi Bedros veled-i Agob orta boylu kır sakallı Sinn 60
21 Evsat Oğlu Çerçi Manas orta boylu sarı bıyıklı Sinn 23	22 Evsat Diğer oğlu bezzaz çırağı Kivork orta boylu şâbb Sinn 17	23 Torunu Agob veled-i Manas Sinn 5	24 Diğer torunu Bağdasar veled-i Manas Mâhh 3
25 Diğer torunu Serkis veled-i Kivork Mâhh 3	26 A'lâ Han odacısı Barsam veled-i Serkis orta boylu aksakallı	27 Evsat Oğlu Bezzaz Simon uzun boylu sarı bıyıklı Sinn	28 Torunu Ovakim veled-i Simon Sinn 1

	Sinn 60	25	
29 A'lâ Marat oğlu Penbeci Serkis veled-i Babik orta boylu kumral bıyıklı Sinn 30	30 Oğlu Karabet Sinn 3	31 A'lâ Uzunoğlu Bezzaz Ohanned veled-i İğya uzun boylu kara bıyıklı Sinn 33	32 Evsat Kardeşi Değirmenci Nikogos veled-i İğya orta boylu sarı bıyıklı Sinn 25
33 Oğlu Artin Sinn 1	34 Evsat Diğer kardeşi değirmenci çırağı Manas veled-i İğya orta boylu şâbb Sinn 15	35 Evsat Deli Baron oğlu Mazman Artin veled-i Baron uzun boylu kır sakallı Sinn 45	36 Evsat Oğlu mûytâb şâkirdi Ohannes orta boylu şâbb Sinn 15
37 Ednâ Diğer oğlu Nikogos Sinn 10	38 Diğer oğlu Agob Sinn 5	39 Evsat Kazgancıoğlu Değirmenci Manas veled-i Ohanned orta boylu kumral bıyıklı Sinn 35	40 Merîz Ednâ Kasbar oğlu seeleden Mikail veled-i Serkis orta boylu kumral bıyıklı Sinn 25

ÖZGEÇMİŞ

